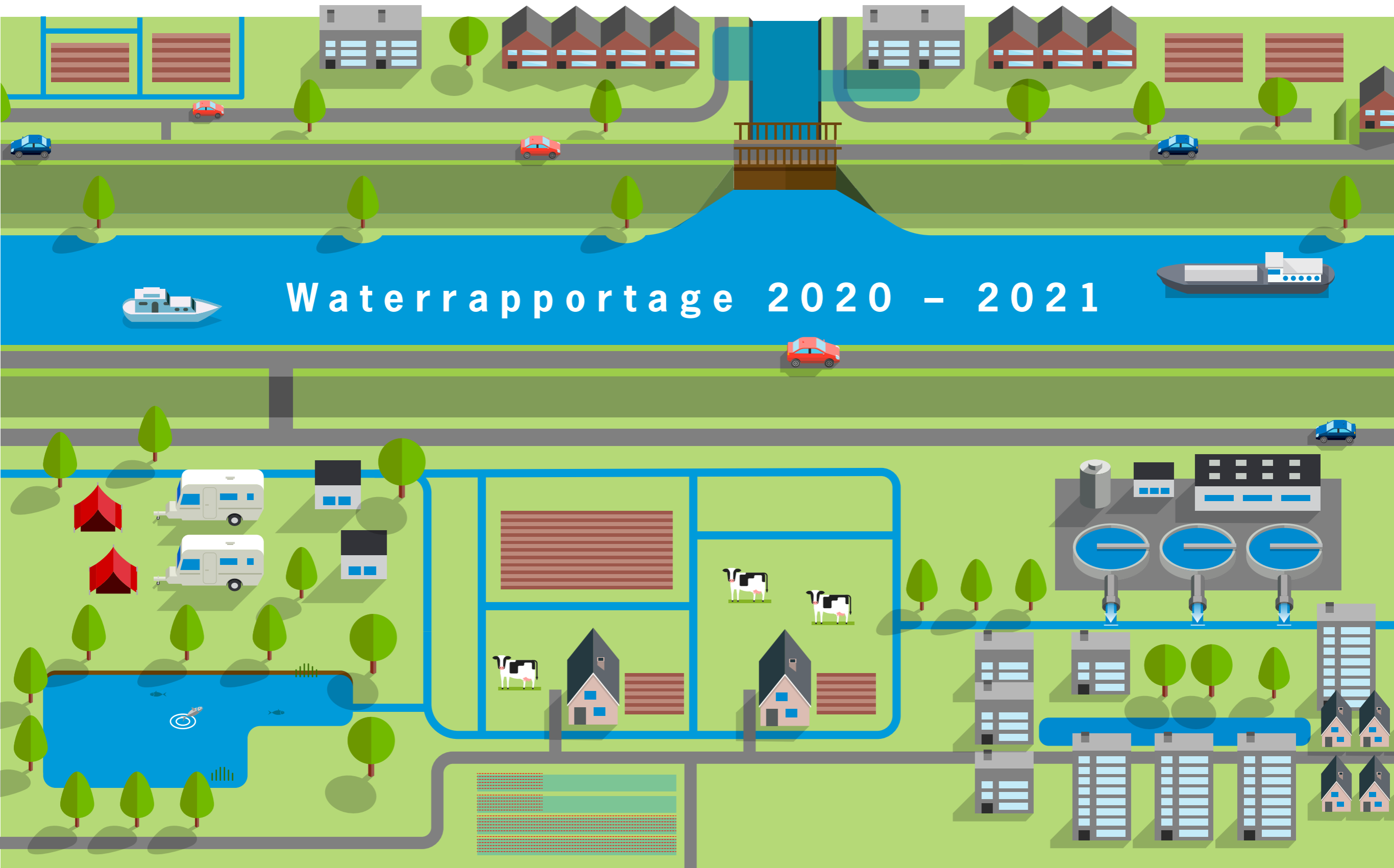

Waterrapportage 2020 – 2021

Inhoudsopgave

	Inleiding		
1	Waterveiligheid	6	
2	Waterkwantiteit	12	
3	Waterkwaliteit	17	
4	Afvalwater	22	
5	Grondwater	24	
6	Overige onderwerpen	26	
7	Lijst van gebruikte afkortingen	27	
8	Bijlagerapport	28	

Inleiding

Het nationaal waterplan en de regionale (provinciale) waterplannen zijn strategisch en beleidsmatig van aard. In de beheerplannen van de waterbeheerders worden de condities en maatregelen vastgelegd om die doelstellingen ook daadwerkelijk te bereiken. Voor al deze plannen bedraagt de plancyclus zes jaar. De provincie Utrecht heeft het regionaal waterbeleid vorm en plaats gegeven

in het Bodem, Water- en Milieuplan (BWM plan 2016 – 2021). Het sectorale waterbeleid is verder uitgewerkt in door de waterschappen vastgestelde waterbeheerplannen 2016 – 2021. Deze waterrapportage gaat over de realisatie van beleid door provincie en waterschappen (voortgangsrapportages over 2020) en geeft aandacht aan de actualiteit in 2021.

Regionaal waterbeheer

De schaalvergroting en de daarmee samenhangende bundeling van watertaken bij de waterschappen heeft geleid tot verdergaande professionalisering bij de waterschappen. Zij hebben een brede kijk op het regionaal waterbeheer. Als gevolg van deze ontwikkelingen kunnen zij hun taken adequaat uitvoeren en vanuit een meer autonome bevoegdheid een bredere invulling geven aan de uitvoering van het takenpakket. De provincie dient zich vanuit haar rol als gebiedsregisseur toe te leggen op het vormen van de verbinding tussen integrale gebiedsontwikkeling en het door de waterschappen ontwikkelde en uitgevoerde sectoraal waterbeleid. De kaderstelling en het volgen van de realisatie van doelstellingen bij de waterschappen kan door de provincie Utrecht daarmee ook meer op hoofdlijnen plaatsvinden. Het voorgaande laat onverlet dat de provincie een belangrijke verantwoordelijkheid heeft bij het maken van een integrale belangenafweging. Die afweging vindt plaats op terreinen als ruimtelijke ordening, milieu, water, archeologie, volksgezondheid en economie en komt tot uitdrukking in een beleidsmatige sturing via planvorming. Het met regelmaat en adequaat volgen van de wijze waarop de waterschappen invulling geven aan de aan hen opgedragen taken borgt dat de integrale belangenafweging ook in de praktijk gevolg krijgt. Daartoe vindt er periodiek bestuurlijk overleg plaats tussen de provincie Utrecht en de individuele waterschappen te weten Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (HDSR), Waterschap Vallei en Veluwe (WSVV), Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV) en Waterschap Rivierenland (WSRL).

In de door Gedeputeerde Staten in 2011 vastgestelde 'Nota Relatie provincie Utrecht met de waterschappen' is de visie van de provincie Utrecht op

het toezicht, het wettelijk kader en criteria voor toetsing vastgelegd. Op grond van de Waterverordeningen rapporteren de waterschappen jaarlijks over de voortgang van de acties c.q. beleidsdoelen die volgen uit de beleidsplannen.

Opzet en inhoud voortgangsrapportage waterschappen

Voor de rapportages van de waterschappen hebben wij een format gebruikt met stoplichtmethode (kleurcode groen, geel, rood en grijs). De in het Bijlagerapport opgenomen voortgangsrapportages 2020 zijn in de volgende vijf hoofdthema's onderverdeeld: (1) Waterveiligheid, (2) Waterkwantiteit, (3) Waterkwaliteit, (4) Afvalwater, (5) Overige onderwerpen. Deze thema's omvatten het spectrum van het takenpakket van de waterbeheerders.

De rapportages van de waterschappen kunnen niet los worden gezien van de provinciale context / beleid BWM-plan. Die provinciale context hebben wij opgenomen in het Hoofdrapport (1 t/m 7) van deze Waterrapportage 2020 - 2021. Voor de regionale keringen rapporteren de waterschappen jaarlijks nog afzonderlijk aan Gedeputeerde Staten. Deze rapportages over regionale keringen maken onderdeel uit van deze rapportage en zijn op hoofdlijnen beschreven onder (1) Waterveiligheid. Voor de realisatie van de doelen die volgen uit de Kaderrichtlijn Water (KRW) zijn de waterschappen van groot belang. Utrecht ligt in twee deelstroomgebieden van de Rijn-Delta: Rijn-West en Rijn-Oost. Voor dit onderdeel verwijzen wij naar (3) Waterkwaliteit.

Deze integrale rapportage gaat over de realisatie van het waterbeleid van de waterschappen in het

jaar 2020 en kijkt vooruit naar ontwikkelingen in 2021 en verder. Deze Waterrapportage 2020 – 2021 bestaat uit de volgende onderdelen:

- Voortgangsrapportage waterschappen 2020 (Bijlagerapport);
- Actualiteit 2021 (provincie en waterschappen).

Toelichting en beoordeling voortgangsrapportage 2020 waterschappen

Uit de voortgangsrapportages van de vier Utrechtse waterschappen blijkt dat de acties voor deze planperiode voor de vijf hoofdthema's in 2020 op schema zijn. Dit betekent dat de waterschappen op koers zijn met de uitvoering van de beleidsdoelen die volgen uit de plannen 2016 - 2021. Daarnaast zijn er de reguliere taken van de waterschappen zoals het actualiseren van peilbesluiten, rapportageverplichtingen, beoordeling en monitoring van zwemwater en afvalwater, periodieke evaluaties. Daar waar sprake is van aandachtspunten is de reden hiervoor opgenomen en toegelicht in de rapportage. In het deze Waterrapportage 2020 – 2021 benoemen wij de belangrijkste zaken uit de rapportages van de waterschappen. De volledige rapportages van de waterschappen zijn opgenomen in het Bijlagerapport.

Actueel: Omgevingswet en Bodem- en waterprogramma 2022-2027

Hoewel de inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld tot 1 juli 2022, is inmiddels wel de Omgevingsvisie provincie Utrecht en de interim Omgevingsverordening in 2021 in werking getreden. Het Bodem- en waterprogramma provincie Utrecht 2022-2027 (BWP) is een uitwerking van de

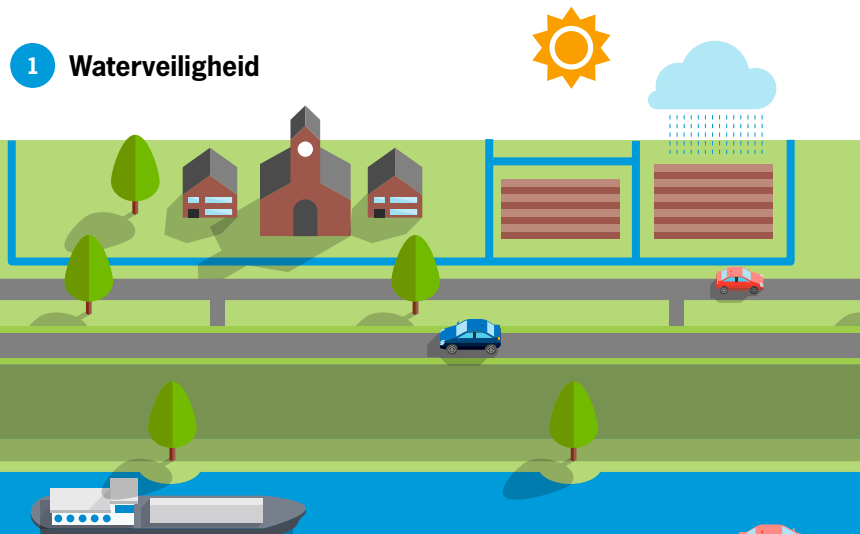
ambities en beleid voor bodem- en waterthema's uit de Omgevingsvisie. Het gaat dan om thema's als schoon oppervlaktewater, schone bodem en grondwater, voldoende water, waterveiligheid en energie uit bodem en water. Het BWP zal in het eerste kwartaal van 2022 aan provinciale staten ter vaststelling worden voorgelegd. Onderdeel van het BWP is het Regionaal Waterplan, waarin o.a. de uitwerking van de Europese richtlijnen worden vastgelegd van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW), Grondwaterrichtlijn (GWR), Zwemwaterrichtlijn, Richtlijn Overstromingsrisico's (ROR).

Ook de Waterschappen zijn bezig met het vaststellen van nieuwe Waterbeheerprogramma's 2022-2027. Dit betekent dat er nog een Waterrapportage voor 2021 op basis van de huidige plannen wordt opgesteld. Voor de rapportageperiode 2022-2027 zal, op basis van de nieuwe programma's, een nieuwe rapportage in samenspraak met de waterschappen ontwikkeld worden. De eerste nieuwe rapportage is dan in 2023.

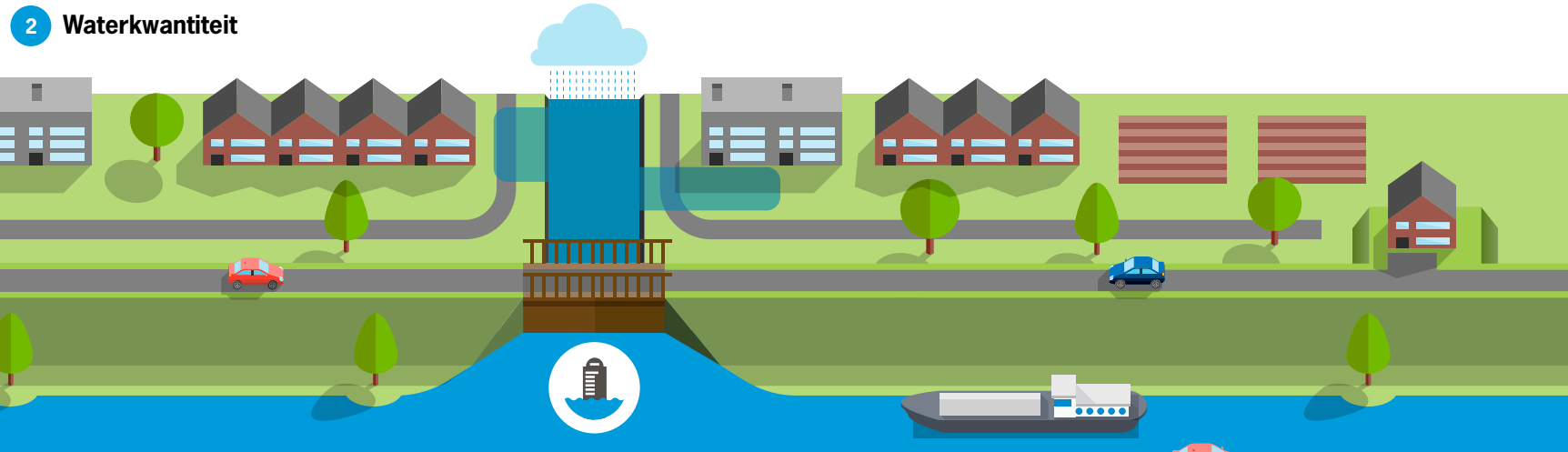
Inleiding

Vijf hoofdthema's

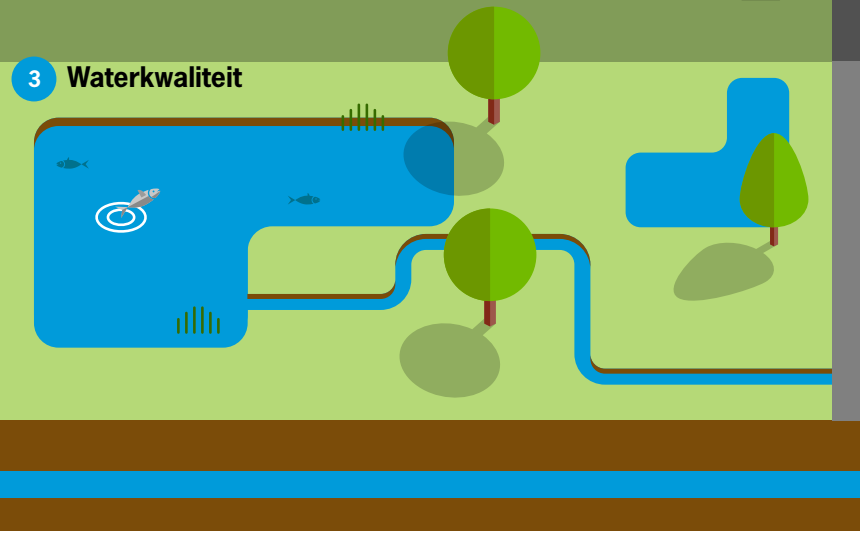
1 Waterveiligheid

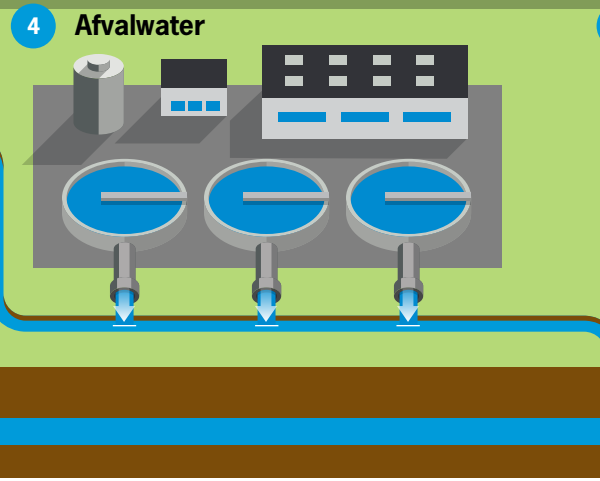
2 Waterkwantiteit

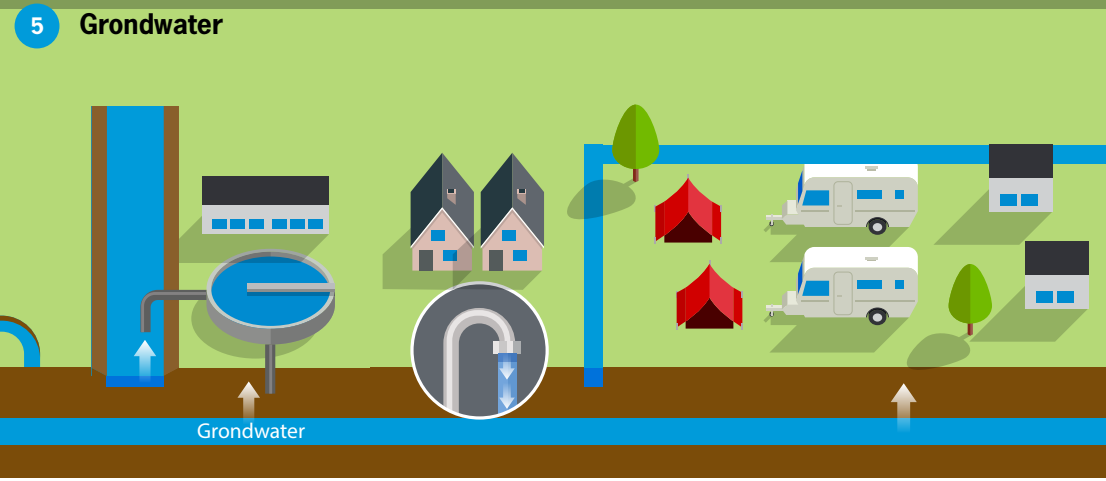
3 Waterkwaliteit

4 Afvalwater

5 Grondwater

Inleiding

De vigerende waterbeheerplannen voor de waterschappen zijn:

 Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR):
Waterbeheerplan Waterkoers 2016 – 2021
'water in beweging';

 Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV):
Waterbeheerplan 2016 – 2021
'waterbewust en waterrobuust';

 Waterschap Vallei en Veluwe (WSV):
Waterbeheerprogramma 2016 – 2021
'samen werken ons aan water';

 Waterschap Rivierenland (WSRL):
Waterbeheerprogramma 2016 – 2021
'koers houden, kansen benutten'.

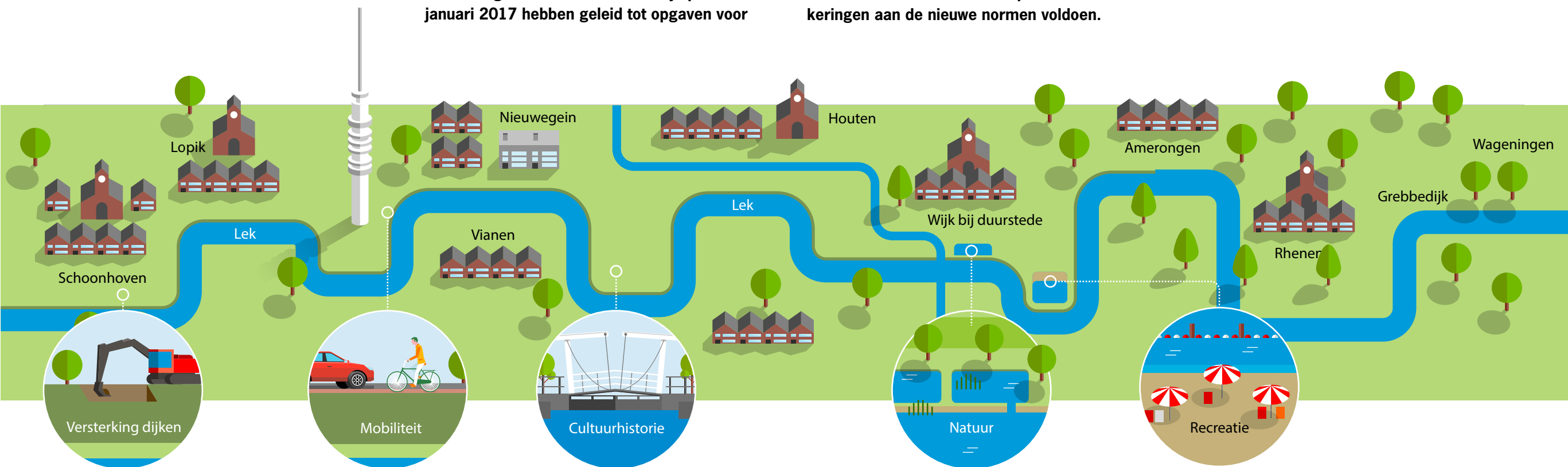
Waterveiligheid

Voortgang op schema

Het grootste deel van onze provincie ligt in overstroombaar gebied. Onze waterveiligheid wordt voor een groot deel bepaald door primaire en regionale keringen. De nieuwe waterveiligheidsnormen van het Rijk per 1 januari 2017 hebben geleid tot opgaven voor

dijkversterkingen voor vrijwel alle Neder-Rijn- en Lekdijken in de Provincie Utrecht. De waterschappen HDSR, WSRL en WSVV trekken deze dijkversterkingsprojecten in de provincie Utrecht. In 2050 moeten alle primaire keringen aan de nieuwe normen voldoen.

1

Primaire keringen 2020 (en doorkijk naar 2021)

Prioriteit BWM-plan: ontwikkelen van een robuust en duurzaam bodem- en watersysteem en een waterveilige provincie.

In de provincie Utrecht werken (3) waterschappen aan de voorbereiding en uitvoering van een aantal dijkversterkingsprojecten aan de primaire waterkeringen. Deze projecten doorlopen drie fasen: 1) verkenning 2) planvoorbereiding 3) realisatie. In Utrecht zijn dit 'Sterke Lekdijk', Grebbedijk, Vianen en een deel van het traject fort Everdingen – Ameide Sluis. Dit laatste traject is samengevoegd met het project Streefkerk – Ameide-Fort Everdingen (project SAFE). De provincie participeert bij de dijkversterkingsprojecten van de waterschappen om de omgevingskwaliteit (o.a. natuur, cultuur, recreatie, mobiliteit) te optimaliseren. De opgave is om de Neder-Rijn en Lek te ontwikkelen tot belangrijke iconen in het rivierenlandschap. Op 14 juli 2020 is

door Gedeputeerde Staten het Programmaplan "mooie en veilige dijken" vastgesteld. Met dit programma wil de provincie Utrecht de waterschappen ondersteunen bij het klaar maken van de dijk voor de toekomst. Onze ambitie hiervoor is in 2018 al vastgelegd in het door Provinciale Staten vastgestelde document 'Sterke Lekdijk & Grebbedijk, Veilige dijken in een mooie omgeving'. In het Programmaplan "mooie en veilige dijken" is daaraan de dijkversterking van de zuidelijke Lekdijk (project SAFE) toegevoegd. Dit Programmaplan biedt thematische bouwstenen, bedoeld om richting te geven aan de provinciale inzet bij de concrete gebiedsuitwerkingen die samen met de partners worden vormgegeven. Deze vinden hun basis in bestaand beleid van de provincie Utrecht. De provincie Utrecht pakt naast de participerende rol ook een verbindende rol op tussen de partijen in het rivierengebied (waterschap, gemeenten, recreatieschap, natuur beherende organisaties en anderen). Daarnaast heeft de provincie een regulerende rol. De provincie is formeel bevoegd voor het goedkeuren van het Projectplan Waterwet en verantwoordelijk voor de

kwaliteit van de Milieu Effect Rapportage (MER). De provincie is ook verantwoordelijk voor het verlenen van een aantal vergunningen (Natuurbeschermingswet en Ontgrondingswet).

Stand-van-zaken:

- HDSR heeft als opgave het dijkversterkingsproject Sterke Lekdijk, dat 55,2 kilometer bedraagt. Het project bestaat uit zes deelprojecten. In 2020 bevonden drie projecten zich in de verkenningsfase en één in de fase van planuitwerking. Voor deeltraject Salmsteke – Schoonhoven (SAS) en Culemborgse Veer - Beatrixsluis (CUB) zijn op 27 juni 2020 Samenwerkingsovereenkomsten getekend voor de verkenningsfase van beide projecten. Doel is om de binnen het kader van de dijkversterking kansen te benutten om het gebied mooier te maken op basis van gezamenlijke opgaven vanuit gemeenten, Rijkswaterstaat en overige belanghebbende organisaties. In dit verband noemen wij de visie Mobiliteit en Recreatie Sterke Lekdijk die in 2020 is vastgesteld door Gedeputeerde Staten, HDSR en zeven (Lekdijk) gemeenten. Voor het deeltraject Wijk bij

Duurstede – Amerongen is in 2019 een Intentieovereenkomst gesloten en is in 2020 de verkenning verder vormgegeven. Op 6 juli 2020 is het Voorkeursalternatief (VKA) voor het deeltraject Wijk bij Duurstede – Amerongen vastgesteld. Voor deeltraject Salmsteke is in 2019 het VKA vastgesteld. Op 22 april 2020 is voor dit traject een Samenwerkingsovereenkomst getekend voor de planuitwerking- en realisatiefase die moet leiden tot een Definitief ontwerp in 2021. De laatste twee deelprojecten (Jaarsveld-Vreeswijk en Irene sluisen-Culemborgse veer) worden in 2021 opgestart. De indicatieve planning is om voor 2030 de uitvoering van alle deelprojecten af te ronden.

- WSVV werkt conform planning aan de projecten uit het Hoogwater Beschermingsprogramma (HWBP). In 2020 is het VKA voor de verbetering van de Grebbedijk door het waterschap vastgesteld en door de partners geaccordeerd. Op basis van dit VKA is de planvorming voor de Grebbedijk in de eerste helft van 2021 gestart.

-
- WSRL: Het definitieve projectplan voor de dijkversterking Vianen is in september 2019 goedgekeurd door GS. Het waterschap is op 13 juli 2020 gestart met de dijkversterking Vianen-Oost. Het traject Fort-Everdingen – Ameide Sluis is in 2020 samengevoegd met het traject Streefkerk – Ameide tot project 'SAFE'. Voor het traject SAFE is de voorverkenning in 2020 afgerond. Hierbij is samen met de partners verkend hoe de dijkversterking en verschillende koppelkansen vormgegeven kunnen worden. In 2021 wordt gestart met de planvorming. Voor dijkversterking Vianen was eind 2020 het deel A27 tot de rioolwaterzuivering vrijwel uitgevoerd. Begin 2021 is gestart met de uitvoering van het deel Vianen-Hazelaarsplein.
 - AGV heeft in het Utrechtse deel van het beheergebied geen opgaven voor primaire keringen.

Waterschap Vallei en Veluwe heeft de uitvoering van het beheer van overstromingsscenario's overgenomen van de provincie. Actuele en adequate overstromingsinformatie is de basis voor de meerlaagsveiligheidsbenadering. WSVV maakt scenario's voor de Eem- en Randmeerdijken die in 2021 gereed zijn en de basis vormen voor advies en besluiten over meerlaagsveiligheid.

Regionale keringen 2020

De waterschappen werken aan het versterken van de regionale waterkeringen om binnen de afgesproken tijdstippen aan de waterveiligheidsnormering te voldoen.

Een regionale waterkering is een niet-primaire waterkering die is aangewezen op basis van een provinciale verordening. Daaronder vallen niet alleen de 'natte' (bijvoorbeeld kades langs boezemwateren), maar ook 'droge' waterkeringen. Sinds de dijkverschuiving bij Wilnis in 2003 zijn de provincies, waterschappen en Rijkswaterstaat aan de slag met normering, onderzoek en verbetering van de regionale waterkeringen. In het Uitvoeringsbesluit regionale waterkeringen West-Nederland 2014 en in het Uitvoeringsbesluit regionale waterkeringen waterschap Vallei en Veluwe 2015 zijn afspraken vastgelegd over het toetsen en op orde brengen van de regionale keringen. Op basis van deze afspraken hebben de waterschappen een uitvoeringsprogramma opgesteld. Dit programma bevat de aanpak voor het op orde brengen en houden van de regionale waterkeringen en de aanpak voor de toetsing. In de Uitvoeringsbesluiten is opgenomen dat de regionale waterkeringen die in de vorige toetsingsronde zijn afgekeurd in 2020 dienen te voldoen aan de veiligheidsnormen. Met een aantal waterschappen is vanwege de complexiteit van het gebied en/of het grote areaal, gefaseerde afspraken gemaakt voor verbetering tot 2024 en 2030. De tweede toets op veiligheid van de regionale waterkeringen, met inbegrip van de niet waterkerende objecten (bebouwing, bomen, kabels en leidingen) en kunstwerken, dient in 2024 gereed te

zijn. Ten behoeve van deze toetsing stellen Gedeputeerde Staten de maatgevende hoogwaterstanden (MHW) vast. Deze maatgevende waterstanden dienen om te toetsen of de betreffende regionale keringen deze waterstanden veilig kunnen keren. De regionale waterkeringen die in de tweede toetsronde worden afgekeurd moeten in 2030 voldoen aan de veiligheidsnorm.

Jaarlijks rapporteren de Utrechtse waterschappen aan Gedeputeerde Staten over de voortgang van het op orde brengen en toetsen van de regionale keringen:

- HDSR heeft in 2011 het Groot Onderhoudsprogramma Regionale Waterkeringen vastgesteld. Dit programma beschrijft de werkzaamheden die worden voorzien om de regionale waterkeringen op orde te brengen en te houden. In 2020 heeft HDSR in totaal 6,8 km regionale waterkering op orde gebracht in provincies Zuid-Holland en Utrecht. In 2020 voldeed in onze provincie 225 km aan de veiligheidsnorm en 34 km voldeed niet. Deze regionale waterkeringen worden in de komende jaren op orde gebracht. Het uitstel geeft het waterschap de mogelijkheid om efficiënt en integraal te opereren, waarbij het waterschap heeft aangegeven dat uitstel niet tot (water)veiligheidsrisico's leidt.
- WSVV heeft alle afgekeurde regionale waterkeringen op orde gebracht. Het voltooiën van de versterkingen is een mijlpaal voor het waterschap omdat daarmee alle regionale waterkeringen in het beheergebied van waterschap Vallei en Veluwe voldoen aan de veiligheidsnorm.
- WSRL werkt aan de uitvoering conform het 'Uitvoeringsprogramma regionale waterkeringen Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden 2015 - 2024'. De regionale keringen worden met een integraal verbeterprogramma, bestaande uit watersysteemmaatregelen en kadeversterking, op orde gebracht tot 2030. In 2020 heeft het waterschap in hun beheergebied 12,1 km op orde gebracht. In 2020 voldeed in de provincie Utrecht 36,3 km aan de veiligheidsnorm, voor 1,3 km is nog nader onderzoek nodig en 6,7 km voldeed niet. Het waterschap heeft in 2020 een onderzoeksprogramma afgerond dat heeft geleid tot een reductie van de versterkingsopgave langs het Merwedekanaal (7,5 km).
- AGV werkt aan de uitvoering van het Dijkverbeteringsprogramma 2015-2024. Het waterschap heeft in 2020 30 km op orde gebracht in provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht. In 2020 voldeed in onze provincie 190 km aan de veiligheidsnorm, voor 10 km is nog nader onderzoek nodig en 14 km is als onvoldoende beoordeeld.

Overstroming en calamiteiten

De Europese Richtlijn Overstromingsrisico's (ROR) verplicht Nederland tot het maken van overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten en daarnaast tot het opstellen van een Overstromingsrisicobeheerplan (ORBP). De kaarten en plannen van de ROR worden iedere 6 jaar herzien. De tweede cyclus van de EU-Richtlijn Overstromingsrisico's (ROR) is in 2016 van start gegaan. Dit heeft in 2018 geleid tot een voorlopige risicobeoordeling en in 2019 tot een actualisatie van de overstromingskaarten. De provincies hebben de kaarten gemaakt in samenwerking met waterschappen, Rijkswaterstaat en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Eind 2021 wordt het ORBP vastgesteld door de minister van Infrastructuur en Waterstaat. Dit plan bevat een overzicht van doelen en maatregelen om de overstromingsrisico's te beheersen.

Vanuit het startpunt 'Intentieverklaring Meerlaagsveiligheid' is samen met de partners een aanpak opgesteld om de samenwerking met betrekking tot de gevolgen van overstromingen vorm te geven. Daarmee wordt invulling gegeven aan een belangrijk onderdeel van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie. Samen met 36 partners werken we verder aan de implementatie in de samenwerking Gevolgbeperking Overstromingen. Partners delen als ambitie dat in de toekomst bij hoog water aan de kust, het Eemmeer en in de Nederrijn-Lek, slachtoffers, schade en maatschappelijke ontwrichting, zoveel mogelijk worden voorkómen, veerkracht met betrekking tot wederopbouw wordt vergroot en evacuatieproblemen ten tijde van de crisissituatie worden verkleind. De impact van overstromingen op

vitale en kwetsbare objecten is in 2019 in kaart gebracht. In 2020 en 2021 hebben er regionale bijeenkomsten plaatsgevonden om de opgedane kennis te delen en samen met de partijen tot een raamwerk voor een handreiking gevolgbeperking overstromingen te komen. De handreiking moet als hulpmiddel gaan dienen voor gemeenten en beheerders van vitale en kwetsbare objecten om bestaande en nieuwe objecten bestand te maken tegen overstromingen. Hierbij benutten de 37 organisaties de samenwerkingsverbanden die zijn opgericht voor klimaatadaptatie.

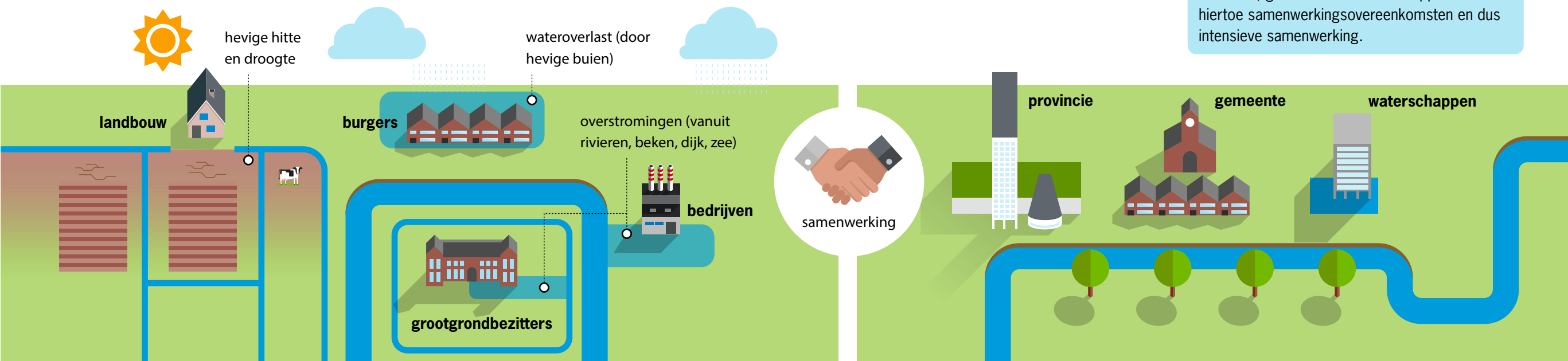
De waterschappen zijn conform de Waterwet verplicht om een plan vast te stellen waarin staat hoe het waterschap calamiteiten bestrijdt. Dit Calamiteitenplan biedt een kader voor het optreden van het waterschap en wordt door de waterschappen periodiek geactualiseerd. De (meerdere) Calamiteitenbestrijdingsplannen zijn een nadere uitwerking hiervan en worden per afzonderlijk onderwerp opgesteld. Zie ook het Bijlagerapport. De ROR verplicht tot het maken van overstromingsrisicokaarten voor de gebieden met een potentieel significant overstromingsrisico. Deze kaarten zijn publiekelijk beschikbaar via www.risicokaart.nl

Waterveiligheid

Wij werken aan een klimaatbestendige leefomgeving, waarbij het gebied en de samenleving zijn voorbereid op de gevolgen van klimaatverandering. Daarvoor maken we inzichtelijk welke Utrechtse gebieden kwetsbaar zijn voor

klimaatverandering (droogte, hitte, wateroverlast en overstromingen) en welke kansen daar zijn om de kwetsbaarheid te verminderen en het gebied klimaatbestendig en waterrobuust te maken.

1

Klimaatadaptatie / Ruimtelijke Adaptatie

Het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (onderdeel van het Deltaprogramma) en de Nationale klimaatadaptatiestrategie geven aan dat de provincie in 2050 bestand moet zijn tegen wateroverlast, overstromingen en perioden van hitte en droogte. In het landschap van Utrecht liggen veel uitdagingen en kansen om de gevolgen van klimaatverandering te beperken. Daarom is het belangrijk om dit vroegtijdig en integraal in het beleid te verwerken. De kans op overstromingen en de kans op wateroverlast is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Tegelijkertijd is de neerslagtekort c.q. droogte onverminderd actueel en rijgen de records, met bijbehorende overlast, zich aaneen. Dit is het derde jaar op rij dat Nederland een uitzonderlijke droogte meemaakt.

Klimaatadaptatie draagt bij aan een productieve landbouw, een veilige, gezonde en aantrekkelijke leefomgeving, gezonde productieve werknemers, realiseerbare natuurdoelen, weerbestendige wegen, verkoelende recreatie, versterken van de (water)re-

creatiemogelijkheden, stimuleren van toerisme, snellere transitie naar een schonere economie, een duurzaam vestigingsklimaat. Het heeft daarmee een relatie met meerdere programma's en beleidsvlakken. Klimaatbestendig en waterrobuust inrichten moet een vanzelfsprekend onderdeel zijn van ruimtelijke ontwikkelingen. Dit gaat niet vanzelf, het vergt beleidsaanpassing op alle onderdelen van de provincie en uiteindelijk vergt het verandering in handelen.

In mei 2020 is het Programma klimaatadaptatie 2020 – 2023 door provinciale staten vastgesteld. In het programma heeft de provincie haar ambities en de te nemen stappen voor de komende vier jaar uitgewerkt en staat de aanpak voor de komende jaren, op weg naar een klimaatbestendige en waterveilige provincie in 2050 beschreven. Hierin is ook de provinciale inzet opgenomen voor het verwerven van Rijks- en Europese middelen, het aangaan van samenwerkingen om klimaat / ruimte-

lijke adaptieve aanpassingen te stimuleren bij partners zoals de waterschappen, KNMI, RIVM, gemeenten, en burgers. Nadrukkelijk wordt de verbinding gelegd met de Regionale Adaptatie Strategieën (RAS) en de activiteiten in de werkregio's. Het Programma is terug te vinden op www.provincie-utrecht.nl/klimaatadaptatie

Als provincie Utrecht intensiveren we de samenwerking met gebiedspartners om kennis te delen en (innovatieve) initiatieven te stimuleren om te komen tot een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting. Wij leggen verbindingen in de regio om uitvoering te geven aan het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie en de Nationale klimaatadaptatiestrategie. Dit vindt plaats binnen de opgezette werkregio's: Netwerk Water en Klimaat (voorheen Coalitieregio Ruimtelijke Adaptatie), Platform Water Vallei en Eem (PWVE), Gebiedsraad Alblasserwaard-Vijfheerenlanden en het Samenwerkingsverband Amstel, Gooi en Vechtgebied. Er zijn stress-

Provincie, gemeente en waterschappen hebben hiertoe samenwerkingsovereenkomsten en dus intensieve samenwerking.

testen uitgevoerd waarbij nu iedereen de kwetsbare gebieden voor hitte, droogte en wateroverlast kan inzien. Zie hiervoor de Klimaat en Adaptatie-app op Geopoint: [Het Klimaatportaal](#)

Vanaf 2019 is er per werkregio gewerkt aan het voorbereiden van een Regionale Adaptatie Strategie (RAS) en het voeren van regionale risicodialogen met stakeholders. Verder zijn er twee regionale klimaatopstapels gehouden. De speerpunten en ambities uit de RAS werken door als integrale opgave in de verschillende provinciale programma's en in de provinciale Omgevingsvisie. In de verschillende werkregio's zijn in de aanloop naar een adaptatiestrategie vele risicodialogen gevoerd, waar de provincie Utrecht nauw bij betrokken was. Ook hebben er binnen de provincie Utrecht interne risicodialogen plaatsgevonden. In de aanloop naar de totstandkoming van de specifieke stresstesten voor thema's als infrastructuur, landbouw en natuur vinden ook risicodialogen plaats, zowel intern als in

samenwerking met de werkregio's. Daarnaast is er een bijdrage geleverd aan regionale versnelling in het kader van Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie in het gebied van AGV (samen met 15 gemeenten en provincie Noord-Holland).

In de werkregio's Netwerk Water en Klimaat en Manifestregio Vallei en Veluwe zijn in 2020 de Regionale Adaptatie Strategie Utrecht Zuidwest (RAS) en het Regionaal Adaptatie Plan Vallei en Veluwe (RAP) opgesteld. Deze klimaatadaptatiestrategieën zijn door provincie, gemeenten, waterschap en de veiligheidsregio gezamenlijk met stakeholders opgesteld en bevatten een visie en strategie om de regio uiterlijk in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust te maken. Vervolgens zijn in 2021 in de werkregio's de Alblasserwaard Vijfheerenlanden de Regionale Adaptatie Strategie en bij regio Amstel, Gooi en Vecht het Handboek Klimaatadaptatie opgesteld.

De provincie Utrecht is aangesloten bij het project 'Toekomstbestendig watersysteem Amsterdam-Rijnkanaal / Noordzeekanaalgebied. Dit project (ARK/NZK) heeft een scope voor de lange termijn. Vier waterschappen, de provincies Noord-Holland, Utrecht en Rijkswaterstaat zijn de partners in het project. Op basis van een gebiedsanalyse in 2019 (voor de provincie Utrecht het veenweidegebied en stedelijk gebied rondom Utrecht) zijn de mogelijke faalkansen in het watersysteem inzichtelijk gemaakt. Hieruit volgt wat er nodig is om het gebied klimaat- en toekomstbestendig te maken. Dit heeft grote raakvlakken met andere thema's zoals ruimtelijke ordening (woningbouw, infrastructuur) en bodem-

daling en vormde daarmee input voor de Omgivingsvisie. In 2020 is de analyse gebruikt om verder onderzoek te doen naar wateroverlast, watertekort en verzilting. Zie ook bij thema 2 Waterkwantiteit onder zoetwater. Tevens is gestart met een analyse van de ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied rond Utrecht en Amsterdam. Dit onderzoek wordt in 2021 opgeleverd.

Ruimtelijke Adaptatie / Klimaat raakt niet alleen bij de provincie maar ook bij de waterschappen meerdere programma's en beleidsvlakken. Zie in deze rapportage ook Thema 4 Afvalwater en Thema 6 onder Duurzaamheid (Klimaatmonitor). In het Bijlagerapport is door de waterschappen aanvullend over de nodige activiteiten gerapporteerd.

Onder de naam 'Blauwe Agenda' zijn juni 2020 in een Samenwerkingsovereenkomst afspraken gemaakt met waterschap Vallei en Veluwe, hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Vitens, gemeenten en belangenorganisaties om problemen met watertekort en wateroverlast op de Utrechtse Heuvelrug aan te pakken. Onder de agenda vallen acht projecten die in uitvoering gaan.

Actueel

Alle vier de werkregio's hebben hun adaptatie strategie gereed en werken nu aan een uitvoeringsagenda. Hier is de provincie Utrecht ook nauw bij betrokken.

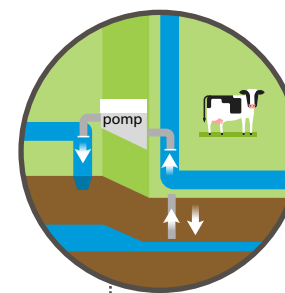
Waterkwantiteit

Voortgang op schema

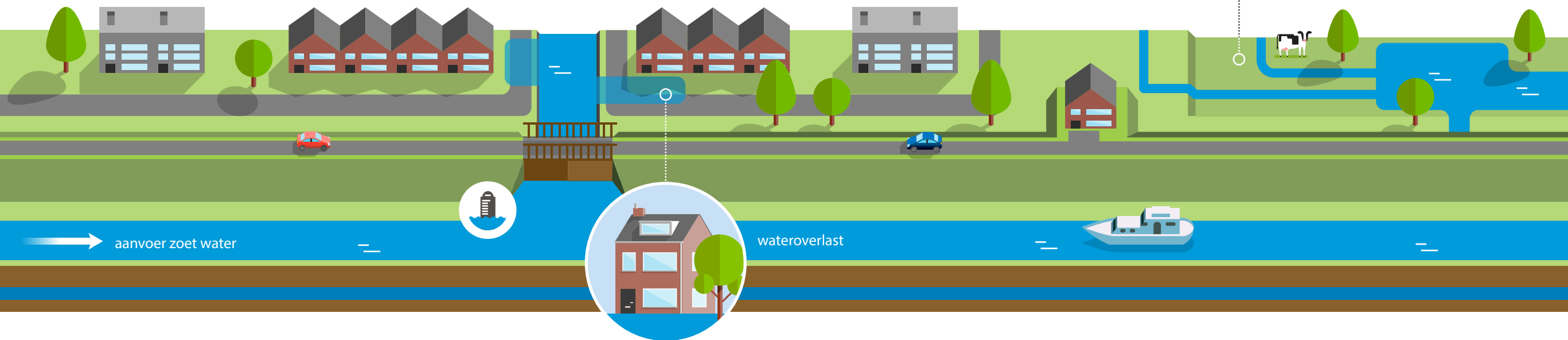
Prioriteit BWM-plan: voorkomen van wateroverlast en watertekort

Het primaire doel van het beheer van de waterkwantiteit is het voorkomen van wateroverlast en watertekort. De waterkwantiteit wordt gereguleerd door het afvoeren of vasthouden van het regenwater en kwelwater met behulp van gemalen en stuwen. Het is daarbij van belang dat er voldoende zoet water

beschikbaar is voor de landbouwgewassen en natuur en dat wateroverlast door hevige of langdurige regenval wordt voorkomen. Voor dit thema worden de activiteiten ten aanzien van zoetwater, peilbesluiten, bodemdaling, water voor natuur, en wateroverlast toegelicht.

2
Bodemdaling
Grondwater onttrekkingen t.b.v. beregingen (landbouw), drinkwater, industrie, bronbemalingen.

Zoetwater en droogte

Het Deltaprogramma Zoetwater draagt eraan bij dat Nederland ook in de toekomst over voldoende zoetwater beschikt. Voldoende zoetwater is cruciaal voor economische activiteiten, landbouw, de natuur en een gezonde leefomgeving. In de toekomst zullen naar verwachting vaker watertekorten kunnen optreden door onder andere klimaatverandering en toenemende watervraag. Wij zien nu al in droge perioden knelpunten ontstaan in de zoetwatervoorziening. Voor watergebruikers is het belangrijk te weten waar ze op kunnen rekenen. Onderdeel van het Deltaprogramma Zoetwater is daarom dat overheden en gebruikers in onderling overleg voorzieningenniveaus vaststellen, voor gewone en extreem droge omstandigheden.

In 2015 zijn Bestuursovereenkomsten Zoetwater ondertekend door regionale partijen en de minister. De bestuursovereenkomsten onderstrepen het commitment om gezamenlijk te werken aan de zoetwatervoorziening in de regio. De provincie en waterschappen hebben gewerkt aan de uitwerking van de Uitvoeringsprogramma's 'Zoetwater' die van

toepassing zijn op de provincie Utrecht. Samen zorgen we ervoor dat in een gebiedsgerichte benadering de waterbeschikbaarheid in tijden van droogte aan de orde komt en zetten we via onderzoek en innovaties in op zelfvoorzienendheid. De provincie participeert zowel in zoetwaterregio West-Nederland als in zoetwaterregio Oost-Nederland (ZON). In 2020 en 2021 wordt er gewerkt aan een nieuw werkprogramma voor de 2e fase, lopend van 2022 tot 2027. Dit programma wordt in 2021 vastgesteld en eind 2021 ondertekend door de partners.

Mede naar aanleiding van de droogte van 2018, 2019 en 2020 wordt met de waterschappen de regionale verdringingsreeks (prioritering van de verdeling van water bij watertekort) aangescherpt (categorie 3 en 4).

West Nederland: Onderdeel van de Deltabeslissing Zoetwater is een gezamenlijk onderzoek (Joint Fact Finding) naar verdere vergroting van de Klimaatbestendige Wateraanvoer (KWA) en mogelijke alterna-

tieven om deze realiseren, waaronder een permanente oostelijke aanvoer (POA) van zoetwater naar de regio. Dit onderzoek staat niet op zichzelf. Het heeft een relatie met diverse andere trajecten zoals de ontwikkeling van de watervraag, verbeterde inzichten in schade bij tekorten en nieuwe inzichten uit de eerste fase uitbreiding van de KWA. De KWA zorgt voor extra aanvoer van zoetwater naar West-Nederland in zeer droge periodes. Het project KWA+ voor de verdere uitbreiding van de capaciteit (getrokken door HDSR en Hoogheemraadschap van Rijnland) is, na een verkenningsfase, in 2017 gestart met de planuitwerkingsfase voor diverse maatregelen om de capaciteit te vergroten. Inzet van de KWA in de droge zomer van 2018 bevestigde de noodzaak voor uitbreiding te meer. In 2020 is door HDSR gewerkt aan de planvoorbereiding en uitvoering van meerdere maatregelen in het project KWA+.

Oost Nederland: Waterschap Vallei en Veluwe werkt via meerdere projecten aan de zoetwateropgave uit het werkprogramma "Wel goed water geven"

(zoetwatervoorziening hoge zandgronden) 2016 – 2021. Hiervoor is een kader 'uitvoering ZON-maatregelen' vastgesteld. In oostelijk Utrecht werkt Provincie Utrecht onder de vlag van de Blauwe Agenda samen met verschillende gebiedspartners (o.a. Waterschappen, Vallei en Veluwe, Stichtse Rijnlanden en Vitens) aan de integrale wateropgaven. Zie ook onder thema 1 Waterveiligheid (Klimaatadaptatie) en 5 Grondwater.

Actueel

De 2e fase van het Deltaprogramma Zoetwater breekt aan. Wij starten nu met de voorbereiding van het Uitvoeringsprogramma 2022 – 2027. Voor zowel Oost- als West-Nederland wordt gezamenlijk met de partners gekeken welke aanpak gehanteerd gaat worden en welke maatregelenpakketten hierbij horen.

Peilbesluiten

In de peilbesluiten leggen de waterschappen de waterpeilen vast van begrensde gebieden. Deze besluiten moeten actueel zijn en worden doorgaans om de tien jaar herzien. Het opstellen van peilbesluiten gebeurt veelal binnen een watergebiedsplan, waarbij ook gekeken wordt naar het verbeteren van andere aspecten van de waterhuishouding. De peilbesluiten van de vier waterschappen in het beheergebied Utrecht zijn actueel.

AGV en HDSR gebruiken recente beleidsnota's voor peilbeheer (beide uit 2019) als afwegingskader voor het opstellen van peilbesluiten, het instellen van de peilen en het handhaven daarvan. Onder Bodemdaling (hieronder) worden ook nog enige aan peilbeheer gerelateerde zaken benoemd.

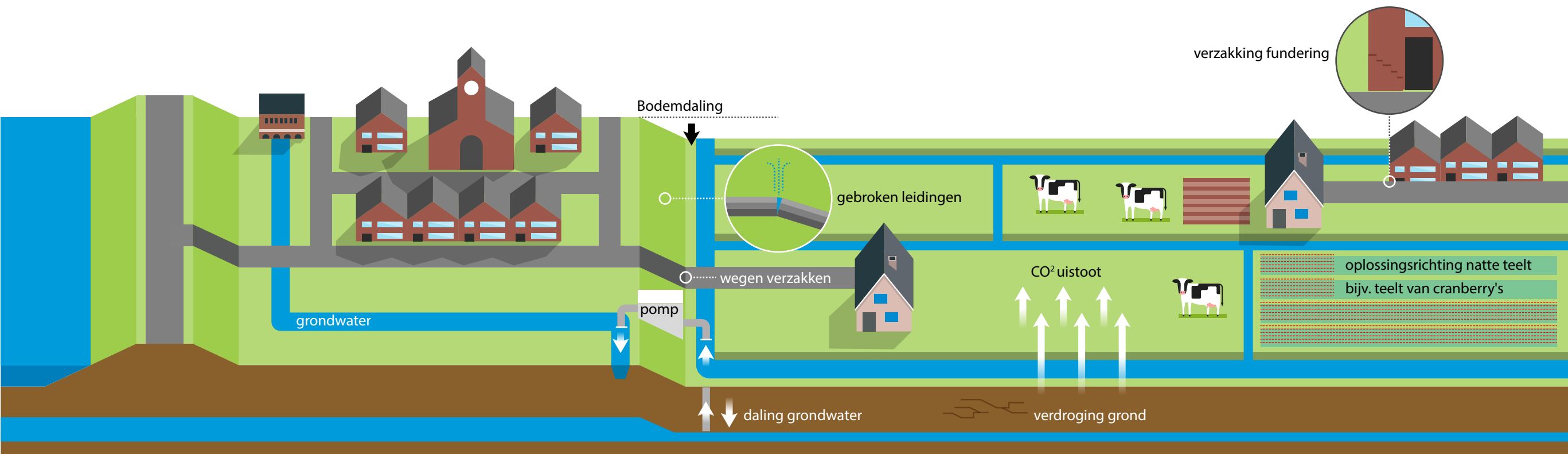
Bodemdaling

Daling van de veenbodems in het landelijk gebied treedt vooral op door het indringen van zuurstof in de bodem, ongeveer tot het niveau van het grondwater. Hierdoor verbrandt de organische stof in het veen langzaam (oxidatie) en komt het broeikasgas CO₂ vrij. De mate van daling is afhankelijk van het bodemtype en het grondgebruik. Het westelijk deel van de provincie Utrecht bestaat grotendeels uit veenbodems. In het oosten bevindt het veen zich vooral in het Eemland. Bodemdaling heeft gevolgen voor natuur, landschap, infrastructuur, bebouwing en grondgebruik. In het stedelijk gebied wordt bodemdaling onder bebouwing en infrastructuur

vooral veroorzaakt door zogenaamde 'zetting'. Onder het gewicht van ophoogzand en bestrating wordt het veen ingedrukt. Dat leidt tot wegzakken en brengt herstelkosten met zich mee. De problematiek van in het stedelijk gebied valt onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Bodemdaling kan niet los gezien worden van de klimaatopgave en energietransitie. De oxidatie van veen draagt substantieel bij aan de productie van broeikasgassen en het tegengaan van bodemdaling is daarmee een klimaat mitigerende maatregel. De provincie wil in het landelijk gebied de bodemdaling van veengronden zoveel mogelijk afremmen. In de

Omgevingsvisie (2020) staat dat in 2030 de bodemdaling in het landelijk veenweidengebied met gemiddeld 50% is geremd. Het reduceren van de uitstoot van broeikasgassen uit veengronden is daarbij een belangrijke motivatie. In het Klimaatakkoord (2019) is de ambitie neergezet om jaarlijks 1 Megaton uitstoot broeikasgassen uit veenbodems te reduceren in 2030, onder regie van de provincies. Als uitvloeisel daarvan is de provincie eind 2020 begonnen aan het opstellen van de Regionale Veenweidestrategie. Deze wordt begin 2022 aan PS ter besluitvorming voorgelegd. We zetten hieronder de ontwikkelingen vanaf 2020 op een rij:

- Het Rijk leverde aan ons in 2020 een financiële bijdrage van 18 miljoen euro, als onderdeel van de zogenaamde Impulsgelden. Deze worden beschikbaar gesteld voor de veenweideprovincies om al in 2020 en 2021 de bodemdaling aan te pakken.
- Vanaf 2019 loopt landelijk onderzoek om te onderzoeken in welke mate de maatregelen tegen bodemdaling de broeikasgasuitstoot beperken en hoe dit gemeten kan worden. Aan de hand hiervan kunnen keuzes voor maatregelen beter onderbouwd worden. Wij zijn betrokken bij dit onderzoek.

- In het Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland 2018 (IBP-VP) wordt o.a. ingezet op een reductie van broeikasgasuitstoot uit landbouwgronden in de veenweiden. Dit wordt verder uitgewerkt in het deelprogramma “Hollands-Utrechtse Veenweiden”. AGV, HDSR en wij zijn hierbij betrokken.
- Eind 2019 is de Regiodeal Groene Hart ondertekend door Rijk en inliggende provincies, waterschappen en een aantal gemeenten. In een veelheid van projecten wordt gewerkt aan o.a. kennisontwikkeling van agrarische verdienmodellen, omgang met bodemdaling in de stad, reductie van CO² uitstoot ten gevolge van oxidatie van het veen. Een belangrijk lopend project hierbinnen, waar wij bij betrokken zijn, is “Boeren op Hoog Water”.

- Als uitwerking van het project ‘Klimaatlim Boeren op Veen’ is in 2019 een POP3 subsidie toegekend om in de polders Kortrijk-Portengen 230 ha waterinfiltratiesystemen aan te leggen. De aanleg is in 2020 en 2021 in volle gang.

- Het “Uitvoeringsprogramma Bodemdaling” is in september 2020 vastgesteld door PS.

Actueel

- In het kader van de Impulsgelden van het Klimaatakkoord wordt gewerkt aan het opstarten van nieuwe en het versterken van bestaande gebiedsprocessen, om de bodemdaling en de uitstoot van broeikasgassen te verminderen.
- In Groot Wilnis-Vinkeveen is een intentieverklaring aangegaan met de gebiedscoöperatie Groot Wilnis Vinkeveen en het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht over de aanleg van ca. 1385 ha waterinfiltratiesystemen, aanvullend op de reeds aangelegde 158 ha.

- Afremmen bodemdaling is een integraal onderdeel van de Kavelruil Kamerik-Harmelen. Een gebiedsplan hiertoe voor een deel van het gebied wordt eind 2021 verwacht.
- In 2021 is in opdracht van de provincie door KIWA een (landelijke) richtlijn opgesteld voor de aanleg van waterinfiltratiesystemen.
- In 2021 wordt gewerkt aan een landelijk monitoringssysteem om bij te houden hoeveel reductie van broeikasgassen in het veenweidengebied wordt bereikt als gevolg van de maatregelen zoals waterinfiltratiesystemen.

Water voor natuur

Om te zorgen dat de hydrologie en de (grond)waterkwaliteit in verdrogingsgevoelige natuur niet verder achteruit gaat en waar mogelijk verbetert, worden tal van projecten en activiteiten uitgevoerd rondom de Natura-2000 (N-2000) gebieden, verdroogde natuurgebieden en agrarisch natuurbeheer. Zie ook <http://www.natura2000.nl>

- HDSR heeft alle afgesproken N-2000 maatregelen uitgevoerd met uitzondering van de maatregelen in Oud-Kolland (trekker is hier provincie Utrecht). Om verdroging tegen te gaan en om verschillende functies in de gebieden beter te kunnen bedienen, zijn in de afgelopen jaren veel natuurgebieden en landgoederen hydrologisch geïsoleerd (met name in het gebied van de Langbroekerwetering), zodat de peilen kunnen worden afgestemd op de hydrologische randvoorwaarden van de aanwezige natuurdoeltype(n)

- WSVV heeft met name in het gebied Eemland - Arkemheen veel enthousiaste agrariërs en agrarische collectieven die aan natuurbeheer bijdragen. Het waterschap is met hen in gesprek over de continuering van de regeling in de volgende periode van het agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb) en inzet van de regeling Watersparen. In 2020 zijn waterpotentiekaarten vastgesteld (in het Waterbeheerprogramma van WSVV) als basis om samen met gebiedspartners te werken aan ambities op het gebied van leefomgeving, waterkwaliteit, klimaat en biodiversiteit. Ook is het beleidskader biodiversiteit vastgesteld. Het beheerplan N-2000 Binnenveld (de Hellen en Bennekomse Meent) is in 2019 door provincies Utrecht en Gelderland vastgesteld. Zie verder ook onder ‘Wateroverlast’ t.a.v. maatregelen bij de Blauwe Hel. Er lopen nog gesprekken over de plaatsing van kwelputten. Maatregelen aan de Utrechtse zijde worden uitgevoerd door Staatsbosbeheer en zijn gepland in 2022.

- AGV heeft veel medewerking van agrariërs in het gebied bij het realiseren van agrarisch natuurbeheer. Het gaat om beheerpakketten agrarisch natuur- en landschapsbeheer voor ecologisch beheer van sloten, bemestingsvrije zone, natuurvriendelijke oevers en voor weidevogels (extensief beheer). Het waterschap werkt aan waterbewustzijn in de praktijknetwerken Polderkennis op Peil van een aantal agrarische collectieven. De Proefpolder Kringlooplandbouw, gericht op verlagen van de nutriëntenbelasting, wordt in 2021 afgerond. Er loopt een pilot in het kader van het nieuwe Gemeenschappelijke Landbouwbeleid met een beheerpakket kringlooplandbouw. Tevens is er subsidie verleend voor de subsidieregelingen Water en Bodem. Voor provincie Utrecht/Zuid Holland is in totaal €145.000

van de beschikbare €200.000 beschikt.

- WSRL heeft na de grenswijziging in Vijfheerenlanden nu drie N-2000 gebieden die binnen de provincie Utrecht vallen. Dit zijn de Zouweboezem, Uiterwaarden Lek, Lingegebied & Diefdijk-Zuid. WSRL is gestart met de uitvoering van het definitief vastgestelde beheerplan Zouweboezem en Lingegebied & Diefdijk-Zuid. In de Alblasserwaard loopt een pilot vanuit het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer tot vermindering van emissie vanuit de landbouw.

In 2019-2020 heeft er een evaluatie plaatsgevonden van de Verdrogingsbestrijding in de periode 2013 – 2018. Vele verdrogingsbestrijdingsprojecten (bij WSVV, HDSR, AGV) zijn in uitvoering gegaan en de nodige maatregelen getroffen. Wij hebben de effecten van deze maatregelen onderzocht en geëvalueerd. De evaluatie betrof de prioritaire 12 TOP-gebieden, 19 SUB-TOP gebieden en 2 voormalige NB-wet gebieden. Aanvullend zijn ook de drie N-2000-gebieden bij WSRL die binnen de provincie Utrecht vallen meegenomen in de evaluatie. Over de resultaten van de evaluatie zijn Provinciale Staten in het najaar van 2020 geïnformeerd. In 2021 is gestart met het opstellen van een plan van aanpak voor de restopgave en voor verdere kwaliteitsverbetering van verdrogingsgevoelige natuur in het kader van het Uitvoeringsprogramma Natuur (IPO en Min. LNV, 2020). Zie ook onder Thema Grondwater (5).

Voor de Oostelijke Vechtplassen Utrecht worden vanaf september 2020 (einde broedseizoen) maatregelen uitgevoerd in de Westbroekse Zodden, Huis ter Hart, Molenpolder en Noorder Maarsseveense Plassen. Dit betreft o.a. aanleg natuurvriendelijke oever en aanpassingen waterbeheer.

Wateroverlast

De normen voor wateroverlast zijn juridisch verankerd in de provinciale waterverordeningen. De normen worden onderscheiden voor verschillende vormen van grondgebruik (bijvoorbeeld voor grasland, bebouwing, akkerbouw). De waterschappen hebben de zorgplicht tot het voorkomen, of beperken van wateroverlast door inundatie vanuit oppervlaktewater door neerslag. Deze normen worden opgenomen in de nog vast te stellen Omgevingsverordening. Mogelijk worden hierin nog enkele technische aanpassingen gedaan. De Utrechtse waterschappen voldoen op dit moment vrijwel volledig aan de normen voor wateroverlast. Bij HDSR worden nog enkele resterende delen van de opgave aangepakt binnen de watergebiedsplannen. Bij WSRL was in 2020 nog een kleine wateropgave bij Polder Vierhoven-Oost. In 2021 is het gelukt om de grond aan te kopen en daarmee de wateropgave te realiseren in de polder Vierpolder-Oost. In het Ontwerp Bodem- en waterprogramma is een beleidsregel (42) opgenomen die een doelmatigere, doch veilige en verantwoorde omgang met wateroverlastnormering mogelijk maakt. Waterschap HDSR gaat samen met ons in 2022 een pilot starten om hier ervaring mee op te doen.

In de Blauwe Hel, deel van het N2000 gebied Binnenveld, mag op grond van het vigerende Natuurbeheerplan geen water meer worden geborgen vanuit de Grift. Dit is in strijd met de N2000 instandhoudingsdoelen. Om die reden is onderzoek gedaan naar alternatieve locaties voor waterberging. Hieruit is gebleken dat door recente inrichting van de Binnenveldse Hooilanden aan de Gelderse zijde van de Grift, al voor een deel wordt voldaan aan de normen voor wateroverlast. De resterende compensatieopgave worden gereali-

seerd bij de herinrichting in het aangrenzende buffergebied Fortuinzicht en de binnen het stroomgebied gelegen Achterbergse Hooilanden. Inmiddels is er een Voorlopig Ontwerp hoe dit vorm wordt gegeven binnen het buffergebied Fortuinzicht en de Achterbergse Hooilanden.

In 2020 is De 'Blauwe Agenda' vastgesteld (zie ook bij de thema's 1 Waterveiligheid (Klimaatadaptatie), 2 Waterkwantiteit (Zoetwater) en 5 Grondwater).

Voor de Kaderrichtlijn Water (KRW) heeft de provincie Utrecht de doelen voor het oppervlaktewater vastgelegd in het BWM-plan 2016 – 2021 en heeft daarmee de kaders voor de maatregelen die de waterschappen en gemeenten moeten nemen bepaald. In de provincie is ca. 10% van het oppervlaktewater als KRW-waterlichaam aangewezen.

De KRW is gekoppeld aan andere Europese richtlijnen zoals de Zwemwaterrichtlijn, Vogel- en Habitatrichtlijn en de Grondwaterrichtlijn. Wij verwijzen voor de Grondwaterrichtlijn naar thema 5 Grondwater. Hieronder wordt over de voortgang van de KRW-maatregelen in 2020 en de doelen voor het oppervlaktewater gerapporteerd. Provincie Utrecht ligt in twee deelstroomgebieden van de Rijn: Rijn-West en Rijn-Oost.

Het jaar 2020 is het 5e jaar van de (2e) KRW-planperiode en concentreert zich op de uitvoering van maatregelen en op de voorbereiding van de 3e planperiode (2021 – 2027). De uitvoering van deze maatregelen ligt grotendeels op schema bij alle organisaties. Daar waar vertraging is opgelopen in de uitvoering is deze verklaarbaar. Het betreft een aantal keer het gecombineerd uitvoeren van werkzaamheden. Soms heeft ook de coronapandemie vertraging opgeleverd. Er wordt door de waterschappen aangegeven dat de deadlines wel zullen worden gehaald.

Volgens de KRW moeten de doelen elke zes jaar opnieuw worden bepaald. Voor de 3e planperiode hebben de waterbeheerders de nieuwe Handreiking KRW-doelen gevolgd en de doelen opnieuw bepaald. De huidige situatie en de potentie van het watersysteem zijn door regionale systeemanalyses in 2020 in beeld gebracht. Ook zijn resultaten van proefprojecten bekend. Dit heeft een verbeterd inzicht in de effecten van maatregelen opgeleverd en is door de waterschappen gebruikt bij het nauwkeuriger bepalen welke ecologische kwaliteit kan worden bereikt. Door aanpassing van maatlaten, nieuwe EU-uitspraken over de toepassing van de richtlijn, watersysteemanalyses op basis van ecologische sleutelfactoren en vernieuwd inzicht over het effect van de maatregelen zijn er voor de 3e planperiode (2021 – 2027) een aantal technische aanpassingen. De ambitie blijft ongewijzigd en formele doelverlaging (Art 4.5 van de KRW) is niet aan de orde. Maatregelen van niet-overheden en het Rijk zullen, meer dan voorheen, bepalend zijn voor het bereiken van de doelen. Dit vraagt in de derde planperiode om een nauwe samenwerking tussen verschillende partijen en overheden. In oktober 2020 is een stateninformatiesessie gehouden.

In deze sessie is het planvormingsproces, de samenwerking om te komen tot de KRW-doelen en het verankeren hiervan in het nieuwe Bodem- en waterprogramma provincie Utrecht 2022-2027 behandeld.

In de bijlage bij deze Waterrapportage staat de toelichting van de waterschappen op de voortgang. Voor meer informatie over de uitvoering van het waterbeleid in Nederland kunt u de rapportage van het Ministerie I & W raadplegen. (De staat van ons water 2020).

Inzet Provincie Utrecht

In het kader van de Agenda Vitaal Platteland (AVP) heeft de provincie Utrecht in 2020 projecten uitgevoerd die bijdragen aan een betere waterkwaliteit. Daarnaast draagt ook het agrarisch natuur- en waterbeheer bij aan verbetering van de waterkwaliteit.

In 2018 zijn de (PS) moties 27 en 56a (2017) inzake de KRW en opkomende stoffen en microplastics uitgewerkt en is tot besluitvorming gekomen. Op basis van een analyse van de knelpunten is een twee-sporenaanpak uitgewerkt met een looptijd van 2018 tot en met 2021:

- Spoor 1 het verminderen van nutriënten in het oppervlaktewater;
- Spoor 2 intensiveren van de aanpak van stoffen, zoals medicijnresten, plastics en opkomende stoffen, die in de toekomst een probleem gaan vormen.

In spoor 1 is gekozen om voor twee waterschappen (HDSR en AGV) voor de gehele periode (2019-2021) een maximaal bedrag per waterschap toe te voegen aan de subsidieregeling die beide waterschappen hebben voor maatregelen bij de agrariërs om verbetering van de waterkwaliteit te stimuleren. De provincie staat garant voor het geval de vraag van het beschikbare budget van de waterschappen overtreft, de zogenaamde KOP-OP regeling. Bij de verdeling van de middelen is rekening gehouden met het aandeel oppervlaktewater in het beheergebied van het waterschap, voor zover dit in de provincie Utrecht valt. In totaal is hiermee voor de gehele periode € 900.000 gemoeid. Beide waterschappen hebben inmiddels een financieel voorschot gevraagd. Waterschap Rivierenland heeft in 2020 een eigen subsidieregeling opgesteld voor maatregelen bij de boer die bijdragen aan verbetering van de waterkwaliteit. Gebleken is dat de regeling een groot succes is. In 2021 zal een beroep worden gedaan op de garantstelling.

Het coronavirus en de lockdown maatregelen in 2020 hebben geleid tot minder aanvragen door boeren. Normaal gesproken werken waterschappen samen met de agrariërs om een aanvraag in te dienen. Omdat er nu geen fysieke bezoeken meer mogelijk waren is het aantal aanvragen achtergebleven bij de verwachting.

Als uitwerking van spoor 2 is de aanpak van stoffen met de vier waterschappen en Rijkswaterstaat geïntensiveerd. Er wordt gezamenlijk gewerkt aan projecten en ook is er gezamenlijke communicatie. In samenwerking met het Instituut voor Natuureducatie (IVN) zijn inzamelacties van plastic afval door vrijwilligers langs de uiterwaarden van de Neder-Rijn / Lek georganiseerd. Een van deze opruimacties

heeft in 2020 plaatsgevonden. De projecten zijn op ons verzoek met een evaluatie afgesloten. Er zijn voor zes Lek-gemeenten opruimacties georganiseerd, waarvan één actie was uitgesteld tot 2021 vanwege Covid-19 beperkingen. Naast de samenwerkingen met gemeenten is ook met vele lokale groepen samengewerkt. In totaal hebben ruim 90 vrijwilligers zich ingezet voor het opruimen van zwerfafval. Geconcludeerd is dat de actie heeft bijgedragen aan meer aandacht voor zwerfafval langs de Lek.

In 2019 is uitvoering gegeven aan de (PS) motie 36 om te onderzoeken welke rol de provincie kan spelen in het beperken van het gebruik van vislood door sportvissers. Dit is in 2020 gedeeld met PS via stuk: 2020RGW-04. In februari 2021 is hierover een tussenstand gegeven en informatie gedeeld over de pilot die loopt in de Eem. Eind 2021 zal de Green Deel sportvisserij loodvrij door het Rijk worden geëvalueerd.

Vismigratie

Vismigratie is een belangrijke factor voor de biologische kwaliteit van de KRW-oppervlaktewateren. Onder de KRW-parameter "vissen" vallen geen trekvisserijen, zoals de paling. Vanaf de eerste planperiode van de KRW is er door de waterschappen en Rijkswaterstaat (RWS) veel gedaan aan het opheffen van barrières voor migratie van vissen. Ook de provincie Utrecht heeft in de eerste planperiode een financiële bijdrage geleverd aan het aanleggen van vispassages.

Vanuit het stroomgebied Rijn-West is rond 2010 het initiatief gestart om te gaan werken aan een

routekaart voor vis, zodat heel gericht de migratieknelpunten kunnen worden aangepakt. Daarbij is inmiddels ook de trekvis betrokken, vooral van belang voor doortrekroutes naar Duitsland en Frankrijk. Bij de trekvis is vooral het schaalniveau van het stroomgebied van belang en niet zozeer het schaalniveau van een waterschap. De samenwerking in Rijn-West van de waterschappen en RWS is daarom belangrijk en effectief gebleken. De paling is inmiddels in Rijn-West voor de laatste planperiode als icoonsoort aangewezen: "Project het palinglandschap".

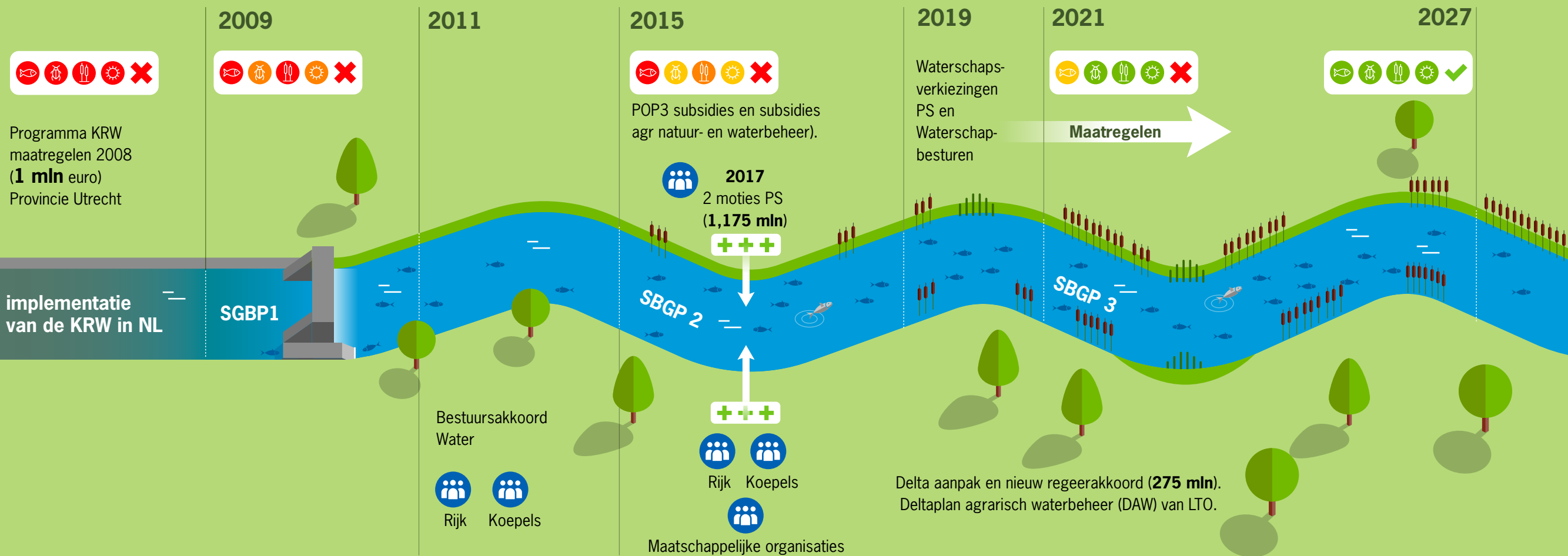
De paling heeft zijn habitat in de polders nodig om op te groeien. Inmiddels is bekend waar de geschikte habitats voor de paling liggen en welke knelpunten er nog bestaan. Er is een landelijk kaartbeeld van 2021 en van 2027, die in najaar 2021 worden geactualiseerd. De ambitie is dat 60% van het oppervlaktewater van een waterschap tweezijdig toegankelijk moet zijn. De meeste waterschappen in Rijn-West voldoen aan deze norm. Een overzicht van de vismigratie in Rijn-West en de stand van zaken is te vinden op: [Vismigratie in Rijn-West](#)

De provincies leggen de doelen voor de oppervlaktewaterlichamen van de KRW vast. Het betreft de biologische kwaliteitselementen: vissen, macrofauna, macrofyten en fytoplankton en daarnaast ook de ondersteunende parameters die bij deze kwaliteitselementen horen. In de loop der jaren zijn veel maatregelen genomen die hebben geleid tot een verbetering voor de afzonderlijke kwaliteitselemen-

ten. Het waterlichaam krijgt echter pas een goed oordeel als alle kwaliteitselementen goed scoren. De meest actuele gegevens over de begrenzing, de toestand en de doelen van de waterlichamen is weergegeven in het ontwerp Bodem- en Waterprogramma provincie Utrecht 2022 – 2027 dat in het eerste kwartaal van 2022 aan provinciale staten ter vaststelling zal worden voorgelegd.

Parameters				Doel behaald?	
					
vissen	macrofauna	macrofyten	Fytoplankton	Ja	Nee

Provinciale maatregelen

Landelijke maatregelen

Doelen overig water

In het BWM-plan 2015-2021 is aangegeven dat ook voor het water dat buiten de KRW valt ecologische en chemische doelen worden vastgesteld. In 2019 en 2020 zijn alle vier de waterschappen aan de slag gegaan met het bepalen van de doelen voor het overige water op basis van de samenwerkingsovereenkomst en afspraken uit 2018. De waterschappen hebben voor de (relevante) wateren ecologische doelen bepaald. De provincie legt deze doelen in het nieuwe Bodem- en waterprogramma 2022-2027 vast.

Zwemwater

In de Europese Zwemwaterrichtlijn (2006/7/EG) staat beschreven hoe de zwemwaterkwaliteit bewaakt moet worden. Het doel van de Europese Zwemwaterrichtlijn is het beter beschermen van zwemmers in oppervlaktewater. Deze richtlijn is volledig opgenomen in de Nederlandse wetgeving: (1) de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden en (2) het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (Whvbz en Bhvbz). Zodra de Omgevingswet van kracht wordt, gaat deze zwemwater regelgeving daarin op.

Voor de kwaliteit van zwemwater hebben diverse overheden een taak. De provincie doet de beleidsmatige zaken en wijst de zwemlocaties aan. De uitvoering is gedelegeerd aan de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD). De RUD heeft als taak het uitvoeren van veiligheidsinspecties, de handhaving, en het verzorgen van publieksinformatie (borden, zwemwatersite, zwemwatertelefoon). De waterschappen en Rijkswaterstaat zijn verantwoordelijk voor bemonstering en meten van de waterkwaliteit.

De eigenaren van de zwemlocaties (vaak gemeenten) zijn verantwoordelijk voor de inrichting, veiligheid en faciliteiten, zoals toiletvoorzieningen.

In de provincie Utrecht zijn 27 wateren aangewezen als officiële zwemlocaties in oppervlaktewater. De waterbeheerders van deze locaties zijn de vier Utrechtse waterschappen en Rijkswaterstaat. Vóór de start van het badseizoen (1 mei) wordt de kwaliteitsklasse bepaald met de meetgegevens van de laatste vier badseizoenen. De kwaliteitsklasse zegt dus iets over de gemiddelde waterkwaliteit van de zwemplek. De classificaties kunnen zijn uitstekend, goed, aanvaardbaar en slecht.

Voor de jaren 2020 en 2021 zijn de classificaties voor de 27 zwemwateren in de provincie Utrecht: uitstekend (19), goed (5), aanvaardbaar (1), slecht (2), geen classificatie (0). 't Kleine Zeeetje in Bunschoten scoort slecht. Van de twee locaties die in 2019 nog niet geclassificeerd konden worden vanwege het starten van een nieuwe meetreeks na maatregelen scoren in 2020 de Voorveldse Polder slecht en Maarseveense Plassen Strandbad aanvaardbaar. In 2021 scoort de Voorveldse Polder nog steeds slecht, Maarseveense Plassen Strandbad scoort nu goed.

Het zwemwater van de Voorveldse Polder is al jaren slecht van kwaliteit. Door gemeente, waterschap, provincie en RUD wordt al lang actief gewerkt aan oplossingen die tot verbeteringen kunnen leiden (o.a. toiletten geplaatst i.v.m. verontreinigingen). Dit heeft nog niet tot het gewenste resultaat geleid. Dit zwemwater wordt maatschappelijk gezien van nog groter belang gezien de ontwikkeling van een

naastgelegen nieuwe woonwijk. Mogelijke extra maatregelen zijn 1) het vergroten van debiet pomp 2) Communicatie (vervuiling is van humane afkomst. 3) aanpassing van de waterstroom. Het vervangen van de pomp door een nieuwe pomp met groter debiet vindt plaats medio 2021. De werkzaamheden voor het verbeteren van de doorstroming door plaatsen van een rij palen, vinden plaats na afloop van het zwemseizoen (na 1 oktober 2021). De resultaten na uitvoering moeten worden afgewacht.

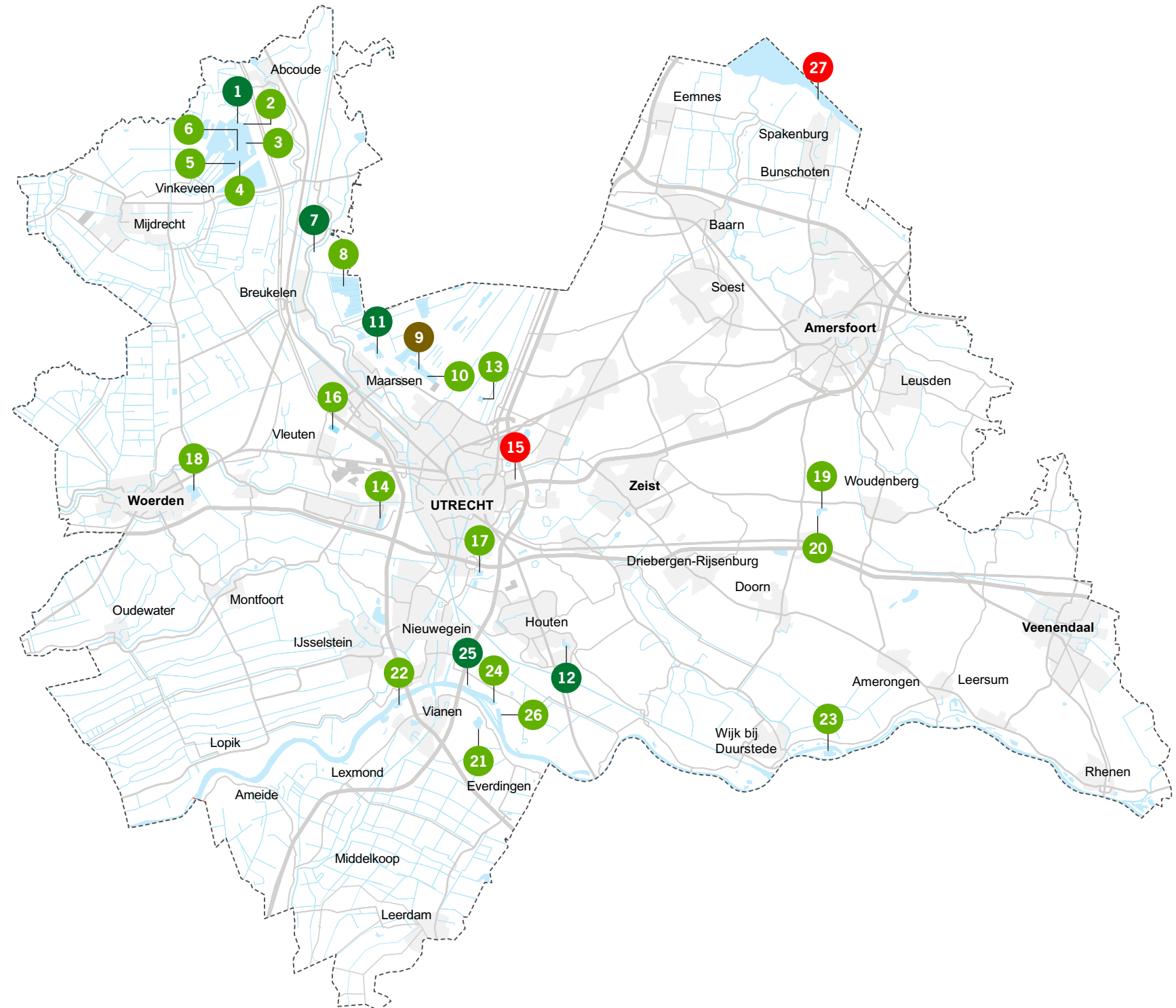
Rijkswaterstaat en de gemeente Bunschoten treffen maatregelen voor 't Kleine Zeeetje. In 2021 zijn maatregelen uitgevoerd. Er zijn vogelverschrikkers geplaatst om de watervogels te verjagen. Dit heeft goed gewerkt. De watervogels zijn een belangrijke bron van vervuiling. Verder zijn er zijn bosschages aangebracht op de ligweide om het zicht van de watervogels te beperken en wordt 't Kleine Zeeetje (gedurende het seizoen) iedere dag schoongemaakt. Helaas zijn er voor een aantal maatregelen vertraging opgelopen. De baggerwerkzaamheden zijn tot nadere orde uitgesteld vanwege bezwaren van bewoners bij de gemeente. Verder is het is nog niet duidelijk of de pier omgevormd gaat worden. Dit heeft te maken met de interesse van een investeerder. Mogelijk wil hij deze locatie gaan gebruiken voor recreatieve doeleinden.

De kwaliteit van het zwemwater van 't Kleine Zeeetje voldeed gedurende het zwemseizoen tot en met begin augustus 2021 aan de normen. Of dit voldoende is om al van de 4-jaars classificatie "Slecht" af te komen is nog niet te voorspellen/niet duidelijk. De analysereeks loopt nog tot 1 oktober 2021.

Classificatie officiële zwemlocaties in oppervlaktewater 2020 in de provincie Utrecht

- slecht
- aanvaardbaar
- goed
- uitstekend
- geen classificatie

1. Vinkeveense plassen, eiland 1
2. Vinkeveense plassen, eiland 2
3. Vinkeveense plassen, eiland 3
4. Vinkeveense plassen, eiland 4
5. Vinkeveense plassen, eiland 5
6. Vinkeveense plassen, eiland 8
7. Zwemlust - Nieuwersluis
8. De Meent - Breukelen
9. Maarsseveense plassen strand - Maarssen
10. Maarsseveense plassen zuid - Maarssen
11. De Wilgenplas - Maarssen
12. Rietplas - Houten
13. De Kikker - Groenekan
14. Strijkviertel - Utrecht
15. Voorveldse Polder - Utrecht
16. Haarrijnse plas - Utrecht
17. Down Under - Nieuwegein
18. Plas Cattenbroek - Woerden
19. Henschotermeer noordzijde - Woudenberg
20. Henschotermeer zuidzijde - Woudenberg
21. Everstein - Vianen
22. Middelwaard - Vianen
23. Gravenbol - Wijk bij Duurstede
24. Tull en 't Waal Oost - Houten
25. Tull en 't Waal West - Houten
26. Honswijkerplas - Houten
27. 't Kleine Zeeetje - Bunschoten

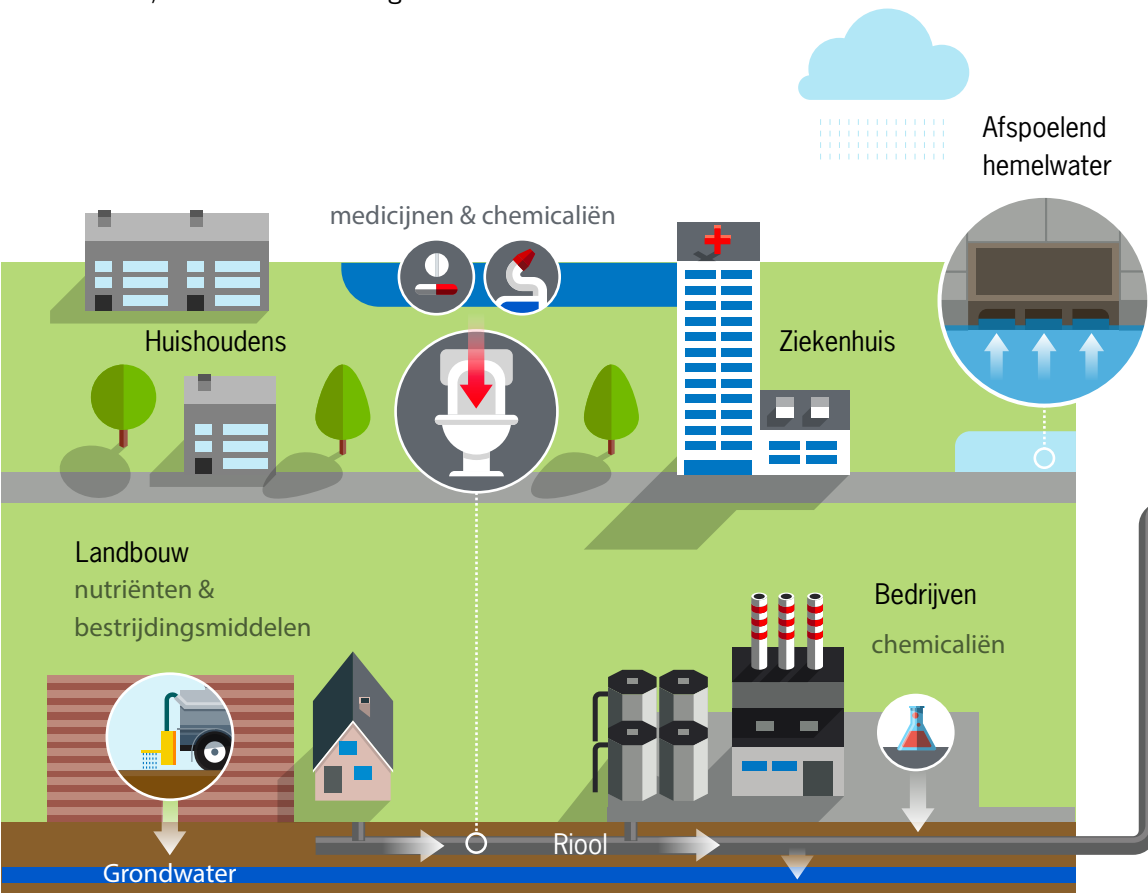
Afvalwater

Voortgang op schema

Ons afvalwater stroomt via het riool naar een rioolwaterzuiveringsinrichting (RWZI). De waterbeheerders maken het vuile water schoon. Daarna gaat het schone water terug naar het oppervlaktewater. Prioriteit van de waterbeheerders is dat het afvalwater voldoet aan de lozingsnormen.

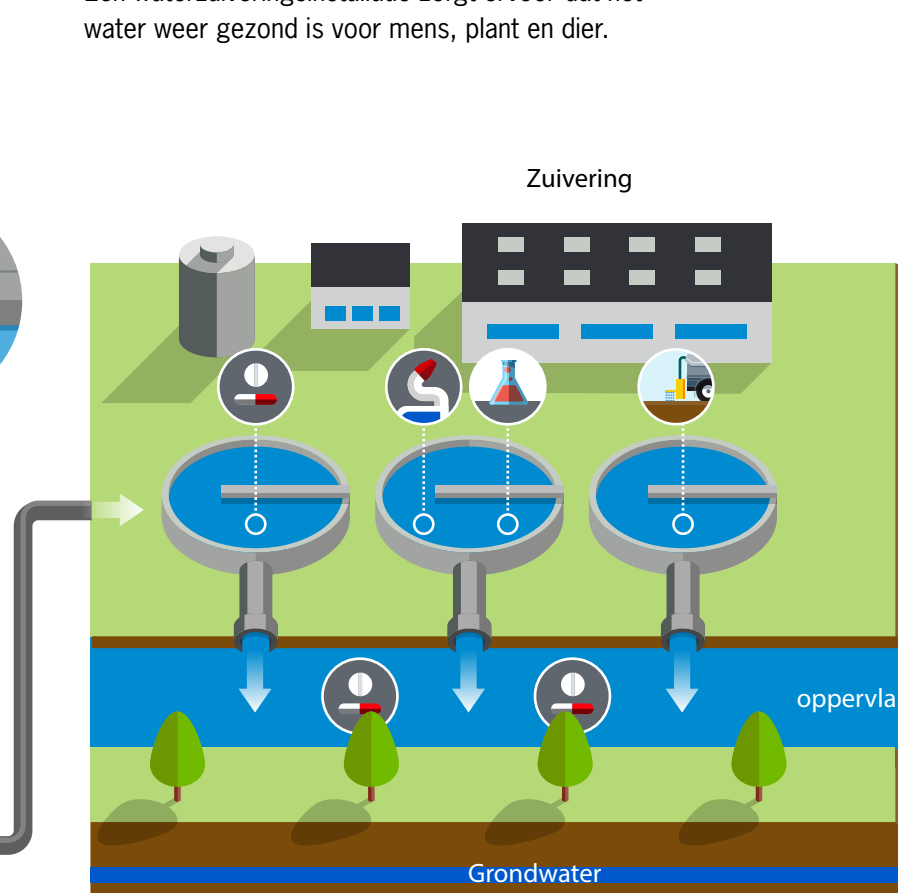
Stedelijk afvalwater

Wonen, werken en leven zorgt voor afvalwater.

Rioolwaterzuivering

Een waterzuiveringsinstallatie zorgt ervoor dat het water weer gezond is voor mens, plant en dier.

Drinkwater

Niet alle verontreinigende stoffen zijn te zuiveren en komen weer terug in het watersysteem. Via het grondwater komen medicijnresten bij de pompstations van drinkwaterbedrijven die daardoor extra moeten zuiveren.

Afvalwater

In de provincie Utrecht zijn 24 rioolwaterzuiveringsinstallaties (verder RWZI) in beheer bij de waterschappen. Bij HDSR voldoet het afvalwater van alle RWZI's aan de lozingsnormen, met uitzondering van Woerden en Utrecht. Bij Woerden is door problemen met beluchting tijdelijk de stikstofnorm overschreden. Voor RWZI Utrecht was in 2020 nog een gedoogbeschikking van toepassing i.v.m. de omschakeling naar de nieuwe RWZI die in 2019 in gebruik is genomen. Bij RWZI-Utrecht wordt gewerkt aan maatregelen om de geur zoveel mogelijk te beperken. HDSR stelt samen met partners een integrale slib- en zuiveringsstrategie op met een horizon tot 2050. Besluitvorming wordt begin 2022 verwacht. Bij AGV (2), WSV (3), WSRL (2) voldoet het afvalwater van alle RWZI's aan de lozingsnormen.

De waterschappen zetten in op verwijderen microverontreinigingen uit het afvalwater (zie hierna).

Nieuwe stoffen/ microverontreinigingen

Nieuwe stoffen of microverontreinigingen is een verzamelnaam voor stoffen zoals geneesmiddelen, hormonen, bestrijdingsmiddelen, geurstoffen biociden en meer. Die stoffen komen op allerlei manieren terecht in afvalwater en oppervlaktewater.

Bij RWZI Houten (HDSR) wordt met een Rijksbijdrage van I&W een ozoninstallatie gerealiseerd, die vanaf 2021 10 jaar in gebruik zal zijn. Voor de overige hotspot RWZI's zal onderzoek gedaan worden naar noodzaak en geschikte technieken voor aanvullende zuivering van het afvalwater.

WSV heeft in een knelpuntenkaart in beeld gebracht waar de belangrijke aandachtspunten liggen in het beheergebied met betrekking tot nieuwe stoffen. Uit de hotspotanalyse medicijnen volgde de Gelderse gemeente Ede als hotspot. Aanpassing van de RWZI (actief kool toepassen met doekenfilter) wordt nu meegenomen bij de ontwikkeling van 'Duurzame Regio Zuid'. De Utrechtse RWZI's Soest en Amersfoort zijn niet gedefinieerd als hotspot, Woudenberg in mindere mate. Bij WSV vinden diverse onderzoeken plaats naar medicijnrestenverwijdering, waaronder helofytenfilters, algentechnologie, zandfilters (CatchAmed).

AGV heeft in 2018 de strategie 'microverontreinigen' vastgesteld en de benodigde middelen en inzet op monitoring bepaald. Een pilot voor het toepassen van een 'O3-STEP Filter' op de RWZI Horstermeer is in voorbereiding. Dit is een filter om door combinatie van ozonoxidatie en adsorptie van actief kool verontreinigingen vergaand te verwijderen. Naast een pilot met een 'O3-STEP Filter', werkt AGV aan een plan van aanpak voor het verwijderen van microverontreinigingen bij de overige RWZI's. Er is gestart met het opstellen van een Programma Plastics.

Zowel WSV als AGV geven voorlichting aan huisartsen en apothekers in de zogenaamde Farmacotherapeutische overleggen.

WSRL zoekt samen met Aquafarm en drie andere waterschappen naar een nieuwe manier van afvalwater zuiveren (geschakelde inzet van flora en fauna) om zo meer verontreinigingen te kunnen verwijderen. Het meetprogramma 2020 voor nieuwe stoffen is uitgevoerd.

Zie ook Thema 3 Waterkwaliteit onder moties Provinciale Staten inzake KRW/ nieuwe stoffen en Thema 5 Grondwater.

Energie

Het winnen van thermische energie uit afvalwater (wordt vaak afgekort met TEA) of oppervlaktewater (afgekort met TEO) kan een belangrijke bijdrage leveren aan de energietransitie.

De Utrechtse waterschappen zijn actief betrokken bij de Regionale Energie Strategieën (RES) van de regio's U16, Amersfoort en Foodvally, die in 2021 door gemeenteraden, provinciale staten en algemene besturen van de waterschappen worden vastgesteld.

Vanuit de Kaderrichtlijn Water en de Waterwet is de provincie verantwoordelijk voor het halen van de KRW-doelen voor het grondwater; voldoende grondwater van een goede kwaliteit voor de verschillende van grondwater afhankelijke functies zoals bijvoorbeeld de natuur en de drinkwatervoorziening. De provincie is als (mede)grondwaterbeheerder verantwoordelijk voor een deel van het grondwaterbeheer, in deze rol neemt de provincie zelf maatregelen en is

ook deels verantwoordelijk voor het (laten) uitvoeren van onderzoeken en monitoring van de kwaliteit. De provincie (Regionale Uitvoeringsdienst RUD) verleent vergunningen voor onttrekken van grondwater voor open bodemenergiesystemen, openbare drinkwatervoorziening en industriële onttrekkingen van meer dan 150.000 m³/jaar. Het waterschap verleent vergunningen voor de overige onttrekkingen van grondwater. De gemeente heeft de zorgplicht voor grondwater in de bebouwde omgeving.

Onttrekkingen grondwater

Uitvoering KRW-maatregelen grondwater

De Kaderrichtlijn Water (KRW) en de Grondwater-richtlijn (GWR) zijn in de Waterwet geïmplementeerd. De GWR vult een aantal KRW-doelstellingen in en geeft aan wanneer maatregelen aan de orde zijn. De Waterwet gaat straks op in het stelsel van de Omgevingswet. Daarmee zijn beide richtlijnen volledig geïmplementeerd en bieden bescherming voor het grondwater.

De geplande KRW-maatregelen voor de huidige planperiode zijn grotendeels uitgevoerd en van de acties die nog lopen is het merendeel een doorlopende actie (continu proces). Voorbeelden hiervan zijn de gebiedsaanpak in grondwaterbeschermingsgebieden en de 'voorkantsturing' bij ruimtelijke ontwikkelingen in de nabijheid van drinkwaterwinningen. De RUD draagt zorg voor de jaarlijkse gebiedsinspecties. Op het gebied van handhaving in grondwaterbeschermingsgebieden wordt door de RUD samengewerkt met de Omgevingsdienst Regio Utrecht (OdrU). In 2020 lag de focus van werkzaamheden op het

opstellen van een nieuw maatregelenprogramma voor de restopgave voor het realiseren van de KRW-doelstellingen in 2027. De uitvoering van de resterende KRW-maatregelen uit de huidige planperiode is in 2020 doorgezet. Aanvullend is de kwaliteit van het (ondiepe) freatische grondwater gemeten. Naast nutriënten en metalen zijn gewasbeschermingsmiddelen, geneesmiddelen en PFAS-stoffen geanalyseerd. De resultaten zijn gepubliceerd op onze website.

De aanpak van de bodemverontreinigingen (spoedlocaties met verspreidingsrisico in het grondwater) is belangrijk om te kunnen voldoen aan de doelen van de Grondwaterrichtlijn en vindt plaats conform de landelijke afspraken uit het Convenant Bodem en Ondergrond 2016 t/m 2020 en het provinciaal Programma Uitvoering Bodemconvenant (2016-2020). De meeste verontreinigingen zijn gesaneerd of worden beheerd. De afronding van de resterende locaties voor het einde van de looptijd van het Convenant is niet gelukt. Reden hiervoor is dat saneringen van de resterende

locaties meerdere jaren in beslag nemen. Het provinciaal programma is door Gedeputeerde Staten op 15 september 2020 met een jaar verlengd. Dat hebben ze gedaan in verband met het uitstellen van de in werkingtreding van de Omgevingswet en het nog een jaar langer voortbestaan van de Wet bodembescherming (Wbb). Het Rijk heeft voor 2021 nog 40 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de bevoegde gezagen middels een Specifieke Uitkering Bodem. De Provincie Utrecht heeft in april 2021 voor 6 projecten budget aangevraagd. Over de financiering na 2021 vinden nog gesprekken plaats. Ondanks dat het aantal nog aan te pakken spoedlocaties steeds verder afneemt, zijn er binnen de provincie Utrecht een aantal nieuwe bodemverontreinigingen aangetroffen met risico's. Dit betreffen locaties waar een drugsclub heeft gezeten (Overberg en Cothen).

Aanvullend op de KRW-maatregelen heeft de provincie Utrecht een Uitvoeringsprogramma

Drinkwater. In dit programma staat de bescherming van de drinkwaterwinningen centraal. De evaluatie van het Uitvoeringsprogramma Drinkwater 2015-2021 is in 2020 afgerond. De restopgaven uit de gebiedsdossiers en de uitkomsten van de evaluatie van het Uitvoeringsprogramma hebben als input gediend voor de actualisatie van het Uitvoeringsprogramma Drinkwater. Het (nieuwe) Uitvoeringsprogramma Drinkwater 2021-2026 is een achtergronddocument van het ontwerp Bodem- en waterprogramma.

Uitvoering drinkwaterstrategie

De provincie heeft samen met Vitens een drinkwaterstrategie voor de lange termijn (2040) vastgesteld (Besluit van Provinciale Staten van 18 februari 2019). In de strategie staat hoe we ervoor zorgen dat er ook in de toekomst schoon en voldoende drinkwater is. Naast het vergroten van en zoeken naar nieuwe locaties om drink-

water te winnen, is waterbesparing een belangrijk speerpunt van de strategie. In 2022 maken we een plan van aanpak waterbesparing. De komende jaren onderzoeken we of er een nieuwe locatie kan worden geopend nabij Schalkwijk en of we de winningen in Groenekan en Eemdijk kunnen vergroten. Als uitvoering van de aanbeveling 'naar een klimaatbestendig drinkwaterbeleid' vanuit de Beleidstafel Droogte (december 2019) werken we samen met de provincies Flevoland en Gelderland en Vitens aan een regionale lange termijn visie om de drinkwatervoorziening in deze regio ook voor de toekomst veilig te stellen. In 2020 hebben we hieraan uitvoering gegeven en dit vervolgen we in 2021.

In 2020 hebben we samen met het drinkwaterbedrijf Oasen een verkenning uitgevoerd naar uitbreiding van de wincapaciteit in de regio Vianen. Op basis van deze verkenning zal Oasen een voorstel met hun voorkeur opstellen.

Rapportage bij samenloop KRW/ Natura-2000

De hydrologische herstelmaatregelen voor de Natura-2000 gebieden Binnenveld (Hel/Blauwe Hel), Kolland & Overlangbroek, Botshol, Oostelijke Vechtplassen (Noorderpark) en de Zouweboezem vallen onder de KRW. De uitvoering van de maatregelen evenals de rapportage over de voortgang en het realiseren van doelbereik vindt plaats binnen het beleidstraject van de Natura-2000 beheerplannen. De uitvoering loopt volgens planning. Er is al heel veel gerealiseerd, maar er moet ook nog veel gebeuren. Niet overal hebben de maatregelen al het gewenste effect. Het is een kwestie van tijd en

mogelijk van aanvullende maatregelen om de beoogde doelen daadwerkelijk te realiseren. Vaak duurt het enige tijd voor dat de effecten van herstelmaatregelen merkbaar zijn. Bij Botshol zijn de geplande hydrologische herstelmaatregelen inmiddels uitgevoerd, maar de N2000 doelen zijn nog niet gehaald. Het water is nog niet helder maar het is nog niet duidelijk wat de uiteindelijke oplossing voor de problemen is. Zie ook Thema 2 Waterkwantiteit onder 'Water voor Natuur'.

Wet Bodembescherming/ Omgevingswet

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal de Wet Bodembescherming (Wbb) komen te vervallen en bodemtaken ten aanzien van de vaste bodem verschuiven van de provincie naar de gemeenten. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de vaste bodem, Provincie voor risicovolle historische grondwaterverontreinigingen en waterschappen voor onttrekkingen. Het beleidskader wordt voorlopig beleidsneutraal overgenomen in het Ontwerp Bodem- en waterprogramma ten aanzien van de Wbb en de Circulaire bodemsanering 2013. Samen met gemeenten, waterschappen, drinkwaterbedrijven en omgevingsdiensten maken we nadere afspraken rondom deze nieuwe samenwerking.

Blauwe Agenda Utrechtse Heuvelrug

Op 12 mei 2020 heeft Gedeputeerde Staten besloten om de samenwerkingsovereenkomst voor de Blauwe Agenda aan te gaan. De Blauwe Agenda is een gebiedsinitiatief wat de provincie samen met diverse partners wil uitvoeren, zoals Vitens, Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR), Waterschap Vallei en Veluwe, Nationaal Park Utrecht-

se Heuvelrug, Utrechts Particulier Grondbezit (UPG), Land- en Tuinbouw Organisatie (LTO), natuurorganisaties en gemeenten. Het doel van de Blauwe Agenda is om op de Heuvelrug samen op te trekken ten aanzien van waterprojecten met als doel om het watersysteem meer robuust te maken.

Het beoogd resultaat van de Blauwe Agenda is het vergroten van de robuustheid en het herstel van het (grond)watersysteem. Dit wordt gedaan door:

- het opstellen van een gedragen visie op een waterrobuuste Utrechtse Heuvelrug, met daarin opgenomen maatregelen die moeten bijdragen aan het herstel van het watersysteem;
- het ontwikkelen van relevante kennis voor het onderbouwen van de visie;
- het creëren van draagvlak en bewustwording bij partners, stakeholders en bewoners;
- het ondersteunen van acht lokale projecten die bijdragen aan de doelen en de kennisontwikkeling.

Actueel

De Randstedelijke Rekenkamer heeft in een rapport (Bron van bescherming, Onderzoek naar de rol van de provincie bij de bescherming van drinkwaterbronnen, juni 2021) beschreven hoe provincie Utrecht invulling geeft aan het drinkwaterbeleid. De provincie sluit zich aan bij de opvatting uit het rapport dat de bescherming van drinkwater om brede samenwerking vraagt van meerdere partijen. Het is belangrijk om de uitdagingen van de drinkwatervoorziening te erkennen en waar nodig aan te pakken. De aanbevelingen van de Rekenkamer

passen in de activiteiten van het Uitvoeringsprogramma Drinkwater en bij het beleid zoals verwoord in het ontwerp Bodem- en waterprogramma provincie Utrecht 2022-2027. Op die manier draagt de provincie bij aan de borging van een duurzame drinkwatervoorziening en blijft het voor drinkwaterbedrijven mogelijk om te leveren aan onze inwoners.

De aanpak van de verdrogingsbestrijding in de provincie Utrecht hebben wij in 2019 – 2020 geëvalueerd. (zie ook onder 'Water voor natuur'). Provinciale Staten zijn in het najaar van 2020 geïnformeerd over de resultaten van deze evaluatie. Verder herstel van de natuurkwaliteit in verdrogingsgevoelige natuurgebieden kan bereikt worden door verbetering van het watersysteem op regionaal niveau. In 2021 wordt samen met de bij de verdrogingsaanpak betrokken gebiedspartijen een plan van aanpak opgesteld om lokale maatregelen in beeld te brengen en om regionale maatregelen te verkennen voor verbetering van het watersysteem in gebieden in het NNN, waaronder Natura-2000 gebieden.

Voortgang op schema

Duurzaamheid

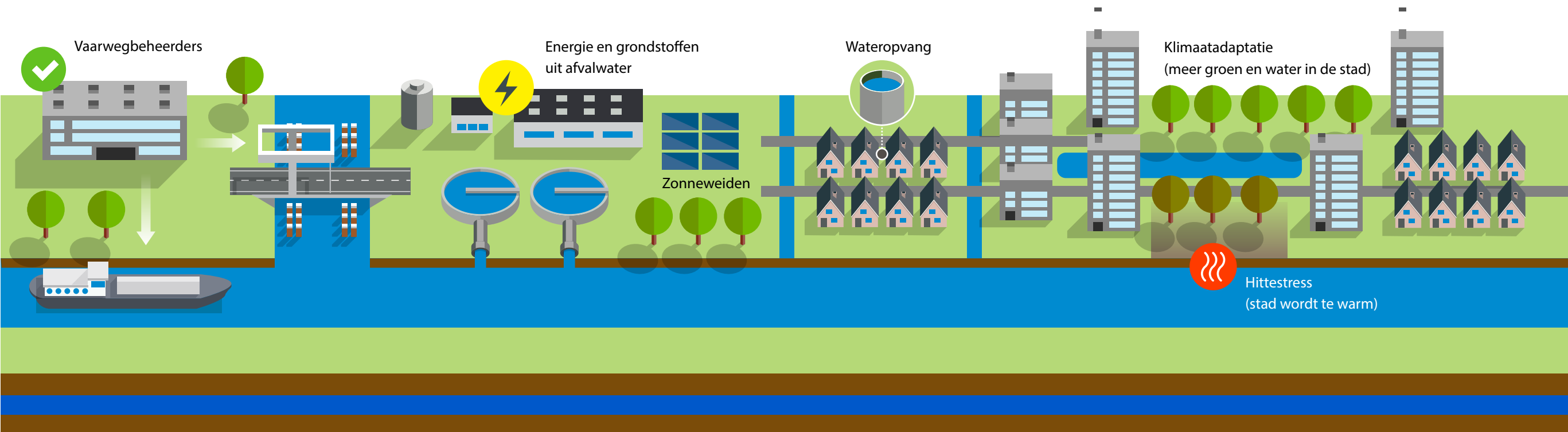
De waterschappen zijn op koers om vanaf 2025 energieneutraal te zijn. In het Bijlagerapport zijn de projecten opgenomen die waterschappen ondernemen om de doelstelling te realiseren. Op de website van de Unie van Waterschappen is de Klimaatmonitor Waterschappen opgenomen. In het Grondstoffenakkoord en het Interbestuurlijk Programma (IBP) is de doelstelling opgenomen van een 100% circulaire economie in 2050.

Stedelijk water

De meeste waterplannen zitten in de afrondende fase of zijn gerealiseerd. Bij de waterschappen zijn veel activiteiten rond het 'stedelijk water' inmiddels onderdeel van de activiteiten rondom Klimaatadaptatie / Ruimtelijke Adaptatie. We zien hier een verbreding van het onderwerp. Over de voortgang en activiteiten hebben de Utrechtse waterschappen hierover in het Bijlagerapport (onder 5 Overige onderwerpen) gerapporteerd.

Cybersecurity binnen de watersector

In het Bestuursakkoord Water zijn aanvullende afspraken gemaakt over het onderwerp Cybersecurity. De risico's van digitale dreigingen vragen van de waterpartners een gezamenlijke aanpak en inspanning. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat coördineert het proces van de waterpartners om de krachten op het gebied van cyberveiligheid te bundelen. Over de voortgang en activiteiten hebben de Utrechtse waterschappen hierover in het Bijlagerapport (onder 5 Overige onderwerpen) gerapporteerd. De cybersecurity bij Waternet/AGV is een aandachtspunt. Waternet/AGV is bezig met het uitvoeren van verbeteracties.

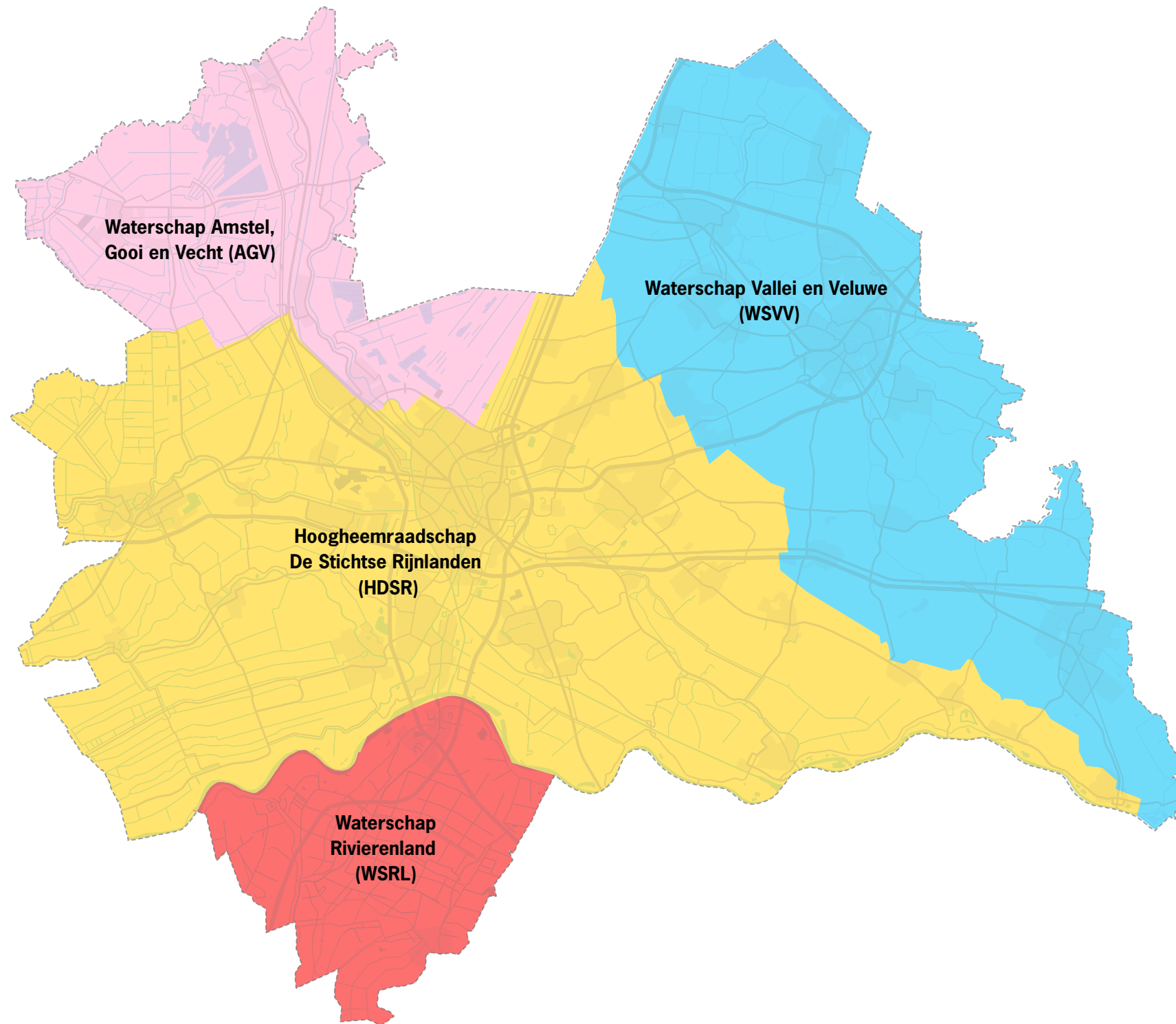
Lijst van gebruikte afkortingen

Afkorting Betekenis

Afkorting Betekenis

Afkorting Betekenis

AGV	Waterschap Amstel, Gooi en Vecht	MER	Milieu Effect Rapportage	TGG	Thermisch Gereinigde Grond
ANLb	Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer via subsidies.	NAS	Nationale Klimaatadaptatie Strategie	VKA	Voorkeursalternatief
AORTA	Adaptieve Oostelijke Regionale en Tijdsafhankelijke Aanvoer	NKB	Nationaal Kennisprogramma Bodemdaling	VRU	Veiligheidsregio Utrecht
ARK/NZ	Amsterdam-Rijnkanaal / Noordzeekanaal	N2000	Natura 2000 gebieden	Whvbz	Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden
AVP	Agenda Vitaal Platteland	OBRP	Overstromingsrisicobeheerplan	WSRL	Waterschap Rivierenland
BWM	Bodem- Water en Milieuplan 2016 – 2021	OdrU	Omgevingsdienst regio Utrecht	WSV	Waterschap Vallei en Veluwe
BWP	Bodem- en waterprogramma provincie Utrecht 2022-2027	PAS	Programma Aanpak Stikstof	ZON	Zoetwatervoorziening Oost Nederland
Bhvbz	Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden	POA	Permanent Oostelijke Aanvoer		
CRA	Coalitieregio Ruimtelijke Adaptatie	POP3	Plattelandsontwikkeling subsidie		
CUB	Dijktraject Culemborg - Beatrixsluis	POV	Project Overstijgende Verkenning		
DAW	Deltaplan Agrarisch Waterbeheer	PWVE	Platform Water Vallei en Eem		
GS	Gedeputeerde Staten	RDO	Regionaal Droogte Overleg		
GWR	Europese Grondwaterrichtlijn	ROR	Europese Richtlijn OverstromingsRisico		
HDSR	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	RUD	Omgevingsdienst Utrecht		
HWBP	Hoogwater Beschermings Programma	RWZI	Rioolwaterzuiveringsinstallatie		
IPO	Interprovinciaal overleg	SAFE	Dijktraject Streefkerk Ameide		
KRW	Kaderrichtlijn Water	SAS	Dijktraject Salmsteke Schoonhoven		
KWA	Klimaatbestendige Water Aanvoer	SGBP	Stroomgebiedbeheerplan		

Voortgangsrapportages waterschappen 2020

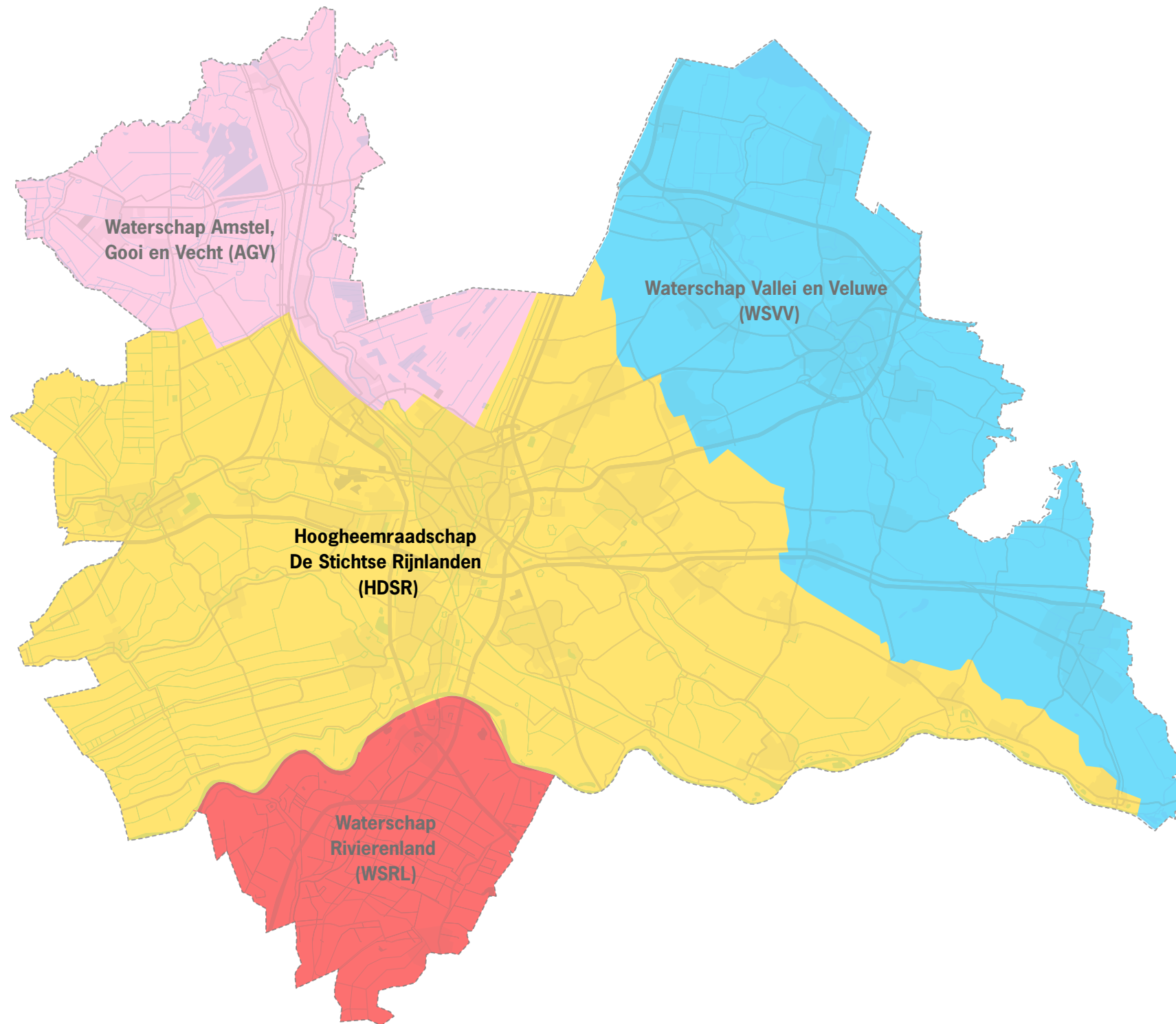
In deze rapportage 2020 treft u achtereenvolgens aan:

- Voortgangsrapportage 2020 Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR)
- Voortgangsrapportage 2020 Amstel, Gooi en Vecht / Waternet (AGV)
- Voortgangsrapportage 2020 Vallei en Veluwe (WSV)
- Voortgangsrapportage 2020 Rivierenland (WSRL)

De kleuren hebben de volgende betekenis:

- Conform planning
- Achterstand en realisatie vraagt aandacht
- Achterstand en realisatie is kritisch
- Informatief

Waterschap: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR)

Waterschap: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR)

1. Waterveiligheid

Toelichting

Status

<p>Primaire waterkeringen voldoen aan wettelijke veiligheidsnormen</p>	<p>Sinds 1 januari 2017 zijn in de Waterwet nieuwe normen voor de primaire waterkeringen vastgelegd. In 2050 moeten alle primaire keringen hieraan voldoen. De opgave van het dijkversterkingsproject Sterke Lekdijk bedraagt 55,2 kilometer (incl. 3,7 km van Rijkswaterstaat). Het programma Sterke Lekdijk bestaat uit zes deelprojecten, drie daarvan bevinden zich in de verkenningsfase en twee in de planuitwerkingsfase. Voor beide deelprojecten die zich in de planuitwerkingsfase bevinden is het voorkeursalternatief vastgesteld. Het laatste deelproject wordt komend jaar opgestart.</p> <p>De aanbesteding van het Innovatiepartnerschap, een innovatieve manier van samenwerken met de markt, is voor alle zes de deelprojecten van het project Sterke Lekdijk afgerond. In augustus 2020 is de overeenkomst voor het Innovatiepartnerschap door HDSR en drie innovatiepartners ondertekend. Belangrijke onderwerpen binnen de aanbesteding zijn duurzaamheid, innovatie en ruimtelijke kwaliteit.</p>	
<p>Regionale waterkeringen voldoen aan provinciale veiligheidsnormen</p>	<p>Het grootste deel van de regionale waterkeringen (86%) voldoet aan de (provinciale) normen die er aan gesteld worden. Om alle regionale waterkeringen aan de normen te laten voldoen worden in het kader van het Groot Onderhoudsprogramma (GOP) regionale waterkeringen verbetermaatregelen uitgevoerd. De uitvoering van dit GOP verloopt grotendeels volgens planning. Sommige projecten van de regionale waterkeringen zijn vertraagd. Dit komt voornamelijk door het coronavirus. Voor deze projecten worden enkele tussenmijlpalen niet gehaald, maar blijft de afronding in 2024 staan. Hierover vindt afstemming met de provincies Utrecht en Zuid-Holland plaats.</p> <p>HDSR heeft verder gewerkt aan de voorbereiding van de versterking van de voormalige C-kering ten noorden van de Gekanaliseerde Hollandse IJssel. De tweede ronde van de veiligheidstoetsing van de regionale keringen verloopt volgens planning.</p> <p>Over de voortgang van de regionale keringen wordt jaarlijks door HDSR in een afzonderlijke rapportage gedetailleerd aan Gedeputeerde Staten van Utrecht gerapporteerd. Wij verwijzen naar deze rapportage.</p>	
<p>Crisisplannen zijn actueel</p>	<p>De crisisbestrijdingsplannen zijn actueel.</p>	
<p>Gesignaleerde knelpunten in 2020</p>	<p>Corona heeft er voor gezorgd dat een deel van de projecten op een andere manier georganiseerd moesten worden, zoals de bewonersbijeenkomsten. Voor het project Sterke Lekdijk heeft dit niet tot vertraging geleid. Voor sommige projecten aan de regionale waterkeringen wel. Voor deze projecten worden enkele tussenmijlpalen niet gehaald, maar blijft de afronding in 2024 staan.</p>	
<p>Relevante bestuursbesluiten/ vastgesteld beleid in 2020</p>	<p>n.v.t.</p>	
<p>Actueel 2020</p>	<p>Project Sterke Lekdijk: de verkenningsfase van deelproject Irenesluis-Culemborgse Veer wordt medio 2021 opgestart.</p>	

Waterschap: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR)

2. Waterkwantiteit (niet te nat, niet te droog)

Toelichting

Status

Watersysteem voldoet aan de normen voor wateroverlast

De wateropgave voor wateroverlast voldoet in de meeste gebieden aan de normen. In 2020 is aan deze opgave verder gewerkt, conform het beleid en de planning van afgelopen jaren. Dat betekent dat op enkele locaties het resterende deel van de opgave wordt aangepakt binnen watergebiedsplannen. Daarnaast stimuleren we gebiedspartners met de impulsregeling Klimaatadaptatie in de Stad en het 'slimmer sturen' met het bestaande watersysteem.

Met de gemeente Utrecht is in 2020 onderzoek gestart naar de effecten van extreme neerslagsituaties (ruim voorbij de provinciale norm wateroverlast) op de kwetsbare delen van het gebied. In 2021 wordt dit afgerond. Deze 'piekbuien-studies' zijn gestart n.a.v. de extreme neerslagsituatie in Kockengen. Met de gemeente Utrecht ronden we deze studies af.

HDSR participeert intensief in de samenwerkingsverbanden Slim Water Management (SWM). O.a. het proces en onderzoeken Toekomstbestendig Amsterdam Rijkkanaal (ARK)-Noordzeekanaal is voor HDSR van groot belang. Een groot deel van het stedelijk gebied binnen HDSR is afhankelijk van het ARK wat betreft de waterhuishouding.

Het watersysteem wordt vanaf 2023 opnieuw getoetst aan de omgevingsnormen. Gezien de ontwikkelingen die op het watersysteem afkomen: klimaatverandering, verstedelijking, ontwikkelingen in de landbouw, remmen bodemdaling, etc., wordt verwacht dat in de toekomst niet meer overal op een doelmatige manier aan de normen kan worden voldaan. Gezien de opgaven (zoals remmen bodemdaling in combinatie met verminderen stikstof en CO2 uitstoot in het veenweidegebied) is het huidige normenstelsel mogelijk niet meer toereikend en gewenst voor de toekomst.

Peilbesluiten zijn actueel

Op dit moment is er voor het overgrote deel van het beheergebied binnen de provincie Utrecht, waar peilbesluiten moeten worden genomen, een geldig peilbesluit aanwezig op basis van de oude waterverordening. Voor een klein deel van het gebied loopt er nu een planvormingsproces om het peilbesluit te herzien. In de nieuwe verordening (= de Omgevingsverordening die naar verwachting begin 2022 wordt vastgesteld en waarvoor tot die tijd een interim Omgevingsverordening geldt) is de 10 jaarstermijn voor peilbesluiten vervallen. Er is opgenomen dat het waterschap zorgdraagt dat een peilbesluit actueel is en in ieder geval is toegesneden op veranderingen in zowel de omstandigheden ter plaatse als de aanwezige functies en belangen. Het waterschap werkt momenteel uit hoe we over kunnen gaan naar dit nieuwe regime 'peilbesluiten altijd op orde'. Hier wordt extra capaciteit op gezet.

Waterschap: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR)

2. Waterkwantiteit (niet te nat, niet te droog)

Toelichting

Status

Voortgang uitvoering watermaatregelen Natura-2000/ PAS/ Agrarisch natuurbeheer/ verdrogingsbestrijding

In samenspraak met de provincie en perceeleigenaren zijn inrichtingsplannen gemaakt om de waterbeheersing in de Natura-2000 gebieden te optimaliseren voor de beoogde natuurdoelstellingen. Met uitzondering van N2000 gebied Oud-Kolland zijn de beoogde maatregelen in de N2000 gebieden uitgevoerd. Provincie Utrecht heeft het trekkersschap voor de herinrichting van het N2000 gebied Oud-Kolland na overleg overgenomen van HDSR in 2020. Om verdroging tegen te gaan en om verschillende functies in het gebied beter te kunnen bedienen, zijn in de afgelopen jaren (met name in het gebied van de Langbroekerwetering) veel natuurgebieden en landgoederen hydrologisch geïsoleerd. Dit zijn aparte peilgebieden geworden met een eigen peil welke afgestemd op de hydrologische randvoorwaarden van de aanwezige natuurdoeltype(n).

Zoetwater maatregelen worden uitgevoerd conform bestuurlijke overeenkomsten

De Klimaatbestendige Water Aanvoer (KWA) zorgt voor extra aanvoer van zoetwater naar West Nederland in zeer droge periodes. Het project voor uitbreiding van de capaciteit is in 2015 gestart met de verkenningsfase en in 2017 met de planuitwerkingsfase. Inzet van de KWA in de zomer van 2018 bevestigde de noodzaak voor uitbreiding. Sinds 2020 gaan de deelprojecten gefaseerd de realisatiefase in. Het project wordt in de eerste helft van 2024 afgerond.

Het onderzoek naar waterbeschikbaarheid, als onderdeel van het Deltaprogramma Zoetwater, is afgerond. Daaruit blijkt dat we voor de prioritaire gebieden (veenweide en fruitteeltgebied), onder de huidige beleidslijnen wat betreft waterverdeling (grote rivieren) en waterbeheer (o.a. peilbeheer veenweide), geen grote watertekorten hoeven te verwachten voor de middellange termijn (ca. 20 jaar). In 2021 doen we onderzoek naar de waterbalans binnen het stedelijk gebied met de gemeente Utrecht als casus.

In het Deltaprogramma Zoetwater, 2e fase, ligt het voorstel voor om de zoetwater-inlaat bij Wijk bij Duurstede van een gemaal te voorzien. Daarmee wordt de zoetwaterbeschikbaarheid voor west Nederland veilig gesteld, ook bij extreem lage rivierafvoeren.

HDSR is partner in het samenwerkingsverband Blauwe Agenda. De Blauwe Agenda heeft tot doel het watersysteem van de Utrechtse Heuvelrug te herstellen. Naast concrete uitvoeringsprojecten start de Blauwe Agenda met een watersysteem-analyse en visievorming. Op basis hiervan kunnen structurele maatregelen geïdentificeerd worden.

Waterschap: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR)

2. Waterkwantiteit (niet te nat, niet te droog)

Toelichting

Status

Veenweide/bodemdaling

Onze ambitie: 50% minder bodemdaling in 2030

Het remmen van bodemdaling is, mede door de link met het Klimaatakkoord 2019 (reductie 1 Mton CO2 in 2030), een maatschappelijke opgave geworden. Onze doelstelling “50% minder bodemdaling in de veenweiden” willen we in 2030 gerealiseerd hebben. Samenwerking tussen overheden, particuliere eigenaren en grondgebruikers is noodzakelijk om het veengebied bewoonbaar en (be)werkbaar te houden.

Samen met én toekomstigbestendigheid

De gezamenlijke aanpak is gericht op een duurzaam toekomstperspectief voor de veenweiden (voor zowel landbouw als natuur) gecombineerd met een toekomstbestendig watersysteem. HDSR wil bodemdaling aanpakken in samenhang met eigen opgaven (o.a. waterkwaliteit, biodiversiteit en duurzaamheid) én opgaven van andere partijen/overheden (o.a. duurzame bedrijfsvoering, ruimtelijke ordening, natuur, recreatie, wonen, energie, stikstof).

Heel concreet werkt ons waterschap samen met partners t.b.v.:

- Regionale Veenweide Strategieën (RVS) van provincie Utrecht en Zuid Holland (met focus op het landelijk gebied).
- KlimaatSlim Boeren op Veen
- Regio Deal Groene Hart
- IBP Vitaal Platteland - project Boer aan het Roer
- Valuta voor Veen
- Diverse kennis en ontwikkelingstrajecten

Leren door te doen en bottom up

Belangrijke elementen in onze strategie zijn: gebruik maken van bottom-up energie, faciliteren van gebiedsprocessen met een integrale en een sectorale opgave (o.a. met de regionale regeling voor water en bodem), actief samenwerken met gebiedspartners (opgavegericht als één overheid), een proactieve rol aannemen in het vergaren van gegevens en kennis t.b.v. de eigen taak voor een frisse kijk op (grond)waterbeheer, een actief en dynamisch peilbeheer voeren samen met de ingelanden en last maar not least subsidiestromen benutten en middelen bundelen.

Binnen HDSR- gebied lopen momenteel 5 gebiedsgerichte projecten:

- Kortrijk en Portengen (in uitvoering);
- Bedrijvenproef Spengen (operationeel);
- Meijepolder-Laag (in voorbereiding);
- Toekomstbestendige polder Lange Weide (operationeel);
- Polders bij Vlist (in uitvoering).

Ook zijn er verkenningen voor de start van een gebiedsproces, heel concreet bij Kamerik, Oudewater/Hekendorp en Lopik. HDSR nadert het einde van de pilot fase en beweegt – samen met de RVS partners - toe naar de opschalingsfase.

Waterschap: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR)

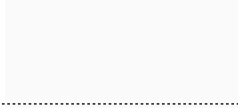

2. Waterkwantiteit (niet te nat, niet te droog)	Toelichting	Status
Relevante bestuursbesluiten vastgesteld beleid in 2020	<p>HDSR heeft in de Nota Peilbeheer 2019 opgenomen dat het peil in veenweidegebieden (in principe) de bodemdaling niet meer volledig volgt en ook dat er (in principe) geen nieuwe onderbemalingen meer worden aangelegd.</p> <p>HDSR heeft het samenwerkingsverband Blauwe Agenda ondertekend.</p>	
Gesignaleerde knelpunten in 2020	Door COVID-19 lopen de gebiedsprocessen vertraging op. HDSR streeft ernaar om op dit dossier extra inzet te leveren en de doelen te halen.	
Actueel 2021	Begin 2022 stelt de provincie de Regionale Veenweide Strategieën vast. HDSR is nauw betrokken bij het opzetten van de RVS-en (in het kernteam van provincie Utrecht)	

Waterschap: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR)

3. Waterkwaliteit (schoon water)

Toelichting

Status

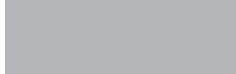

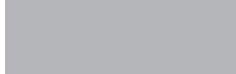
<p>Maatregelen KRW stroomgebiedsbeheer-plan zijn uitgevoerd</p>	<p>HDSR is op koers met het uitvoeren van de 10 KRW-maatregelen. Voor de maatregel ‘aanleg 6 km natuurvriendelijke oever’ is er één project dat vertraging oploopt. Dit betreft een project waarin de aanleg van een natuurvriendelijke oever gecombineerd wordt met de aanleg van een fietspad door de provincie. De aanleg van het fietspad is uitgesteld en het solo aanleggen van de natuurvriendelijke oever leidt tot maatschappelijk dermate hoge meerkosten dat besloten is deze niet solo aan te leggen. In 2021 wordt gezocht naar vervangende locaties voor het realiseren van de resterende km’s natuurvriendelijke oever.</p>	
<p>Alle zwemwaterlocaties voldoen aan de EU-classificaties uitstekend / goed / aanvaardbaar</p>	<p>Er zijn 7 officiële zwemwateren in het beheergebied van HDSR. Op basis van de waterkwaliteit van de laatste vier jaar (2017 t/m 2020) vallen 6 locaties onder de kwaliteitsklasse ‘uitstekend’ en 1 locatie heeft kwaliteitsklasse ‘slecht’. Deze locatie betreft zwemplas de Voorveldse Polder in Utrecht. In 2017 heeft de gemeente Utrecht aan de plas een toiletunit geplaatst. De verwachting was dat deze maatregel zou zorgen voor de verbetering van de waterkwaliteit. Helaas scoort deze locatie nog steeds in de klasse ‘slecht’, i.v.m. bacteriologische overschrijdingen. HDSR is in gesprek met de Gemeente Utrecht en de Provincie Utrecht om te onderzoeken welke aanvullende maatregelen gerealiseerd kunnen worden, zodat de waterkwaliteit op deze locatie verbetert. In 2021 wordt de oude grondwaterpomp vervangen zodat er meer sturing kan plaatsvinden op de verversing van het speelvijver met grondwater. Echter zit er een maximum aan de vergunbare hoeveelheid grondwater wat opgepompt kan worden. De inrichting van de speelvijver wordt ook aangepast (maken van een S-bocht) zodat de stroming van het water beter door de gehele plas stroomt. Ook blijft de gemeente doorgaan met intensief beheer. De verwachting is dat deze maatregelen bijdragen aan het verbeteren van de waterkwaliteit op deze locatie.</p>	
<p>Relevante bestuursbesluiten / vastgesteld beleid in 2020</p>	<p>KRW: In 2020 heeft het algemeen bestuur van het waterschap ingestemd met het ontwerp KRW-maatregelenpakket voor de periode 2022-2027 en met het aanleveren van de geactualiseerde KRW-doelen aan de provincies en Rijk. Overig water: In 2020 heeft het algemeen bestuur van het waterschap ingestemd met het aanleveren van de doelen voor het overig water aan de provincies.</p>	
<p>Gesignaleerde knelpunten in 2020</p>	<p>Nvt</p>	
<p>Actueel 2021</p>	<p>In 2021 liggen de ontwerp KRW-maatregelen 2022-2027 ter inzage en worden deze definitief vastgesteld. Ook wordt er in 2021 een besluit genomen over de maatregelen die het waterschap gaat nemen voor het bereiken van de doelen voor het overig water.</p>	

Waterschap: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR)

4. Gezuiverd afvalwater / overig

Toelichting

Status

<p>Knelpunten 'nieuwe stoffen' zijn in beeld / aanpak/ voortgang</p>	<p>In navolging op de hotspotanalyse medicijnresten is er in 2018 gewerkt aan een value case 'Aanvullende zuivering voor microverontreinigingen op RWZI Houten' binnen een Community of Practice met daarin 12 waterschappen. Dit heeft in 2019 geleid tot een bestuursbesluit voor het realiseren van een aanvullende zuivering voor microverontreinigingen op deze RWZI. Hiervoor zal een ozoninstallatie in gebruik worden genomen welke tenminste gedurende 10 jaar in bedrijf zal zijn. De realisatie hiervan is gestart en zal naar verwachting in 2021 afgerond zijn. Voor dit project is een overeenkomst met I&W afgesloten voor een Rijksbijdrage. Voor de overige hotspot RWZI's zal in de komende jaren onderzoek worden gedaan, waaruit duidelijk wordt of en zo ja welke aanvullende technieken hier worden toegepast.</p>	
<p>Van alle rioolwaterzuiverings-installaties voldoet het effluent aan de lozingsnormen</p>	<p>Alle RWZI's behalve de RWZI Woerden voldeden aan de lozingsnormen. Problemen met de beluchtingsinstallatie van de RWZI Woerden hebben er voor gezorgd dat tijdelijk onvoldoende stikstof is verwijderd. Dit heeft er, in combinatie met een toenemende vuillast, in geresulteerd dat niet aan de stikstofnorm is voldaan. Na het bijplaatsen van een noodbeluchtingsinstallatie wordt nu weer voldaan aan de norm. De definitieve aanpassingen aan de beluchtingsinstallatie voeren we zo snel mogelijk uit.</p> <p>Vanwege opstart problemen met de Nereda installatie op de RWZI Utrecht konden we niet tijdig aan de vergunning voldoen. In overleg met het bevoegd gezag (AGV) is een gedoogbeschikking verleent voor de opstartfase. Aan de norm van de gedoogbeschikking is voldaan.</p>	
<p>Duurzaamheidsprincipe wordt toegepast bij afvalwater</p>	<p>HDSR heeft een Visie Duurzaamheid 2020 met daarin de volgende speerpunten: besparen en opwekken van energie, CO2-reductie, terugwinnen van grondstoffen en werken volgens de Aanpak Duurzaam GWW.</p>	
<p>Relevante bestuursbesluiten / vastgesteld beleid in 2020</p>	<p>n.v.t.</p>	
<p>Gesignaleerde knelpunten 2020</p>	<p>HDSR heeft moeite om de geursituatie van de RWZI Utrecht onder controle te krijgen. De tijdelijke geurbehandelingsinstallatie moet de proef in de zomer van 2021 doorstaan. Als deze installatie voldoet aan de eisen dan wordt deze definitief gemaakt. Deze geurbehandelingsinstallatie is uitgevoerd met nabehandeling met actief kool.</p>	
<p>Actueel 2021</p>	<p>De gedoogbeschikking voor de RWI Utrecht loopt tot 1 juli 2021, op het gebied van fosfaat wordt inmiddels voldaan aan de norm. De norm voor stikstof (N) halen we nog niet, de verwachting is dat we dit voor het eind van het jaar wel halen. Hierover zijn we in gesprek met het bevoegd gezag (AGV).</p>	

Waterschap: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR)

5. Ruimtelijke adaptatie/ klimaat/ overige

Toelichting

Status

<p>Gevolgen klimaatverandering zijn in beeld</p>	<p>Als vervolg op de stresstesten en de risicodialogen binnen de gemeenten is de Regionale Adaptatie Strategie opgesteld (bestuurlijk in 2021 geaccordeerd). Dit is een belangrijk kader voor verdere uitwerking op gemeentelijk niveau. HDSR participeert in deze lokale uitwerkingen. In een pilot is voor een aantal objecten/assets van HDSR een stresstest uitgevoerd voor overstroming en wateroverlast. Deze is vervolgens middels een risicodialoog verder uitgewerkt.</p> <p>In 2019 hebben 5 gemeenten op initiatief van het samenwerkingsverband Water & Klimaat subsidie gekregen vanuit het Deltaprogramma voor onderzoek naar de juridische en bestuurlijke aspecten bij de implementatie van klimaatadaptatie bij stedelijke herstructurering. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door de Universiteit van Utrecht en zal in 2021 worden afgerond.</p> <p>HDSR heeft in 2020 een visie Toekomstbestendig Watersysteem opgesteld. In 2021 volgt de kwantitatieve uitwerking.</p>	
<p>Stedelijke Water / Ruimtelijke Adaptatie</p>	<p>Met de komst van de Omgevingswet geeft HDSR invulling aan haar nieuwe rol in de “weging van het waterbelang” (i.p.v. het watertoetsproces). Via een viertal praktijkvoorbeelden hebben we de basis gelegd voor nieuw beleid en werkvormen voor ruimtelijke planprocessen. Verder kijken we naar onze externe en interne processen. We kijken daarbij naar wie wat doet en binnen het proces van de weging van het waterbelang. En hoe we nog beter op omgevingsvisies kunnen adviseren ten aanzien van klimaatadaptatie, energie en waterkwaliteit. Hiermee wordt de toekomstige rol van water en klimaatadaptatie geborgd.</p> <p>Daarnaast stimuleert HDSR gemeenten en bewoners om klimaatbestendig te handelen: Voor gemeenten hebben we de Impulsregeling Klimaatadaptatie in de Stad en voor bewoners de subsidieregeling Blauwe Bewoners Initiatieven. Voor de impulsregeling is het animo groot en het budget is elk jaar overtekend. Voor de Blauwe Bewoners initiatieven is in 2020 het volledige budget benut. Daarnaast stimuleren we met publiekscampagnes burgers om klimaatadaptief te handelen.</p> <p>Medio 2021 wordt de leidraad klimaat adaptief bouwen opgesteld. Hierin komen afspraken tussen overheden, bedrijfsleven en bouwers over het klimaatadaptief bouwen en inrichten van nieuw te bouwen en her in te richten woningbouw. De leidraad wordt onderdeel van het convenant duurzaam bouwen, waarin naast klimaatadaptatie ook afspraken over thema's als duurzaamheid en de energietransitie worden opgenomen.</p>	

Waterschap: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR)

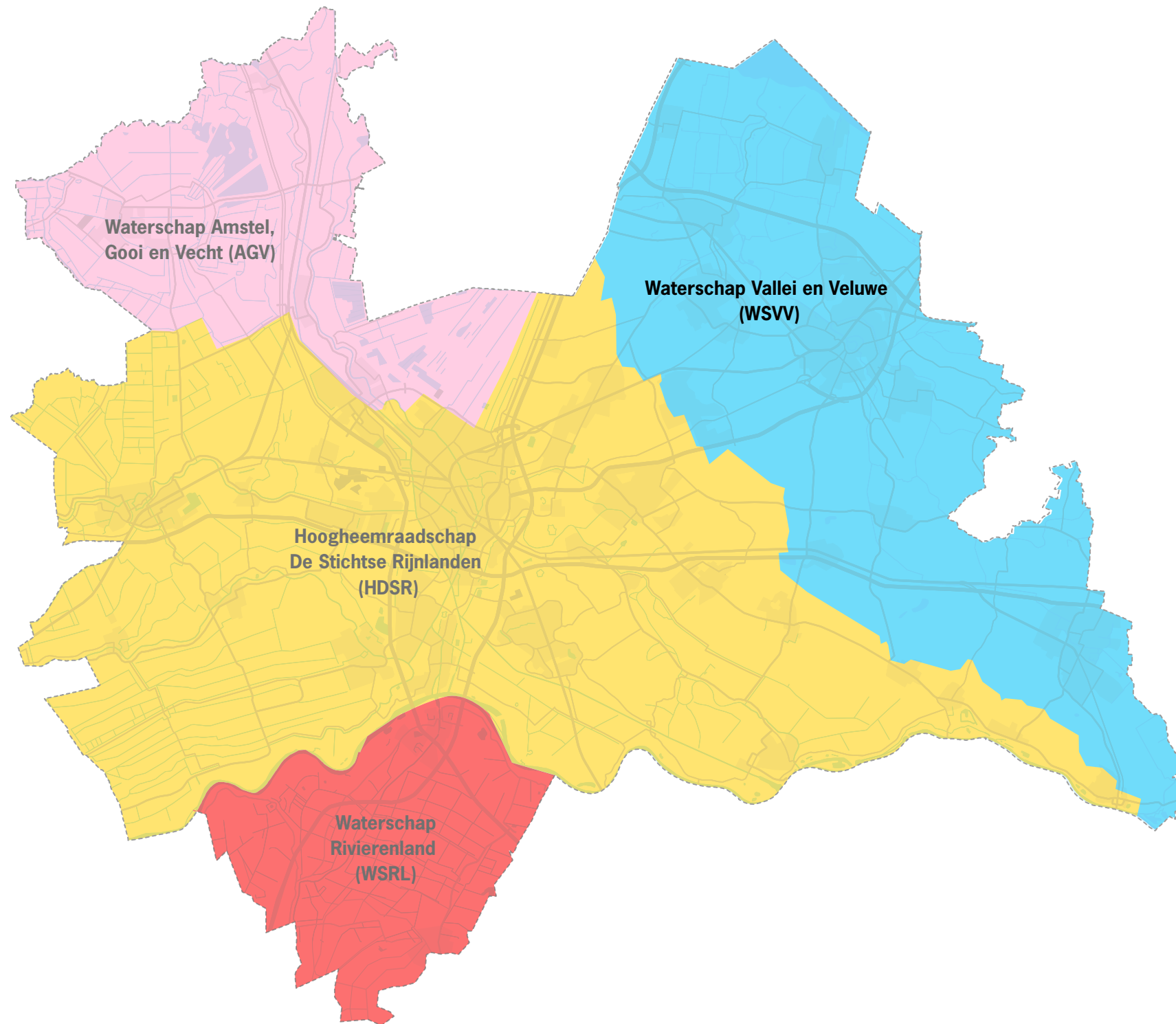
5. Ruimtelijke adaptatie/ klimaat/ overige

Toelichting

Status

Digitale Veiligheid (afspraken uit BAW addendum)	<p>Medio 2021 wordt de leidraad klimaat adaptief bouwen opgesteld. Hierin komen afspraken tussen overheden, bedrijfsleven en bouwers over het klimaatadaptief bouwen en inrichten van nieuw te bouwen en her in te richten woningbouw. De leidraad wordt onderdeel van het convenant duurzaam bouwen, waarin naast klimaatadaptatie ook afspraken over thema's als duurzaamheid en de energietransitie worden opgenomen. Eind 2019 is bij alle waterschappen een audit gedaan op de Proces Automatisering. Deze audit is de leidraad om te gaan voldoen aan het ambitieniveau binnen de sector t.a.v. de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO). Binnen de BIO zijn zgn. 'volwassenheidsscores' gedefinieerd (score 1 tot 5). Binnen de Unie van Waterschappen is afgesproken om 'volwassenheidsniveau 4' te willen behalen. Dit betekent dat we 'comfortabel boven de norm' presteren op het gebied van digitale veiligheid. Om deze norm in 2022 te behalen is een projectmatige aanpak in ontwikkeling. Tevens neemt HDSR actief deel aan de samenwerkingsverbanden die er binnen de sector bestaan, zoals de overlegstructuren rondom het Nationaal Cyber Security Centre maar ook de werkgroepen vanuit Het Waterschapshuis.</p> <p>Eind 2021 zal opnieuw een sector brede audit worden uitgevoerd op de Proces Automatisering in het kader van de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO). In de vorige audit (eind 2019) heeft HDSR een 1,7 gescoord (sector gemiddelde was 1,9 op een schaal van 1 tot 3). Doel is om eind 2022 een volwassenheidsscore van 3 te halen op de Proces Automatisering. Momenteel zijn wij bezig met het opstellen van een op risico's gebaseerd plan van aanpak met verbeteracties. Mede door de Coronacrisis die prioriteit heeft gezet op het inregelen en faciliteren van het (veilig) thuis kunnen werken is wat vertraging opgetreden maar verwachten nog steeds voor de audit van eind 2021 een aantal belangrijke risico's te mitigeren. Ook is de planning nog steeds om eind 2022 voor wat betreft de Proces Automatisering volwassenheidsniveau 3 te scoren.</p> <p>Het waterschap is bezig met de inrichting van een "security office" waarin de rollen die samenhangen met security (op I en A) en FG (AVG) samenkomen. Vanuit het "security office" gaan we processen rond incident, change en configuration management professionaliseren en borgen.</p>	
Relevante bestuursbesluiten / vastgesteld beleid in 2020	n.v.t.	
Gesignaleerde knelpunten in 2020	n.v.t.	
Actueel 2021	Het waterschap is gestart met de voorbereidingen voor het feestjaar 2022. In 2022 is het 900 jaar geleden dat er een dam bij Wijk bij Duurstede is aangebracht, waardoor het achterliggende gebied ontgonnen kon worden en Utrecht stadsrechten heeft gekregen.	

Waterschap: Vallei en Veluwe

Waterschap: Vallei en Veluwe

1. Waterveiligheid

Toelichting

Status

<p>Primaire waterkeringen voldoen aan wettelijke veiligheidsnormen</p>	<p>Actuele en adequate overstromingsinformatie is de basis voor de meerlaagsveiligheidsbenadering. Het waterschap heeft de uitvoering van beheer van overstromingsscenario's overgenomen van de provincies. In 2019 zijn scenario's opgesteld voor de Grebbedijk en in 2020 voor de IJsseldijken.</p> <p>In 2021 komen overstromingsscenario's voor de Eem- en Randmeerdijken (2021) gereed en daarmee beschikken wij over overstromingsscenario's voor al onze primaire waterkeringen. De scenario's bespreken wij met onze gebiedspartners zoals veiligheidsregio's, gemeenten en provincies en dienen als basis voor advies en besluiten over meerlaagsveiligheid.</p> <p>Het Voorkeursalternatief (VKA) voor de gebiedsontwikkeling Grebbedijk is in 2020 definitief vastgesteld door het waterschap en de gebiedspartners.</p> <p>Vallei en Veluwe is in november 2020 gestart met de uitvoering van de sanering van de binnenberm Westdijk. Het streven is deze voor het eind van 2021 af te ronden.</p>	
<p>Regionale waterkeringen voldoen aan provinciale veiligheidsnormen</p>	<p>Wij hebben afspraken gemaakt over de vaststelling van maatgevende waterstanden in 2021. Veel regionale waterkeringen zijn na 2010 verbeterd na de eerste veiligheidstoetsing. Daarom zal de focus in de 2e veiligheidstoetsing liggen op niet verbeterde regionale waterkeringen. De 2e toetsing is in 2024 gereed.</p> <p>Over de voortgang van de regionale keringen wordt jaarlijks door Vallei en Veluwe in een afzonderlijke rapportage gedetailleerd aan Gedeputeerde Staten van Utrecht gerapporteerd. Wij verwijzen naar deze rapportage.</p>	
<p>De calamiteitenplannen zijn actueel</p>	<p>De calamiteitenplannen zijn actueel.</p>	
<p>Relevante bestuursbesluiten / vastgesteld in 2020</p>	<p>Voorkeursalternatief (VKA) voor gebiedsontwikkeling Grebbedijk is vastgesteld. De Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) heeft op 21 februari 2020 ingestemd met het Plan van aanpak verwijdering Thermisch Gereinigde Grond Westdijk.</p>	
<p>Gesignaleerde knelpunten in 2020</p>	<p>n.v.t.</p>	
<p>Actueel 2021</p>	<p>Het waterschap is gestart met de planuitwerkingsfase voor de gebiedsontwikkeling Grebbedijk. De verwachting is dat de betrokken gebiedspartners in 2021 een Samenwerkingsovereenkomst ondertekenen.</p> <p>Het streven is de sanering van de binnenberm Westdijk voor het einde van 2021 af te ronden.</p>	

Waterschap: Vallei en Veluwe

2. Waterkwantiteit (niet te nat, niet te droog)

Toelichting

Status

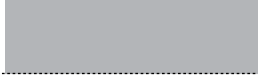

<p>Watersysteem voldoet aan de normen voor wateroverlast</p>	<p>Activiteiten liggen op Gelders grondgebied. In Utrecht ligt voor wateroverlast geen restopgave uit vorige toetsing. Met de Utrechtse gemeenten wordt de klimaatopgave via klimaatstresstesten nader uitgewerkt.</p> <p>Naar aanleiding van een 'sprintweek droogte', waar de diverse beelden rondom knelpunten en kansen bij elkaar zijn gebracht, is er een actieplan klimaatadaptatie opgesteld dat in 2021 uitgewerkt zal worden in een programmatische aanpak.</p>	
<p>Peilbesluiten zijn actueel</p>	<p>Alle peilbesluiten die liggen binnen het beheergebied van de provincie Utrecht zijn actueel. Dit betreft het stedelijk gebied Bunschoten en Eemland. We zijn met de provincie in gesprek hoe we, in 2022, bij het herzien van het peilbesluit Eemland ook het thema bodemdaling een plek kunnen geven.</p>	
<p>Voortgang uitvoering watermaatregelen Natura-2000/PAS/ Agrarisch natuurbeheer</p>	<p>Vallei en Veluwe heeft het Uitvoeringsprogramma voor watergerelateerde opgaven van N2000-gebieden als basis. Het Beheerplan N2000 Bennekomse Meent en de Hellen (gebied Binnenveld) is vastgesteld. Er lopen nog gesprekken over de plaatsing van kwelputten. De maatregelen N2000 aan Gelderse zijde van Binnenveld zijn uitgevoerd. Maatregelen aan de Utrechtse zijde worden nog opgepakt door Staatsbosbeheer. De uitvoering is gepland in 2022.</p> <p>Het agrarisch natuurbeheer wordt goed opgepakt. Met name in het gebied Eemland-Arkemheen zijn veel enthousiaste agrariërs hier mee bezig. We zijn met hen in gesprek over de continuering van de regeling in de volgende ANLB periode. Ook zijn we met de agrarische collectieven in gesprek hoe we de regeling watersparen meer in kunnen zetten.</p> <p>We gebruiken de waterpotentiekaarten (vastgesteld in het Waterbeheerprogramma) als basis voor het gesprek met gebiedspartners om in te springen op kansen die zich voordoen om onze ambities op het gebied van leefomgeving, waterkwaliteit, klimaat en biodiversiteit te realiseren. We hebben een beleidskader biodiversiteit vastgesteld om dit thema meer aandacht te geven.</p>	

Waterschap: Vallei en Veluwe

2. Waterkwantiteit (niet te nat, niet te droog)

Toelichting

Status

<p>Zoetwater maatregelen worden uitgevoerd conform bestuurlijke overeenkomsten</p>	<p>Vallei en Veluwe werkt conform de planning aan de zoetwateropgave van het Uitvoeringsprogramma 2016-2021 droogte en we bereiden samen met de Zoetwater- Oost-Nederland partners (ZON) het nieuwe programma 2022-2027 voor. Hiervoor is een kader uitvoer ZON-maatregelen vastgesteld. Het regionale bod voor ZON is door het RBO vastgesteld.</p> <p>In 2020 hebben wij een regeling “watersparen” ingesteld waardoor ingelanden via een eenvoudige en snelle procedure financiële middelen konden aanvragen voor kleine maatregelen, zoals boerenstuwjes, om water vast te houden. Dit heeft een enorm positief effect gehad. In 2021 evalueren we de regeling en onderzoeken in welke vorm we hier vervolg op kunnen geven.</p> <p>Voor de Utrechtse Heuvelrug wordt, in het kader van de Blauwe Agenda gewerkt aan een samenwerking rondom grondwater, klimaat en droogtebestrijding. De samenwerkingsovereenkomst met uitvoeringsagenda is dit jaar ondertekend. Vallei en Veluwe is trekker voor de gebiedsverkenning in de Laagte van Pijnenburg.</p>	
<p>Relevante bestuursbesluiten / vastgesteld beleid in 2020</p>	<p>Besluitvorming voor ZON-projecten loopt via het bestuurlijk overleg ‘Zoetwateroverleg Oost-Nederland’. Zoals bovenstaand benoemd, is de samenwerkingsovereenkomst Blauwe Agenda vastgesteld.</p>	
<p>Gesignaleerde knelpunten in 2020</p>	<p>n.v.t.</p>	
<p>Actueel 2021</p>	<p>Met de programmatische aanpak droogte zetten we de volgende stap in ons klimaat programma. Deze verwachten we in de zomer af te ronden.</p>	

Waterschap: Vallei en Veluwe

3. Waterkwaliteit (schoon water)

Toelichting

Status

<p>Maatregelen KRW stroomgebiedsbeheerplan zijn uitgevoerd</p>	<p>Wij toetsen als continu proces alle KRW-waterlichamen conform het monitoringsvoorschrift en het Waterkwaliteitsportal is up-to-date.</p> <p>Met de realisatie van de weteringen in Eemland is nu 84% van de totale KRW-herinrichtingsopgave in Utrecht gerealiseerd. Voor de resterende opgave zijn we grotendeels afhankelijk van de planning van Rijkswaterstaat rondom knooppunt Hoevelaken. (Heiligenbergerbeek, Hoevelakense beek, Esvelderbeek en Barneveldse beek) Hierbij trekken we samen op met de provincie.</p>	
<p>Alle zwemwaterlocaties voldoen aan de EU-classificaties uitstekend / goed / aanvaardbaar</p>	<p>De twee zwemwateren gelegen in de provincie Utrecht van het beheergebied van Vallei en Veluwe zijn als uitstekend beoordeeld (Henschotermeer-Noord en Henschotermeer Zuid).</p>	
<p>Relevante bestuursbesluiten / vastgesteld beleid in 2020</p>	<p>Het Beleidskader Biodiversiteit is bestuurlijk vastgesteld. Het Plan van Aanpak is vertraagd i.v.m. herprioritering stikstofdossier.</p>	
<p>Gesignaleerde knelpunten in 2020</p>	<p>n.v.t.</p>	
<p>Actueel 2021</p>	<p>We zijn bezig met een Beleidskader Waterkwaliteit als ambitiedocument voor onze programmering van RWZI's.</p>	

Waterschap: Vallei en Veluwe

4. Gezuiverd afvalwater /overig

Toelichting

Status

<p>Knelpunten 'nieuwe stoffen' zijn in beeld</p>	<p>Het waterschap is betrokken bij diverse onderzoeksinspanningen voor medicijnrestenverwijdering. Hierbij gaat het o.a. om een onderzoek naar helofytenfilters voor medicijnrestenverwijdering op rwzi Bennekom in samenwerking met WUR, een promotieonderzoek naar algentechnologie, het TKI-project (Topsector Kennis en Innovatie) CatchAmed over adsorptie in zandfilters, het Pharem filtratieonderzoek in de proefhal op de rwzi Apeldoorn. Daarnaast worden workshops gehouden met huisartsen en apothekers.</p> <p>Recentelijk is een studie gedaan naar benodigde maatregelen ter verbetering van de effluentkwaliteit in Ede, kijkend naar KRW-eisen en reductie van microverontreinigingen. Hieruit blijkt dat diverse verbeteringsmaatregelen nodig zullen zijn, waaronder een nabehandelingsinstallatie. De komende tijd zullen deze plannen nader worden uitgewerkt.</p>	
<p>Van alle rioolwaterzuiverings-installaties voldoet het effluent aan de lozingsnormen</p>	<p>Alle rioolwaterzuiveringsinstallaties voldoen aan de gestelde normen. Vervangingen worden gedaan op grond van assetmanagementplan. Het waterschap kiest per zuiveringsregio voor een integrale benadering van alle opgaven vanuit ambities (ET, Circ), eisen (KRW, micro's) en assetmanagement. Een voorbeeld hiervan is het plan voor Duurzame Regio Zuid.</p>	
<p>Duurzaamheidsprincipe wordt toegepast bij afvalwater</p>	<p>Met de nieuwbouw van de rwzi Terwolde streven we ernaar om de meest circulaire rwzi van Nederland te realiseren. In 2021 starten wij met de nieuwbouw van de eerste installatieonderdelen, te beginnen met het aanvoerwerk.</p> <p>De pilot op de rwzi Terwolde voor de Waterfabriek is afgerond en positief bevonden. In 2021 maken we gezamenlijk met een gecontracteerde marktpartij een definitief ontwerp, waarvan de realisatie in 2022 zal starten. Ook de benodigde bestemmingsplanwijziging en diverse vergunningen moeten worden verkregen.</p> <p>De WOW fijnzeef-pyrolyse installatie op de rwzi Ede draait sinds oktober 2020. In 2021 gaan we onderzoeken wat het effect is van fijnzeven op ons zuiveringsproces en in hoeverre het actief kool uit de biochar van de installatie geschikt is om medicijnresten uit het rioolwater te verwijderen.</p> <p>De Kaamera installatie op de rwzi Epe draait sinds het najaar van 2020. In 2021 werken we verder aan het einde afvaltraject door sample-materiaal uit de installatie te leveren aan marktpartijen voor testen.</p>	

Waterschap: Vallei en Veluwe

4. Gezuiverd afvalwater /overig

Toelichting

Status

Relevante bestuursbesluiten / vastgesteld beleid in 2020	Geen.	
Gesignaleerde knelpunten in 2020	De Demon-installatie voor stikstofverwijdering op de rwzi Apeldoorn is in 2020 in storing gevallen. Een vervangingsplan is inmiddels opgesteld en wordt in 2021 uitgevoerd.	
Actueel 2021		

Waterschap: Vallei en Veluwe

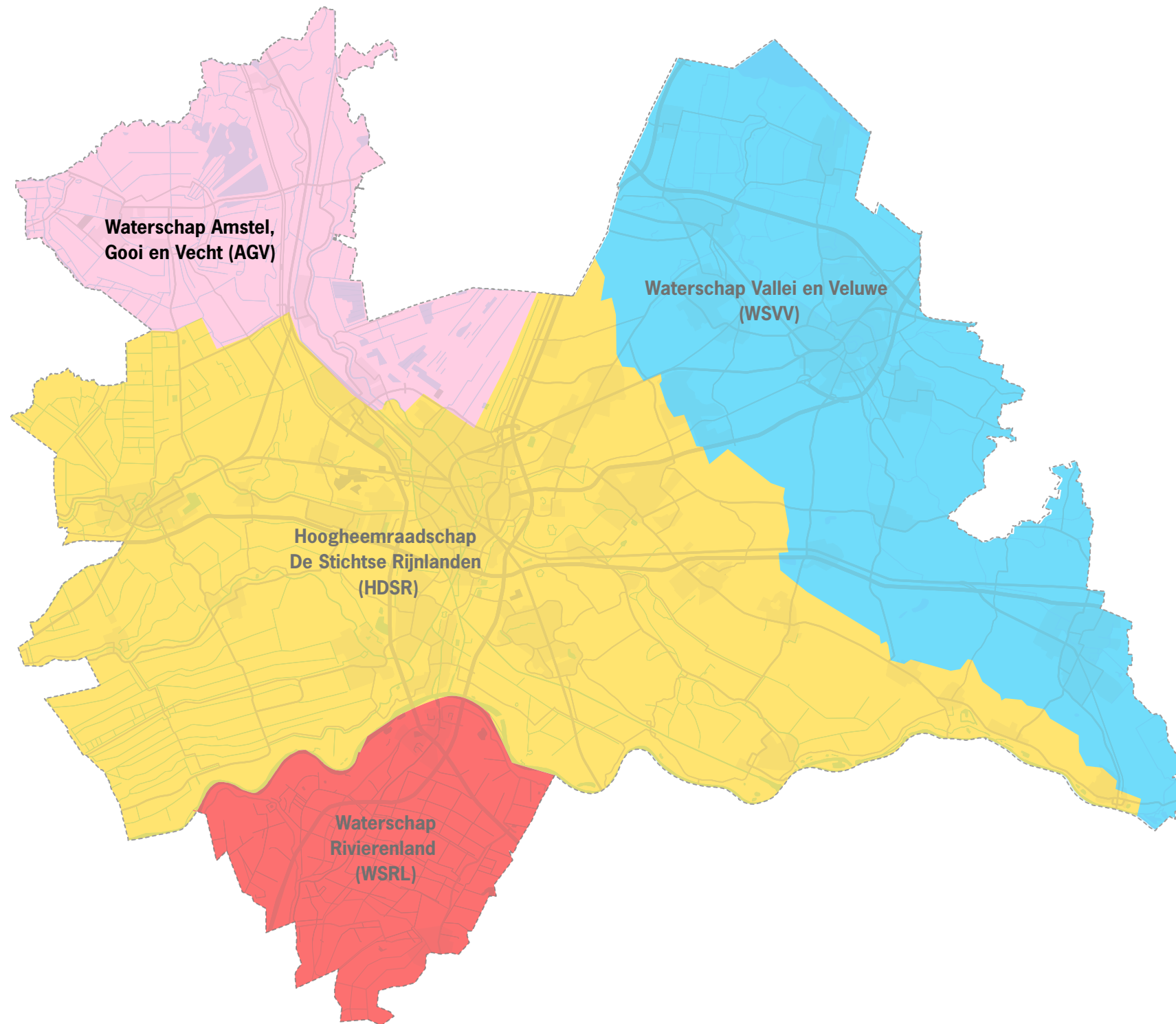
5. Ruimtelijke adaptatie/ klimaat/ overige

Toelichting

Status

<p>Gevolgen klimaatverandering zijn in beeld / voortgang</p>	<p>De uitvoering van de jaarplannen in de drie samenwerkingsverbanden verloopt volgens schema. Op bovenregionaal verband werken we bovendien samen aan een regionaal adaptatieplan. Het opgestelde actieplan klimaatadaptatie zal in 2021 uitgewerkt worden in een programmatische aanpak.</p>	
<p>Stedelijke Water / Ruimtelijke Adaptatie</p>	<p>Alle gemeenten binnen het waterschap (28) maken gebruik van de bijdrageregeling natuurlijk ontwikkelen. Ook de gemeenten in de Provincie Utrecht. En voor het jaar 2020 zijn er aanvragen van Utrechtse gemeenten binnengekomen. We hebben regenwatercoaches in Amersfoort. Er wordt advies uitgebracht in gebiedsontwikkelingstrajecten.</p>	
<p>Digitale Veiligheid (conform afspraken addendum BAW)</p>	<p>Binnen het programma informatieveiligheid en privacy onder de vlag van Het Waterschapshuis zijn afspraken uit het BAW+ doorvertaald in programmadoelen voor de waterschappen. Waterschap Vallei en Veluwe is één van de deelnemers van het programma. Dit betekent dat we, net als de andere waterschappen, de Baseline Informatiebeveiliging Overheid invoeren. Aan de hand van de resultaten van een onafhankelijke audit is geconcludeerd dat waterschap Vallei en Veluwe gemiddeld scoort in de voortgang. De organisatie van informatieveiligheid is op orde en we zitten op dit moment op ongeveer 75% van de in te voeren maatregelen wat geheel conform planning is. In 2020 is het Bestuursakkoord Water (BAW) afgelopen. Dit wordt in 2021 verder opgepakt.</p>	
<p>Relevante bestuursbesluiten/vastgelegd 2020</p>	<p>Subsidie regeling voor stimuleren van waterinclusieve bebouwing is aangenomen.</p>	
<p>Gesignaleerde knelpunten 2020</p>	<p>Door de corona hebben een aantal projecten vertraging opgelopen, met name de SWIB (Stedelijk Water in Beeld) trajecten. Dit zal in 2021 weer worden ingehaald.</p>	
<p>Actueel 2021</p>	<p>Het opgestelde actieplan klimaatadaptatie wordt in 2021 uitgewerkt tot een Programmatische Aanpak.</p>	

Waterschap: Amstel, Gooi en Vecht (AGV)

Waterschap: Amstel, Gooi en Vecht (AGV)

1. Waterveiligheid

Toelichting

Status

Primaire waterkeringen voldoen aan wettelijke veiligheidsnormen

Vanaf januari 2017 zijn de nieuwe normen van kracht voor de primaire waterkeringen. Voor 1 januari 2023 moet er een toetsingsrapportage aan het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) worden opgeleverd. Bij de beoordeling van de primaire keringen ligt de focus eerst op de gedimensioneerde (evident veilige) primaire keringen. In 2018 is hier onderzoek naar gedaan. Een positieve beoordeling van het ministerie van dit onderzoek, zorgt voor een verkleining van de gehele beoordelingsopgave.

In 2020 is de opgave van de beoordeling definitief vastgesteld en zijn we begonnen met het daadwerkelijk beoordelen van de primaire waterkering. We hebben er voor gekozen om deels de markt in te schakelen omdat zij de kennis beheersen van het beoordelingsinstrumentarium. Dit verloopt goed. We lopen conform planning en er is een goede afstemming met de toezichthouder. Ook de afstemming met Rijkswaterstaat en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier verloopt goed. Halverwege 2021 zal de concept beoordeling opgeleverd worden.

Regionale waterkeringen voldoen aan provinciale veiligheidsnormen

Toetsing van de regionale waterkeringen

De focus bij het beoordelen van de regionale keringen heeft in 2020 gelegen bij de trajecten die zijn opgenomen in het dijkverbeteringsprogramma. Dit zijn o.a. die trajecten die in 2012 geen oordeel hebben ontvangen. Deze trajecten vergen meer tijd om tot een oordeel te komen. Als efficiëntieslag is bij deze trajecten ook de toetsing 2024 direct meegenomen voor het grondlichaam. Voor de versnelling en automatisering van het technische toetsoordeel is in 2020 gefocust op het automatiseren van de berekeningen.

Ondanks de coronacrisis (uitval en technische problemen) is in 2020 uiteindelijk 110 km getoetst. De technische toetsing grondlichamen van de regionale waterkeringen ligt op schema. In 2020 is er circa 40% getoetst, behalve op de beoordelingssporen stabiliteit voorland en bekleding. Verwachting is dat eind 2022 80% van de technische toetsing grondlichamen gereed is op alle beoordelingssporen, mits de huidige ontwikkelingen voor het verder automatiseren kunnen worden doorgezet.

De Hydraulische Randvoorwaarden zijn in 2020 aangeboden aan het bestuur en vastgesteld door Gedeputeerde Staten.

Voortgang uitvoering dijkversterking

Over de voortgang van regionale keringen wordt jaarlijks door AGV in een afzonderlijke rapportage gedetailleerd aan Gedeputeerde Staten van Utrecht gerapporteerd. Hieruit blijkt dat in 2020 vanuit het dijkverbeteringsprogramma de dijkversterkingen van de Botsholsedijk Zuid, Ringdijk Oost, Burgemeester Padmosweg en Proostdijlaantje gereedgekomen zijn. Uit de voortgangsrapportage blijkt ook dat het zo goed als zeker is dat de uitvoering van het uitvoeringsprogramma eind 2024 niet afgerond is. Naar verwachting wordt in 2022 een formeel verzoek tot uitstel ingediend bij Gedeputeerde Staten voor de trajecten die vanwege afstemming met gemeenten goedkoper en efficiënter na 2024 kunnen worden verbeterd. In het voorstel zal ook de eventuele risico's op de waterveiligheid inzichtelijk gemaakt worden.

Waterschap: Amstel, Gooi en Vecht (AGV)

1. Waterveiligheid

Toelichting

Status

<p>Calamiteitenplannen zijn actueel</p>	<p>In de laatste periode van 2020 heeft het actualiseren van de calamiteitenbestrijdings- plannen veel aandacht gehad. Het Calamiteitenbestrijdingsplan IT en Security is vastgesteld in het Strategisch Platform. Het Calamiteitenbestrijdingsplan Hoogwater op de boezem zal begin 2021 worden vastgesteld.</p> <p>Het opleiden, trainen en oefenen van de crisisorganisatie is volgens plan doorgegaan. Een aantal oefeningen voor het Waternet Operationeel Team (WOT) heeft via beeldbellen plaatsgevonden. Een enkele operationele oefening is afgelast, omdat door de coronacrisis het niet goed mogelijk was om samen te komen en de anderhalvemeter afstand in acht te nemen.</p>	
<p>Relevante bestuursbesluiten / vastgesteld in 2020</p>	<p>n.v.t.</p>	
<p>Gesignaleerde knelpunten in 2020</p>	<p>n.v.t.</p>	
<p>Actueel 2021</p>	<p>Regionale waterkeringen Op 22 april 2021 heeft het algemeen bestuur van AGV ingestemd met een krediet van 29 miljoen om een vervolg te geven aan het Uitvoeringsprogramma regionale waterkeringen 2016 -2024. Met dit budget kunnen we verder met het voorbereiden en uitvoeren van dijkverbeteringsprojecten en deze aan de gestelde veiligheidsnormen te laten voldoen.</p> <p>Calamiteitenplannen: Vanuit Waternet is input gegeven voor het regionaal crisisplan van de Veiligheidsregio Utrecht.</p>	

Waterschap: Amstel, Gooi en Vecht (AGV)

2. Waterkwantiteit (niet te nat, niet te droog)

Toelichting

Status

Watersysteem voldoet aan de normen voor wateroverlast	De indicator 'het watersysteem is altijd getoetst aan de geldende normen voor wateroverlast' is uitgekomen op 90% (norm 90%).	
Peilbesluiten zijn actueel	Het percentage actuele peilbesluiten is voor het Utrechtse deel van AGV in 2020 uitgekomen op 95% (norm Waterbeheerplan AGV is 95%). De 10 jaarstermijn voor peilbesluiten is door de provincies losgelaten.	
Bodemdaling	<p>In de Strategie Bodemdaling (2019) is aangegeven een actieprogramma op te stellen, uitgewerkt vanuit drie pijlers: kennisontwikkeling, samenwerking met regio voerende overheden en open gebiedsprocessen met alle gebiedspartijen. Dit is in 2020 opgesteld.</p> <p>In de provincie Utrecht heeft AGV input geleverd in de bodemdalingsvisie en het uitvoeringsprogramma bodemdaling en bij het proces om te komen tot een regionale veenweidestrategie. Met en in de provincie Utrecht is daarnaast regelmatig overleg geweest in diverse andere platforms. Via gebiedscommissie Utrecht-West en de stuurgroepen daaronder werd de provincie geadviseerd over veenweiden onderzoeken, gebiedsprocessen en pilots.</p> <p>In Groot-Wilnis Vinkeveen liep tot 2020 een convenant wat wordt voortgezet in een proces waarbij de gebiedscoöperatie meer regie heeft, veenweideinfiltratiesystemen worden aangelegd in een groot deel van de polder Groot Wilnis Vinkeveen en polders Groot Klein Oud Aa en Oukoop en is het project perspectief in de polder opgestart om gezamenlijk te komen tot een duurzaam toekomstperspectief voor het gebied.</p> <p>Daarnaast werkte het waterschap ook in verschillende andere gebiedsprocessen (Waardassacker, De Ronde Hoep, Baambrugge Oostzijds) samen met gebiedspartijen aan het remmen van bodemdaling en het reduceren van de uitstoot van broeikasgassen uit veen.</p> <p>Het waterschap trok het afgelopen jaar in de problematiek van de bodemdaling ook nauw op met gemeenten zoals De Ronde Venen (o.a. Marickenland) en de gemeente Nieuwkoop.</p> <p>In het kader van kennisontwikkeling zijn in 2020 praktijkpilots gestart:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De pilot moldrainage (Wilnis), • Veenweideinfiltratiesystemen-VIS (Wilnis) en • natte teelt bij de boer (Ankeveen). <p>Hiermee zijn diverse acties onder de drie sporen van het actieprogramma ingezet. Het actieprogramma heeft nader vorm gekregen en is in 2021 voorgelegd aan het bestuur.</p>	

Waterschap: Amstel, Gooi en Vecht (AGV)

2. Waterkwantiteit (niet te nat, niet te droog)

Toelichting

Status

<p>Zoetwater maatregelen worden uitgevoerd conform bestuurlijke overeenkomsten</p>	<p>In 2020 hadden we weer te maken met een langdurige droge periode. Om nadelige gevolgen voor kwetsbare natuur tegen te gaan heeft het waterschap op 30 april een tijdelijke dam met pomp geplaatst in De Geer. Zo kon de zuidelijke Amstellandboezem en daarmee onder andere de Vinkeveense Plassen van zoet water worden voorzien.</p> <p>De voorbereiding van de permanente oplossing voor dit probleem, onder andere voor verlenen van de vergunning door de gemeente De Ronde Venen, voor het waterkwaliteitsscherm, was in volle gang. In 2021 wordt deze uitgevoerd.</p>	
<p>Relevante bestuursbesluiten / vastgesteld beleid in 2020</p>		
<p>Gesignaleerde knelpunten in 2020</p>	<p>Zie hierboven</p>	
<p>Actueel 2021</p>	<p>Zoetwater maatregelen: De risicodialogen klimaatadaptatie die gekoppeld zijn aan de processen van Waterbeschikbaarheid (koppeling DPRA en DPZW) zijn vertraagd vanwege beperkingen Corona.</p> <p>Bodemdaling: Het actieprogramma Bodemdaling is vastgesteld op 26 januari 2021 in het Dagelijks Bestuur na bespreking in de commissie op 20 januari. Er is een grote bijdrage geleverd in het proces en aan de inhoud van de regionale veenweidestrategie. Een koersdocument wordt binnenkort in GS en daarna ook in het waterschapsbestuur gebracht.</p> <p>Peilbeheer: Het Watergebiedsplan Naardermeer wordt in het voorjaar door het Bestuur van AGV vastgesteld. Tevens wordt gewerkt aan het opstellen van integrale gebiedsplannen waarbij niet alleen peilbeheer, maar ook thema's als bodemdaling, klimaat en KRW een plek krijgen.</p>	

Waterschap: Amstel, Gooi en Vecht (AGV)

3. Waterkwaliteit (schoon water)

Toelichting

Status

Maatregelen KRW-stroomgebiedsbeheerplan zijn uitgevoerd

De Europese Kaderrichtlijn Water schrijft voor dat al het water in 2027 schoon en gezond is. Elke lidstaat moet voor ieder stroomgebied eens in de zes jaar een Stroomgebiedsplan opstellen. Dit plan moet de doelen waaraan het water moet voldoen en de maatregelen om daar te komen bevatten.

AGV heeft de doelen en de maatregelen voor de wateren binnen het beheergebied in 2020 geactualiseerd met behulp van een uitgebreide analyse naar de huidige situatie en alle potentiële reële maatregelen.

Dit vormt de inbreng voor het derde Stroomgebiedsplan van Rijn-West, het stroomgebied waar AGV deel van uit maakt. Het bestuur van AGV heeft de geactualiseerde maatregelen binnen het beheergebied vrijgegeven voor inspraak. Deze worden in het kader van het Waterbeheerplan in 2021 ter inzage gelegd zodat alle belanghebbenden hierop kunnen reageren.

Uit de actualisatie komt naar voren dat in het gebied van AGV nog een flinke uitdaging ligt om de doelen te halen. Het bestuur heeft bij de behandeling van de actualisatie aangegeven alles op alles te willen zetten om de doelen te behalen en daarbij ook aanjager wil zijn bij maatregelen die de verantwoordelijkheid zijn van onze partners.

Voor de KRW-waterlichamen in het beheergebied (Utrechts deel) van het waterschap is het uitvoeringsprogramma geactualiseerd voor de planperiode 2016-2021.

De volgende projecten zijn in voorbereiding/uitvoering:

- De pilot in de Distelvinkplas in de Molenpolder; hieruit bleek dat de ecologische waterkwaliteit hersteld kan worden wanneer rivierkreeften beheerst worden. Een nieuwe pilot is gestart om op te schalen naar een groter plassengebied in het westelijke deel van de Molenpolder;
- Flexibel peil taartpunt polder Maarsseveen-Westbroek: werkzaamheden zijn afgerond, het peil wordt pas ingesteld als waterkwaliteit voldoende is;
- Flexibel natuurpeil in Molenpolder en Westbroekse Zodden: de werkzaamheden zijn in uitvoering;
- Optimaliseren waterstromen Molenpolder en Tienhoven: de werkzaamheden zijn in uitvoering;
- Om de fosfaatbelasting in verschillende plassen terug te dringen wordt gezocht naar duurzame oplossingen naast de bestaande technieken. Zowel aanpak als techniek wordt integraal onderzocht in de pilot Zwemlust.

Voor bijna alle KRW-waterlichamen is een gebiedsanalyse gemaakt, waarbij de actuele toestand en de daarvoor bepalende factoren in beeld zijn gebracht. Deze analyse is gebruikt bij het formuleren van doelen en maatregelen voor de derde KRW-periode.

Alle zwemwaterlocaties voldoen aan de EU-classificaties uitstekend / goed /

Er zijn 11 aangewezen zwemlocaties in het deel van het beheergebied van AGV binnen de provincie Utrecht. De kwaliteitsklasse voor zwemseizoen 2020 was op 10 locaties uitstekend of goed. Eén locatie had kwaliteitsoordeel 'aanvaardbaar' (Grote Maarsseveenseplas, speeleiland).

Waterschap: Amstel, Gooi en Vecht (AGV)

3. Waterkwaliteit (schoon water)

Toelichting

Status

Voortgang uitvoering watermaatregelen N2000/-PAS/ Agrarisch natuur- en landschapsbeheer

In het hele beheergebied van AGV doen 346 agrariërs mee aan beheerpakketten agrarisch natuur- en landschapsbeheer. Hierbij beheren zij 458 km sloot op ecologische wijze (baggerspuiten en ecologisch slootschonen), hebben zij 128 hectare bemestingsvrije zone, 8 km natuurvriendelijke oever en 7.034 hectare extensief beheer ten behoeve van weidevogels (later mesten, ruige mest, later/minder maaien).

In zes polders lopen praktijknetwerken Polderkennis op Peil van de agrarische collectieven om het waterbewustzijn en de interesse voor agrarisch waterbeheer te vergroten. Dit gebeurt in de Bovenkerkerpolder, Hoeker-Garstenpolder, polder Waardassacker, polder Baambrugge Westzijds, polder Ronde Hoep en polder Aetsveld West/Horn en Kuijerpolder. 59 veehouders van de vier verschillende collectieven doen mee aan het meetproject (s)ken je sloot. Zij hebben in totaal 407 sloten gemonitord.

De Proefpolder Kringlooplandbouw is voortgezet en wordt in 2021 afgerond. Samen met alle agrariërs in de polder wordt in dit project gewerkt aan verlaging van de nutriëntenbelasting via maatregelen rond bemesting, onderwaterdrainage en het sluiten van kringlopen op het bedrijf. Het eindrapport geeft aanbevelingen om gezamenlijk invulling te geven aan 'waardering en beloning' van de melkveehouder zodat de inspanningen om de nutriëntenbelasting te verlagen ook op de lange termijn beklijven.

De pilot in het kader van het nieuwe Gemeenschappelijke Landbouwbeleid met een beheerpakket voor kringlooplandbouw loopt bij 10 agrariërs in het AGV-gebied en geeft inzicht in meetbare indicatoren voor de impact van het management op het watersysteem.

Sinds begin januari 2020 zijn subsidieaanvragen van 42 deelnemers ingediend voor de subsidieregelingen Water en Bodem. De deelnemers vroegen vooral subsidie voor de aanschaf van veedrinkbakken, veegmachines en voor erfinrichtingsmaatregelen. Het subsidieplafond van € 100.000 voor de regeling in Noord-Holland was voor het einde van het jaar bereikt. Het plafond van € 200.000 in Utrecht/Zuid-Holland is niet bereikt; er is € 145.000 aan subsidies beschikbaar.

Relevante bestuursbesluiten / vastgesteld beleid in 2020

Gesignaleerde knelpunten in 2020

Zwemwater:

Locatie Grote Maarsseveense Plas, speleiland heeft kwaliteitsklasse 'aanvaardbaar' in 2020. De locatie beheerder heeft in overleg met het waterschap en de provincie maatregelen ingezet om de waterkwaliteit te verbeteren.

Waterschap: Amstel, Gooi en Vecht (AGV)

3. Waterkwaliteit (schoon water)

Toelichting

Status

Actueel 2021

Zwemwater:

De kwaliteitsklasse voor zwemseizoen 2021 is op 10 locaties uitstekend of goed. Grote Maarsseveenseplas, speeleiland is verbeterd en heeft in 2021 kwaliteitsklasse 'goed'. Eén locatie heeft in 2021 kwaliteitsoordeel aanvaardbaar (Vinkeveense Plas, Zandeiland 1). Het waterschap zal hierover met de locatiebeheerder en de provincie overleggen en zo nodig adviseren over mogelijke oorzaken en oplossingen om de waterkwaliteit te verbeteren.

Agrarisch natuur- en landschapsbeheer

Samen met LTO en de collectieven geeft waternet uitvoering aan het opstellen van uitvoeringsprogramma's Agrarisch Waterbeheer, voortkomend uit de versnelling aanpak deltaplan agrarisch waterbeheer en het opgestelde gebiedsdocument agrarisch waterbeheer.

KRW

In 2021 wordt een Implementatieplan opgesteld waarbij maatregelen geconcretiseerd worden die in het SGBP-3 zijn opgenomen. Tevens is een KRW programmateam samengesteld zodat meer capaciteit en kennis beschikbaar komt voor de komende periode.

Waterschap: Amstel, Gooi en Vecht (AGV)

4. Gezuiverd afvalwater /overig

Toelichting

Status

<p>Knelpunten 'nieuwe stoffen' zijn in beeld / aanpak</p>	<p>In 2020 is de voorbereiding van de extra zuiveringsstappen op de afvalwaterzuiveringen en de monitoring verder voortgezet. De pilot voor het toepassen van een O3-STEP-filter op rwzi Horstermeer wordt gebouwd, zodat het onderzoek begin 2021 kan starten. Om invulling te geven aan de ambitie van waterschap wordt parallel aan de pilot O3-STEP op de rwzi Horstermeer een plan van aanpak uitgewerkt voor het verwijderen van microverontreinigingen op de overige zuiveringen. De uitwerking van het plan wordt in de loop van 2021 afgerond. Een voorbeeld van de acties naar derden is de voorlichting aan huisartsen en apothekers in de zogenaamde Farmacotherapeutische overleggen. In het kader van de landelijke ketenaanpak 'Medicijnresten uit water' geven medewerkers van AGV/Waternet voorlichting aan huisartsen en apothekers. De deelnemers krijgen uitleg over geneesmiddelen in water en de waargenomen effecten in het watersysteem. De deelnemers worden aangespoord om na te denken over hun eigen handelingsperspectieven - en die van hun patiënten - om geneesmiddelen in water te verminderen.</p> <p>Met het oog op het voorkomen en/of verkleinen van de hoeveelheid plastics in water is gestart met het opstellen van een Programma 'Plastics'. Het betrof een inventarisatie van hetgeen reeds in de organisatie is of wordt opgepakt rond (micro)plastics. Dit wordt in 2021 verder uitgewerkt.</p>	
<p>Van alle rioolwaterzuiverings-installaties voldoet het effluent aan de lozingsnormen</p>	<p>Het effluent van alle zuiveringsinstallaties voldoet aan de lozingsnormen.</p>	
<p>Duurzaamheidsprincipe wordt toegepast bij afvalwater</p>	<p>Zelfvoorzienend door eigen duurzame energieproductie De zelfvoorzienendheid door eigen duurzame energieproductie bedraagt in 2020 59% (voorlopig cijfer). Dit is een nieuw record door de goede prestaties in 2020 van de warmtekrachtkoppelingen bij het AEB en het in bedrijf komen van steeds meer zonnepanelen. Het voldoet daarmee ruim aan de doelstelling van 40% uit het klimaatakkoord van 2010.</p> <p>Goedgekeurd Energie Efficiencyprogramma/Energiebesparing In 2020 zijn 8 van de 13 geplande energiemaatregelen uitgevoerd. Een maatregel uit 2019 is in 2020 uitgevoerd (baggervaartuigen van diesel naar elektrisch), en een uit 2018 (retourslibregeling op rwzi Uithoorn). Daarnaast zijn twee aanvullende (vervangende) maatregelen uitgevoerd (zuiniger koffieautomaten en LED in garage en trappenhuisen van het hoofdkantoor). De indicator komt daarmee op 3% verbetering in 2020 t.o.v. 2019 (norm 2%). De cumulatieve verbetering t.o.v. 2015 bedraagt 10% (norm 8%). Dit is met name te danken aan het grote zonnepaneel project van rwzi's Uithoorn en de nieuwe rwzi Weesp. De besparing van energie bedraagt in 2020 2,4% ten opzichte van 2015, en blijft daarmee achter bij de verwachting (verwachting was 3,3% t.o.v. 2015). Dit wordt veroorzaakt door vertraging van de vervanging van de proces automatiseringsprojecten en uitstel van verbouwing van de rwzi Amstelveen.</p>	

Waterschap: Amstel, Gooi en Vecht (AGV)

4. Gezuiverd afvalwater /overig

Toelichting

Status

Relevante bestuursbesluiten / vastgesteld beleid in 2020	Het Algemeen bestuur heeft in 2020 een krediet toegekend 'Pilotproject verwijderen microverontreinigingen rwzi Horstermeer'	
Gesignaleerde knelpunten in 2020		
Actueel 2021	In de loop van 2021 wordt een plan van aanpak opgesteld voor de realisatie van aanvullende zuiveringsstappen op de rwzi's van AGV.	

Waterschap: Amstel, Gooi en Vecht (AGV)

5. Ruimtelijke adaptatie/ klimaat/ overige

Toelichting

Status

Gevolgen klimaatverandering zijn in beeld

Op 24 juni 2020 vond de eerste online strategische sessie Klimaatadaptatie plaats met het Algemeen bestuur. In deze bijeenkomst is het Algemeen bestuur bijgepraat over het programma Klimaatadaptatie. In deelsessies is in dit kader gesproken over de bestuurlijke ambities op het gebied van het bestendigen van de eigen assets, AGV als netwerkpartner en de relatie met inwoners, icoonprojecten en innovatie. De risicodialogen met de omgeving zijn in het najaar van 2020 online opgestart. In 2021 zal het Algemeen bestuur opnieuw met elkaar hierover spreken en richtinggevende besluiten voorbereiden.

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat gemeenten, provincies en waterschappen in 30 regio's als gelijkwaardige partners invulling geven aan 'hun' deel van de nationale energieopgave. Dat doen regio's in Regionale Energiestrategieën (RESsen) die tenminste een strategie voor duurzame elektriciteit (grootschalige opwek) en een strategie voor duurzame warmte (waaronder Aquathermie) bevatten. Verankering van de RES vindt uiteindelijk plaats in het omgevingsbeleid.

In het beheergebied van waterschap AGV liggen delen van de RES regio's Noord-Holland Zuid en de U16-regio. Door deze regio's zijn startnotities opgesteld met uitgangspunten (leidende principes), het proces en de governance structuur om voor deze regio's tot een gedragen RES te komen. AGV is actief betrokken geweest bij het opstellen van de startnotities. Naar aanleiding van de startnotities is de positiebepaling van AGV ten aanzien van de RESsen en de wijze waarop het bestuur wordt betrokken in het proces voorgelegd aan het Algemeen bestuur.

Stedelijk Water / Ruimtelijke Adaptatie

In 2018 is het waterschap het programma Klimaatadaptatie gestart, waarmee de acties uit het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie hun vertaling krijgen. Met de werkregio AGV (BOWA-gemeenten buiten Amsterdam, de provincies Noord-Holland en Utrecht en het waterschap AGV) zijn de risicodialogen gestart en wordt gewerkt aan een regionale klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda. De klimaatbestendigheid van de assets is verder in beeld gebracht: de risicoanalyses van de gemalen, bruggen, sluisen en defosfateringsinstallaties zijn uitgevoerd. Tenslotte is Waternet actief in diverse netwerken en samenwerkingsverbanden om kennis en werkwijzen te ontwikkelen en om klimaatadaptatie bij een breed publiek onder de aandacht te brengen, zoals MRA Klimaatbestendig, de City Deal Klimaatadaptatie, Pakhuis de Zwijger en de Green Deal Groene Daken. In 2020 is het project Resilience by Design MRA succesvol uitgevoerd, over hoe klimaatbestendige investeringen in gebiedsontwikkeling het nieuwe normaal kan worden.

Waterschap: Amstel, Gooi en Vecht (AGV)

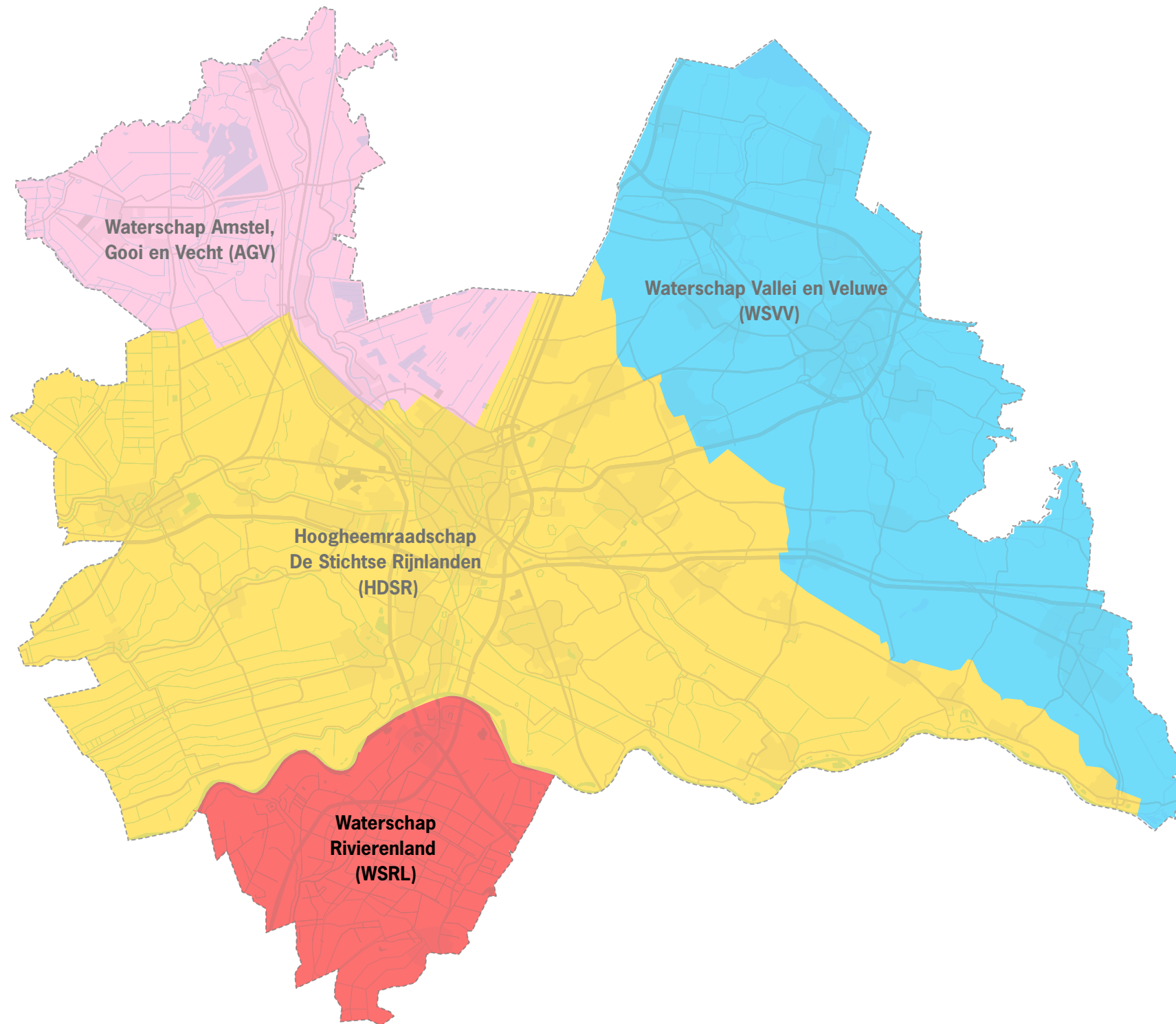
5. Ruimtelijke adaptatie/ klimaat/ overige

Toelichting

Status

Digitale Veiligheid (afspraken uit addendum BAW)	Zie hieronder	
Gesignaleerde knelpunten in 2020	<p>Digitale veiligheid: Digitale veiligheid is essentieel voor de uitvoering van de vitale functies door AGV/Waternet. Twee publicaties van Follow the Money (19 september en 2 november 2020) brachten een aantal issues naar voren over de cybersecurity van Waternet. Naar aanleiding daarvan zijn er nadere onderzoeken gedaan en daaruit is gebleken dat de cybersecurity inderdaad onvoldoende geborgd is. Om de cybersecurity op het gewenste niveau te krijgen, moeten er flinke verbeterstappen worden gezet. De directie van Waternet ziet het als een serieuze wake-up call en heeft een verbeterplan opgesteld. Dit plan is vertaald in concrete acties en maatregelen. Voor het bestuur zijn de benoemde acties in het verbeteringsplan essentieel. Het bestuur van AGV is eindverantwoordelijk voor de veiligheid van zowel de assets als de persoonsgegevens van de belastingbetalers. In december 2020 zijn tijdens een besloten bijeenkomst met het bestuur de issues en verbeterpunten besproken. Vanuit het Algemeen bestuur is een werkgroep “besturen van digitalisering” aan de slag gegaan met het formuleren van bestuurlijke kaders voor digitalisering.</p>	
Relevante bestuursbesluiten / vastgesteld in 2020		
Actueel 2021	<p>Digitale veiligheid Digitale veiligheid en weerbaarheid heeft vanaf 2021 meer aandacht en vergt daardoor meer capaciteit van de organisatie en zorgt voor hogere kosten. In 2021 worden verbetermaatregelen gerealiseerd en worden ook de organisatie en processen anders ingericht, zodat de noodzakelijke digitale veiligheid en weerbaarheid wordt vergroot. Hiermee kan de bedrijfscontinuïteit van de waterschapstaken beter worden gewaarborgd. In de periode 2021 en 2022 zullen achterstanden ten aanzien van digitale veiligheid dienen te worden weggewerkt. Daarna zal een basisniveau (capaciteit en budget) uitkristalliseren dat benodigd is voor digitale veiligheid. Vervolgens is het doel om een noodzakelijk hoger niveau van digitale veiligheid en weerbaarheid te realiseren.</p> <p>De verwachting is dat de verbetering een traject van een aantal jaar is. Het gaat daarbij niet alleen om technische verbeteringen, maar ook om verbeteringen op het gebied van besturing, processen en cultuur. Middels een Plan, Do, Check, Act-cyclus zal worden gemonitord en worden bijgestuurd. In de loop van 2021 zal het bestuur besluiten welke verbeteringen binnen welk financieel kader wenselijk worden geacht.</p> <p>Vanuit het verbeterplan is er een Architecture Board aangesteld en een Enterprise Security Architect die zich gaat bezighouden met zaken zoals het proces van besluitvorming, het invoeren van een Design Autoriteit en het voeren van effectief security beleid op processen/infrastructuur/integratie/cloud/beheer en architectuur. Daarnaast wordt er met het Nationaal Cyber Security Centrum gewerkt aan een dreigingsanalyse en een aanvalsanalyse op de kritische en vitale infrastructuur van Waternet. Er wordt tevens gewerkt aan een security architectuur, een security roadmap, een security blueprint en een security controlproces. Tenslotte werkt het nieuwe Architectuur- en Security Team er aan compliancy te bereiken voor de BIO en de AVG.</p>	

Waterschap: Rivierenland (WSRL)

Waterschap: Rivierenland (WSRL)

1. Waterveiligheid

Toelichting

Status

Primaire waterkeringen voldoen aan wettelijke veiligheidsnormen

Waterschap Rivierenland is met circa 510 Kilometer aan rivierdijken (gelegen in provincies Utrecht/Gelderland/Noord-Brabant/Zuid-Holland) 'het dijkenwaterschap' van Nederland. Bij de dijkversterkingsprojecten passen we innovatieve en slimme technieken en methoden toe om de dijken doelmatig te versterken en de overlast voor de omgeving zoveel mogelijk te beperken.

Dijkversterkingsprojecten binnen het Utrechtse deel van Rivierenland

De projecten binnen het programma Ruimte voor de Rivier hebben de veiligheidsdoelstelling bereikt en zijn afgerond.

In het kader van het Programma dijkversterking Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP):

- Voor de Diefdijk (8,0 km) de opgave in 2018 gerealiseerd.
- De uitvoering van Vianen Oost (1,2 km) is afgerond. De opdracht voor realisatie van Hazelaarplein is verleend. Uitvoering vindt in 2021 plaats.
- Het project Streefkerk-Ameide is samengevoegd met Ameide-Sluis-Fort Everdingen tot één project 'SAFE' met als uitgangspunt een partiële versterking. Door de keuze voor partiële versterking schuift een deel van het werk in de programmering door naar na 2040. Er is specifiek aandacht voor afstemming van verwachtingen in de omgeving met betrekking tot het partiel ten opzichte van integraal versterken. De verkenningsfase is gestart.

Met de 1^e beoordelingsronde Primaire waterkeringen (LBO 1) is in 2016 gestart met het beoordelen van de meest urgente trajecten. De totale opgave bedraagt 507 km primaire waterkeringen. De afronding van beoordeling van de dijktrajecten inclusief vaststelling van het veiligheidsoordeel is voorzien eind 2021 / begin 2022. Waterschap Rivierenland ligt daarmee op koers voor het behalen van het einddoel (gereed voor 2023).

WSRL participeert in het project 'Water en ruimte verbinden in de A5H', dat is voorgekomen uit het MIRT-onderzoek A5H (2016). In 2020 is het FRAMES-onderzoek naar Meerlaagsveiligheid in de Vijfheerenlanden afgerond. De verkenning van de ruimtelijke ontwikkeling Mercon Kloos in relatie tot toekomstige dijkversterking is beëindigd, nadat de ontwikkelaar de realisatie van dit project had gestaakt. De jaarlijkse actualisatie van de kansenkaart voor het verbinden van economische en ruimtelijke ontwikkelingen aan de dijkversterkingen heeft in juli 2020 plaatsgevonden.

Waterschap: Rivierenland (WSRL)

1. Waterveiligheid

Toelichting

Status

1. Waterveiligheid	Toelichting	Status
Regionale waterkeringen voldoen aan provinciale veiligheidsnormen	<p>Rivierenland is in het westelijk deel van het gebied verantwoordelijk voor ongeveer 240 kilometer aan kades. Het gaat om regionale keringen die beschermen tegen overstromingen vanuit de boezemwateren. In de Alblasserwaard voldoet 40 procent van deze kades niet aan de veiligheidsnorm. De kades gaan de regionale keringen de komende decennia versterken. We combineren dat met maatregelen in het watersysteem. Deze maatregelen vallen onder het Integraal Verbeterprogramma Alblasserwaard en Vijfheerenlanden. Naast het op orde brengen van de boezemkades werken we ook aan de instandhouding en bescherming van andere regionale keringen in het beheergebied, zoals de Lingedijken en compartimenteringskeringen.</p> <p>Ten aanzien van de aanwijzing en normering Vianen (wel/niet) is een globale toetsing uitgevoerd op basis van een potentiële norm. Met de provincie en Rijkswaterstaat zal nadere afstemming over de consequenties van de normering plaatsvinden.</p> <p>Over de voortgang van de regionale keringen wordt jaarlijks door de waterschappen in een afzonderlijke rapportage gedetailleerd aan Gedeputeerde Staten van Utrecht gerapporteerd. Wij verwijzen naar deze rapportage.</p>	
Calamiteitenplan en (6) calamiteitenbestrijdingsplannen zijn actueel / Crisisplan	<p>In 2016 is het Calamiteitenplan geactualiseerd. De plannen voor wateroverlast en regionale keringen zijn samengevoegd in één plan en volledig herzien. Tevens zijn de plannen voor hoogwater op de rivier en stormvloed uit zee samengevoegd in één plan en volledig herzien. In 2020 zijn vier herziene crisisbestrijdingsplannen vastgesteld, één plan is herzien en wordt begin 2021 vastgesteld en één plan (waterkwaliteit) wordt in 2021 herzien en vastgesteld.</p> <p>In 2020 zijn er vier crises geweest, waarvan er drie zijn geëvalueerd en één nog loopt. In 2020 is één grote hoogwater oefening gehouden. Daarnaast zijn er enkele kleinere oefeningen geweest, om de geoefendheid van de crisisorganisatie op peil te houden. Alle oefeningen zijn geëvalueerd en vastgesteld.</p>	
Relevante bestuursbesluiten / vastgesteld in 2020	n.v.t.	
Gesignaleerde knelpunten in 2020	In 2020 zijn vanwege de Coronamaatregelen diverse opleidingen omgezet naar online opleidingen. Er is een grote hoogwateroefening gehouden binnen de geldende coronamaatregelen en er is een teamoefening volledig online gehouden. Verder zijn meerdere (multidisciplinaire) oefeningen vervallen. De interne geoefendheid is op orde.	
Actueel 2021	Bestuurlijke vaststelling Crisisplan en crisisbestrijdingsplannen in 2021.	

Waterschap: Rivierenland (WSRL)

2. Waterkwantiteit (niet te nat, niet te droog)

	Toelichting	Status
Watersysteem voldoet aan de normen voor wateroverlast	Binnen de gemeente Vianen is er een kleine wateropgave in de polder Vierhoven-Oost (landelijk gebied). De realisatie van dit project was in 2020 vertraagd door problemen met de grondverwerving. In 2021 is tegen verwachting in het toch gelukt om de totale 5 hectare aan te kopen. Hiermee voldoen we aan de wateropgave in de polder Vierhoeven.	
Peilbesluiten zijn actueel	Peilbesluiten zijn gebaseerd op de systematiek van het Gewenste Grond- en Oppervlaktewater Regime (GGOR). In 2020 is gestart met actualisatie van het peilbesluit Alblasserwaard.	
Voortgang uitvoering watermaatregelen Natura-2000/PAS/ Agrarisch natuurbeheer	<p>In het Utrechtse deel van het waterschap vallen er (na grenswijziging) drie Natura-2000 gebieden binnen het gebied van de provincie Utrecht (Zouweboezem, Uiterwaarden-Lek Lingebied & Diefdijk-Zuid). De baggermaatregel Zouweboezem wordt de komende jaren door WSRL uitgevoerd. De financieringsafspraken hiervoor zijn gemaakt met provincie Utrecht.</p> <p>Ten aanzien van Agrarisch Waterbeheer (Deltaplan Agrarisch Waterbeheer) (DAW) loopt er momenteel (naast in andere beheergebieden) ook een pilot in de Alblasserwaard tot vermindering van emissie vanuit de landbouw.</p> <p>Tevens loopt de regeling 'regionaal partnerschap water en bodem'. Deze regeling richt zich op een bijdrage aan kleinschalige bovenwettelijke investeringen die de boer zelf doet. Hierin trekken de provincie en het waterschap samen in op.</p>	
Zoetwatermaatregelen worden uitgevoerd conform bestuurlijke overeenkomsten	Rivierenland werkt conform programma Zoetwater Rivierenland aan de uitvoering van maatregelen. In 2019 zijn de deelgebieden Alblasserwaard en Vijfheerenlanden afgerond. Het onderzoek 'duurzaam gebruik ondiep grondwater is in 2021 afgerond. De resultaten hiervan zijn aan de provincie gepresenteerd.	
Relevante bestuursbesluiten / vastgesteld beleid in 2020	n.v.t.	
Gesignaleerde knelpunten in 2020	n.v.t.	
Actueel 2021	n.v.t.	

Waterschap: Rivierenland (WSRL)

3. Waterkwaliteit (schoon water)

Toelichting

Status

<p>Maatregelen KRW stroomgebiedsbeheer-plan zijn uitgevoerd</p>	<p>De maatregelen voor de jaren 2016 – 2021 zijn door Rivierenland vastgelegd in het KRW Rivierenlandplan 2. Vanaf 2018 zijn tussendoelen vastgesteld.</p> <p>Verder verwijzen wij naar de afzonderlijke KRW-rapportage die is opgesteld. (Zie ook hoofdrapport provinciale Waterrapportage Thema 2 onder Waterkwaliteit). Ontwerp-KRW3 plan is in 2020 vastgesteld door het bestuur van Rivierenland.</p>	
<p>Alle zwemwaterlocaties voldoen aan de EU-classificaties uitstekend / goed</p>	<p>De zwemwaterlocatie Everstein ligt in het Utrechtse deel van het waterschap en is als uitstekend gekwalificeerd.</p>	
<p>Relevante bestuursbesluiten / vastgesteld beleid in 2020</p>	<p>n.v.t.</p>	
<p>Gesignaleerde knelpunten in 2020</p>	<p>n.v.t.</p>	
<p>Actueel 2021</p>	<p>De bestuurlijke (definitieve) vaststelling door Rivierenland van Kaderrichtlijn Water-3 plan en 3e-Stroomgebiedbeheerplan (SGBP) is voorzien eind 2021.</p>	

Waterschap: Rivierenland (WSRL)

4. Gezuiverd afvalwater /overig

Toelichting

Status

Knelpunten 'nieuwe stoffen' zijn in beeld / aanpak / voortgang	Het meetprogramma 2020 voor het monitoren van nieuwe stoffen in de waterketen is uitgevoerd.	
Van alle rioolwaterzuiveringsinstallaties voldoet het effluent aan de lozingsnormen	De lozing van het effluent van de Rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI) in Utrechts gebied van het waterschap voldoen aan de norm.	
Duurzaamheidsprincipe wordt toegepast bij afvalwater	<p>Het waterschap streeft naar een duurzaam energiegebruik. Niet alleen bij de waterketen, maar bij het gehele waterschap. Dit doen we door zo weinig mogelijk energie te gebruiken, zoveel mogelijk energie zelf duurzaam op te wekken en de resterende energie groen in te kopen. De ambitie is om als waterschap in 2030 energieneutraal te zijn. Het tussendoel is om in 2020 40% van het energiegebruik zelf duurzaam op te wekken. Bij de productie van energie richten we ons in eerste instantie op energie uit afvalwater. Aanvullend kijken we naar mogelijkheden om energie uit zon en wind op eigen terreinen te produceren. Daarbij werken we samen met andere overheden, burgers, bedrijven en onderzoeksinstellingen.</p> <p>In 2020 is (gerekend over het gehele kalenderjaar) circa 33 % van het energieverbruik duurzaam opgewekt. In 2020 zijn er zonnenvelden gerealiseerd en is de capaciteit om biogas te produceren toegenomen met o.a. de Energiefabriek bij rwzi Sleeuwijk. Daarnaast verkennen de mogelijke locaties voor het plaatsen van een windturbine. Daarmee is er eind 2020 voldoende productieinstallaties in gebruik om meer dan 40% van het energieverbruik zelf duurzaam op te wekken. Rivierland ligt op koers naar energieneutraliteit in 2030.</p>	
Relevante bestuursbesluiten / vastgesteld beleid in 2020	n.v.t.	
Gesignaleerde knelpunten in 2020	n.v.t.	
Actueel 2021	n.v.t.	

Waterschap: Rivierenland (WSRL)

5. Ruimtelijke adaptatie/ klimaat/ overige

Toelichting

Status

Stedelijk Water / Ruimtelijke Adaptatie	<p>Het waterschap werkt intensief samen met gemeenten om het stedelijk gebied te voorzien van voldoende en schoon water. We hebben samen met elke gemeente een stedelijk waterplan opgesteld. Hierin is een programma met maatregelen voor het stedelijk gebied opgenomen. De maatregelen richten zich vooral op de kwantiteit en kwaliteit van water. Daarnaast hebben we uiterlijk in 2021 alle stedelijke kernen getoetst op basis van de nieuwe klimaatscenario's van het KNMI. Een nieuw thema is ruimtelijke adaptatie. We verkennen de komende jaren dit nieuwe thema en hebben hiervoor een koers vastgesteld. Ook zoeken we bij ruimtelijke adaptatie naar synergie tussen onze eigen plannen en andere ruimtelijke ontwikkelingen in de stedelijke omgeving.</p> <p>Van 18 gemeenten is de overname van het beheer en onderhoud van het stedelijk water gerealiseerd. In de afgelopen jaren is een aantal gemeenten gefuseerd. Voor de resterende 8 gemeenten moet de overdracht nog plaatsvinden, waaronder de gemeente Vijfheerenlanden.</p>	
Digitale Veiligheid (conform afspraken addendum BAW)	<p>Waterschap Rivierenland werkt met de andere waterschappen samen via de werkgroepen van Het WaterschapsHuis aan digitale veiligheid en privacybescherming, met doelen conform de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO, afgesproken niveau 4) en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG, wettelijke verplichting). Naar aanleiding van diverse externe audits is binnen WSRL voor de implementatie van de vereiste maatregelen in 2019 het programma Waterdicht gestart. In 2021 is vervolgens de aandacht voor de BIO verder geïntensiveerd en een Taskforce opgericht om een reeks van activiteiten uit te voeren teneinde het op basis van de BIO gewenste niveau van digitale veiligheid sneller te bereiken. Het gaat hierbij om kantoorautomatisering, procesautomatisering, fysieke beveiliging en bewustwording onder de medewerkers. Dit loopt door t/m 2022, waarna e.e.a. in de lijn zal zijn ingebed en de werking is gegarandeerd.</p>	
Gevolgen klimaatverandering zijn in beeld	<p>Zie hierboven (o.a. bij Stedelijk Water / Ruimtelijke Adaptatie) en de vastgestelde Koers Klimaatadaptatie 2017. De gemeente Vijfheerenlanden maakt deel uit van de klimaatregio A5H.</p>	
Relevante bestuursbesluiten / vastgesteld beleid in 2020	n.v.t.	
Gesignaleerde knelpunten in 2020	n.v.t.	
Actueel 2021	n.v.t.	